

RNDr. Milan Macháček - EKOEX JIHLAVA
Holíkova 3834/71 586 01 JIHLAVA
Tel +420: 603 89 12 84
e-mail: ekoex@post.cz

ekologické expertízy, poradenství a služby
IČO 665 37 819

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM v období 2024 – ukončení hornické činnosti

Kraj Moravskoslezský

Obce Karviná, Stonava, Chotěbuz, Albrechtice

k.ú. Ráj, Darkov, Louky nad Olší, Stonava, Podobora, Albrechtice

**Biologické posouzení (vstupní analýza)
z hlediska zájmů ochrany přírody**

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

OBJEDNATEL

AZ GEO s.r.o, Kořenského 1262/40, 703 00 OSTRAVA-Vítkovice

zak.č. 2022.044-1/EX

Zpracoval: RNDr. Milan Macháček

Jihlava, únor 2023

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM v období 2024 – ukončení hornické činnosti

Kraj Moravskoslezský
Obce Karviná, Stonava, Chotěbuz, Albrechtice
k.ú. Ráj, Darkov, Louky nad Olší, Stonava, Podobora, Albrechtice

Vstupní biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

OBJEDNATEL:
AZ GEO s.r.o, Kořenského 1262/40, 703 00 OSTRAVA-Vítkovice

Předkládaná závěrečná zpráva je vypracována:

RNDr. Milan Macháček,

- *držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentací a posudků dle zákona č.100/2001 autorizovaná osoba pro zpracování dokumentací, posudků a vyhodnocení podle § 19 zák. č. 100/2001 Sb., držitel osvědčení o odborné způsobilosti č.j. 6333/246/OPV/93 ze dne 15. 4. 1993, autorizace prodloužena rozhodnutím MŽP č.j. MZP/2021/710/5861 ze dne 7.12.2021;*
- *autorizovaná osoba k provádění posouzení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění, rozhodnutí o autorizaci č.j. 2396/630/06 ze dne 30.1.2007; autorizace prodloužena rozhodnutím MŽP č.j. MZP/2022/630/76 ze dne 11.1.2022;*
- *autorizovaná osoba k provádění hodnocení vlivů závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění ve smyslu § 67 tohoto zákona; rozhodnutí MŽP o udělení autorizace č.j. MZP/2018/610/3550 ze dne 14.12.2018*

Zdeněk Polášek

- *zoolog se specializací zoologie obratlovců*

Jihlava, únor 2023

OBSAH

Úvodem	4
A. Údaje o záměru	6
A.1. Název záměru	6
A.2. Údaje o investorovi (oznamovateli)	6
A.3. Celková charakteristika zásahu, jeho rozsah a umístění	6
A.4. Přehled navržených variant zásahu, jsou-li zpracovány, a přehled hlavních důvodů pro jejich zpracování	16
A.5. Harmonogram činností prováděných v rámci zásahu s uvedením předpokládaného termínu zahájení realizace a dokončení zásahu a dobu provozování nebo užívání zásahu	16
B. Vstupní charakteristika zájmového území údaje o stavu bioty a ekosystémů v dotčeném území	17
B.1. Identifikace chráněných zájmů, které mohou být pravděpodobně záměrem ovlivněny	17
B.2. Popis současného stavu bioty a ekosystémů	17
B.2.1. Základní biogeografické a fyto geografické údaje	17
B.2.2. Základní údaje ohledně biodiverzity	18
B.2.3. Floristické a fyto cenologické údaje	20
Oba stromy se nacházejí mimo poklesy a rekultivacemi dotčené území.	25
B.2.4. Faunistické údaje	26
B.2.5. Územní systém ekologické stability krajiny	40
B.2.6. Významné krajinné prvky	42
B.2.7. Lokality soustavy Natura 2000	43
B.2.8. Zvláště chráněná území	44
B.2.9. Přírodní parky	45
C. Vstupní posouzení (vstupní analýza) možných vlivů záměru	46
C.1. Identifikace předpokládaných vlivů záměru na zájmy ochrany přírody	46
C.2. Vyhodnocení očekávaných vlivů záměru na chráněné zájmy ochrany přírody	46
C.2.1. Vlivy na floru	46
C.2.2. Vlivy na porosty dřevin rostoucích mimo les	48
C.2.3. Vlivy na faunu	48
C.2.4 Vlivy na územní systém ekologické stability krajiny	52
C.2.5. Vlivy významné krajinné prvky	53
C.2.6. Vlivy na další ekosystémy	53
C.2.7. Vlivy na lokality evropského významu	54
C.2.8. Vlivy na zvláště chráněná území	54
C.3. Pořadí variant zásahu z hlediska míry negativního ovlivnění chráněných zájmů, jsou-li zpracovány a je-li možné jejich pořadí stanovit,	54
C.4. Návrh opatření k prevenci, eliminaci či minimalizaci vlivů na zájmy ochrany přírody	55
C.5. Porovnání míry negativního vlivu zásahu bez realizace opatření k vyloučení, zmírnění nebo ke kompenzaci negativního vlivu s mírou negativního vlivu v případě jejich realizace	56
D. Závěr hodnocení z hlediska závažnosti vlivu záměru na zájmy ochrany přírody	57
Použité podklady a zdroje informací	58
Přílohy	59

Úvodem

V říjnu 2022 byl zpracovatelem Dokumentace EIA záměru ***Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti*** společností AZ GEO s.r.o., Ostrava vznesen požadavek na autorizovanou osobu pro hodnocení vlivů na zájmy ochrany přírody a krajiny ohledně zpracování podkladového materiálu, který by komplexně shrnul všechny aspekty z hlediska dochovaného stavu bioty a ekosystémů a byl tak podkladem pro stanovení vlivů v příslušných kapitolách, týkajících se stavu flory, fauny a ekosystémů. Problematika vyhodnocení stavu krajiny a identifikace vlivů na krajinný ráz byla souběžně řešena na základě požadavku separátně formou samostatné studie.

Z tohoto důvodu se předkládaná zpráva věnuje pouze otázkám zájmů ochrany přírody se zaměřením na obecné zájmy ochrany přírody především z hlediska územního systému ekologické stability, významných krajinných prvků a mimolesních porostů dřevin, z hlediska zvláštní ochrany především zvláště chráněným druhům rostlin a živočichů, kontextu zvláště chráněných území, památných stromů a souvislostem k lokalitám soustavy Natura 2000.

Záměr Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-vydobytí je pokračováním hornické činnosti (dobývání černého uhlí) a s tím související činnosti v oblasti dobývacího prostoru Louky Dolu ČSM v uvedeném období s tím, že okrajově dopady zasahují do DP Darkov a část rekultivačních akcí se týká lokality nádrží Doubrava a odvalu Jan-Karel v DP Karviná-Doly I.

Záměr navazuje na stávající těžbu, která byla v rámci procesu EIA posouzena samostatně pro důl ČSM a důl Darkov.¹

S ohledem na požadované období zpracování podkladu pro Oznámení (listopad – únor) nebylo možno v plochách dotčených rekultivačními akcemi nebo poklesy, generujícími výstup podzemní vody nad terén řešit standardní biologické průzkumy. Z tohoto důvodu jsou údaje o fauně a flore jsou jednak řešeny rešeršním způsobem s tím, že v některých dotčených oblastech zájmových lokalit novější data z biologických hodnocení nejsou plně k dispozici. Ke spolupráci byl přizván místní znalec pan Zdeněk Polášek, Havířov. S ním jednak byly konzultačně ověřovány údaje o stavu fauny a flory pro aktuální rešerše, jednak zapracovány i sěžejní údaje z prováděných biologických dozorů či lokálních posouzení (viz seznam literatury a podkladů), týkající se jen některých konkrétních lokalit v řešeném území. Z tohoto důvodu mohly být i některé dotčené lokality dokumentovány i ve vegetačním období. Přes výše uvedené bylo dne 14.11.2022 provedeno zpracovatelem vstupní analýzy terénní šetření v dotčených lokalitách s cílem alespoň rámcově stav zájmového území dokladovat.

Dále předkládaná závěrečná zpráva vychází i ze zkušeností zpracovatele z posuzování řady dílčích změn týkajících se hornické činnosti v regionu a obdobných záměrů během profesní činnosti od roku 1999 doposud.²

¹ V případě dolu ČSM se jednalo o záměr „Pokračování hornické činnosti Dolu ČSM na období 2009–2020“. Dokumentace i posudek byly zpracovány pro období těžby do roku 2020. Kladné stanovisko s podmínkami realizace bylo Ministerstvem životního prostředí vydáno dne 20.12.2010 pod č.j. 99814/ENV/10 (viz IS EIA na www.cenia.cz kód záměr MZP195).

V případě dolu Darkov se jednalo o záměr „Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu Darkov na období 2011–2020“. Dokumentace i posudek byly zpracovány obdobně jako v případě dolu ČSM pro období těžby do roku 2020. Kladné stanovisko s podmínkami realizace bylo Ministerstvem životního prostředí vydáno dne 18.8.2010 pod č.j. 68367/ENV/10 (viz IS EIA na www.cenia.cz kód záměru MZP157).

² Zpracovatel je autorem např. dokumentací EIA týkající se pokračování hornické činnosti bývalého Dolu Karviná na závodě ČSA po roce 2010 a 2015, bývalého Dolu Karviná na závodě Lazy po roce 2011 a 2016 nebo dílčích změn záměrů v DP Lazy, DP Darkov a FDP Karviná-Doly II.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

Při zpracovávání tohoto materiálu byly použity pro analýzu biologického posouzení následující výchozí podklady, předané objednatelem:

1. Poklesy z konečných podkladů EIA ČSM, mapový poklad. Konesz K., OKD, a.s., červenec 2022
2. Přehled asanačně rekultivačních staveb pro léta 2024-ukončení rekultivačních prací. Text + grafické vymezení jednotlivých akcí. Theodosisová J., OKD, a.s., verze říjen 2022.
3. Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024- vyuhlení. Hydrogeologická část pro dokumentaci EIA. Textová část + grafické podklady, textové přílohy a fotodokumentace. Ing. Pavel Malucha, Ph.D., Brušperk, leden 2023
4. Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-vydobytí. Pracovní verze textu Dokumentace. Štancl L. a kol., AZ GEO s.r.o., verze říjen 2022

Závěrečná zpráva je tak podána jako určitá vstupní analýza aktuální situace s tím, že do doby zahájení další etapy hornické činnosti Dolu ČSM bude nutno zajistit především v klíčových lokalitách záměru aktualizované terénní průzkumy ve vegetačním období.

Pro vypracování zprávy byly dále využity podklady a zdroje, prezentované v závěru předkládané zprávy.

A. Údaje o záměru

A.1. Název záměru

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu na období 2024-ukončení hornické činnosti.

A.2. Údaje o investorovi (oznamovateli)

Investorem (oznamovatelem) záměru je společnost OKD, a.s., zapsaná v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Ostravě, oddíl B, vložka 10919;

IČ : 05979277; DIČ : CZ05979277, plátce DPH

se sídlem: Stonava č.p. 1077, 735 34 Stonava

zastoupená: Ing. Radimem Tabáškem, Stonava č.p. 1077, 735 34 Stonava tel.: +420 596 453 097; e-mail: tabasekr@okd.cz

Objednatelem (zadavatelem) předkládané závěrečné zprávy je společnost:

Z GEO s.r.o., Kořenského 1262/40, 703 00 OSTRAVA-Vítkovice; tel.: +420 596 114 030, +420 553 038 871, e-mail: azgeo@azgeo.cz; www.azgeo.cz;

oprávněná osoba: Ing. Luboš Štancil, ředitel společnosti; tel: 603 874 098, e-mail: lubos.stancil@azgeo.cz, zpracovatel souběžně zpracovávané Dokumentace EIA dle § 8 a Přílohy č. 4 ZPV jako osoba s autorizací pro posuzování vlivů na životní prostředí dle § 19 ZPV.

A.3. Celková charakteristika zásahu, jeho rozsah a umístění

Umístění dobývacího prostoru pro pokračování hornické činnosti je následující:

Kraj: Moravskoslezský

Obec: Karviná, katastrální území: Ráj, Darkov, Louky nad Olší

Obec: Stonava, katastrální území: Stonava

Obec: Chotěbuz, katastrální území: Podobora

Obec: Albrechtice, katastrální území: Albrechtice

DP Louky má rozlohu 22,1 km², dotčená plocha předkládaným záměrem 8,61 km². Zájmová oblast je co do plošného rozsahu definována hranicí dotčení, tj. oblastí ovlivnění předpokládanými budoucími poklesy terénu, vyvolanými těžbou v lokalitách skupiny a ČSM v období 2024-ukončení hornické činnosti.

Pro řešení vlivů na floru, faunu a ekosystémy, včetně zvláště chráněných zájmů ochrany přírody je tedy důležité vyhodnotit především následující důsledky hornické činnosti, prováděné hlubinnou těžbou.

Rozsah poklesů z hlediska změn na povrchu, ve spojení s výstupem podzemní vody nad terén. V řešeném období jsou prolongovány již jen některé lokality aktivní hornické činnosti v DP Louky formou hlubinné těžby do vydobyti, tudíž dopady této činnosti na stav ekosystémů, faunu, floru v dotčených krajinných prostorech jsou kvalitativně méně výrazné oproti dřívějším etapám hornické činnosti v celém rozsahu dobývání (viz IS EIA na www.cenia.cz, kód záměru MZP157). Vlivem výstupů podzemní vody nad terén může totiž docházet k patrným změnám v hydrických a trofických podmínkách dotčených ekosystémů, včetně změny biotopů a případného dopadu na ekologicko-stabilizační funkci VKP a prvků ÚSES.

Nejrozsáhlejší poklesy se podle poskytnutých podkladů týkají v hlavní poklesové kotlině s centrem pod severní částí prostoru rekultivačních akcí v DP Louky, SV od víceokolejného železničního přejezdu Košicko-bohumínské dráhy přes silnici II/475, jižně od pomocné dočišťovací nádrže PDN. Dle hydrogeologické studie (Malucha P., 01/2023) od počátku těžby v dole ČSM (1968) se v zájmovém území v severojižním směru vytvořily 3 hlavní dílčí kotliny:

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

- Na SV okraji hodnocené oblasti, v nivě Olše, kotlina s hodnotou poklesu až 22 m (v místě poklesové oblasti 1 „Darkovské moře“): jedná se o druhou nejhlubší kotlinu, která dala vzniknout poklesové zátopě Darkovské (Karvinské) moře, kde poklesy působí od počátku 90. let, a to zejména činností Dolu Darkov.
- Nejhlubší kotlina v nivě Olše s hodnotou poklesu až 23 m v plánované poklesové oblasti 3 (odkaliště ČSM - silnice): jde o severní okraj odkalovací nádrže „G“ lokality ČSM - tato kotlina má intenzivní vliv na ohrožení nedaleké silnice II/475 vodou z navazující nádrže PDN
- Jižní okraj zájmového území, na okraji nivy Olše, s hodnotou poklesu 15 m (v blízkosti poklesové oblasti 6 Paseky - pískovna): těžba v této oblasti ovlivnila rybniční soustavu – v minulosti 3 menší rybníky jsou dnes vlivem poklesů (až 14 m) spojeny do jediné vodní plochy (Velký mlýnský r.), která se dále spojuje s dalším rybníkem (Velký rybník). Rozšiřující se vodní plocha zasahuje okolní terén, na břehovou linii navazuje zamokření. Voda dále proniká propustky pod náspem železničního koridoru na západní stranu náspu, kde tvoří rozliv.

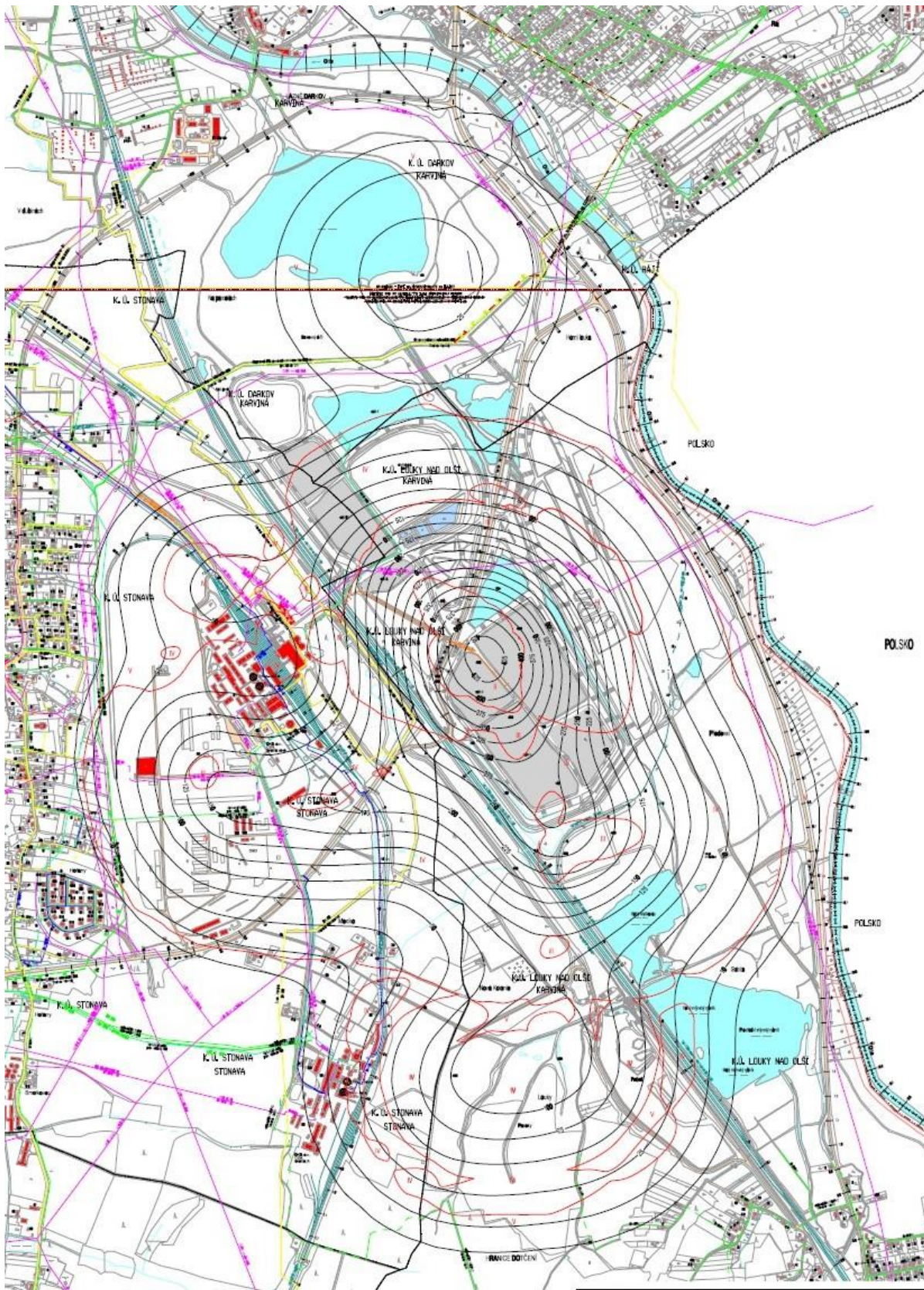
Pro řešené období dosahují úrovně max. 425 cm s tím, že při zahrnutí poklesů od konce roku 2022³ na úroveň 520 cm. Poklesová kotlina vyklišuje přes Košicko-bohumínskou trať k západu až JZ do prostoru jižně až JZ od povrchového areálu ČSM-Sever (protažení dílčí částí do prostoru NKZ + Mexiko s poklesy do 200 cm, s poklesy od konce roku 2022 až 350 cm), v tomto směru vyznívá za železniční vlečkou SV od Hořan. K severu až SZ vyznívá u dočišťovací nádrže E a k rozlivu Loucké Mlýnky západně od silnice II/475. K SV až východu hlavní poklesová kotlina vyznívá k silnici I/67 Karviná – Český Těšín s tím, že ji mírně přesahuje východně v prostoru Předevsí v rozsahu izokatabáz 0 – 10 cm (i při započtení dohodu poklesů od konce roku 2022), aniž zasahuje k levému břehu Olše. Ovlivňuje tak jen okrajově tuto komunikaci a příhraniční oblasti touto silnicí vydělené částí nivy Olše, do profilu toku a za státní hranici s Polskou republikou nezasahuje. Kolem izokatabáze 50 cm se nachází kostel sv. Barbory v Loukách jako jediný pozůstatek původního osídlení. K jihu až JV protahuje poklesová kotlina do oblasti odkaliště ČSM-Polenčí s velikostí poklesů do 260 cm (s poklesy od konce roku 2022 až 330 cm). Dílčí poklesová kotlina vzniká na jihu v lokalitě Paseky – pískovna s velikostí poklesů 120 cm (s poklesy od konce roku 2022 až 180 cm).

Dle hydrogeologické studie (Malucha P., 01/2023) se pozice centra kotliny se prakticky nemění a je situováno na SZ okraji hráze mezi odkališti „G“ a „H2“. Nejvýznamnější potenciálně ohrožený objekt je silnice II/475 v úseku kolem nádrže PDN; poklesy zasáhnou i železniční koridor Dětmárovice – státní hranice se SR, přičemž tuto trať přecházejí na její jižní stranu a sahají až dolní část svahu pod úpravnu Dolu ČSM-Sever. Zde se v lesním porostu (SZ od silnice II/475) v patě svahu nachází zátapa terénu (v HG studii č. 7 jako „zátapa pod svahem“). Směrem k jihu za jižním okrajem kalové nádrže „G“, v prostoru Odkaliště ČSN-Polenčí budou poruby půdorysně umístěny mezi Velkým rybníkem (nebo i Myškovcem, Pilarčík) a jižním okrajem kalových nádrží „G“ a „H1“; v centru dílčí kotliny se nachází zátapa terénu, vzniklá výstupem podzemní vody následkem důlních poklesů. Stávající vodní plochy se v této oblasti prakticky nezmění, rozsah zátopy je vymezen okolními antropogenními hlušinovými náspy, zejm. vysokým náspem železnice. Jižně od nádrží dojde k mírnému rozšíření zátopy Velkého rybníka k SZ. K mírné vodní akumulaci dojde v lokalitě NKZ+ Mexiko jako vodní akumulace Mexiko. Severně se projevuje dílčí poklesová kotlina s centrem v JZ části tzv. Darkovského jezera s max. úrovní poklesů do 30 cm (s poklesy od konce roku 2022 až 40 cm), vtok Loucké Mlýnky se nachází v úrovni cca 20/25 cm.

Uvedené poklesy se dle hydrogeologického posouzení (Malucha P., 01/2023) na změnách charakteru vodních útvarů projeví minimálně: střed poklesové kotliny je situován na JV břehu zátopy, kde je poměrně velké převýšení terénu nad vodou, takže výraznější rozšiřování hladiny (rozliv) vody v tomto směru není možné. Po započtení vlivů těžby s projevy na terénu od konce r. 2022 se velikost poklesů zvyšuje na cca 40 cm a centrum kotliny se přesouvá do plochy zátopy, do blízkosti jejího JV okraje, kde je břeh podstatně plošší, takže zde je reálný předpoklad rozšíření vodní plochy. Posun centra poklesové kotliny po započtení vlivů starší těžby je dán dozníváním již ukončeného dobývání Dolem Darkov.

Výše uvedené aspekty se v kontextu potenciálního ovlivnění fauny, flory a ekosystémů projeví spíše okrajově.

³ Dle hydrogeologické studie (Malucha P., 01/2023) jde o poklesy dle podkladů pro období 2024-vyuhlení + doznívání a spolupůsobení od r. 2018, tedy sumární poklesy terénu, které se budou projevovat od konce r. 2022 do vyuhlení)

Vymezení poklesových kotlin (se skupinami staveníšť) na výřezu mapy 1:10 000, zmenšeno (OKD, a.s., 09/2022)

Další významnou aktivitou s dopadem do krajinného rázu je **způsob řešení a umístění rekultivačních akcí** dle Plánu sanace a rekultivace, aktuálně pro léta 2024-ukončení rekultivačních prací (Theodosiová J., verze říjen 2022). Především těmito aktivitami

týkajícími se rekultivací (včetně obou fází – rekultivace technické, spojené s návozy materiálů – hlušin, případně s terénními úpravami a překrývání zeminami, nebo rekultivace biologické – tedy finální řešení jednotlivých ploch včetně zatravnění, výsadeb dřevin, řízené sukcese či podpora rozlivů) může rovněž docházet k patrným změnám v trofických či hydrických poměrech ekosystémů s průvodními dopady na faunu, floru a ekosystémy (biodiverzitu). Na rozdíl od poklesů, které jsou soustředěny do DP Louky Dolu ČSM a jen okrajově přesahují do DP Darkov, se rekultivační akce v rámci rozložení některých aktivit na povrchu přelévají i mezi dobývacími prostory. Z tohoto důvodu jsou řešeny rekultivační akce kromě stále ústřední lokality ČSM i v lokalitě Darkov v DP Darkov a dále s využitím nádrží Doubrava a odvalu Jan-Karel v DP Karviná-Doly I v lokalitě ČSA.

Plán sanace a rekultivace v období 2024 – ukončení rekultivačních prací v dobývacích prostorech lokality Darkov

2003 50 Rekultivace parku Zdeňka Nejedlého (vlastní nádrž)

Nádrž v parku Zdeňka Nejedlého navazuje na provoz třídící linky a bude provozována po celou dobu její životnosti (nová investice – předpoklad provozu do cca roku 2027 – zpracovávání vytěžených kalů a dovezených komodit). K rekultivaci bude možné přistoupit až po ukončení provozu. Plocha nádrže představuje cca 2 ha, hráze jsou nad úrovní terénu a bude je možno využít pro urovnání terénu po ukončení užívání (roztěžit – rozhrnout). Následně bude území pouze překryto zeminou a zatravněno. Rekultivace území bude provedena bez potřeby dovozu hlusiny.

Výhledová akce

Tabulka: Časový harmonogram rekultivačních prací v lokalitě Darkov

Kód stavby	Název stavby	2024	2025	2026	*
2003 50	Rekultivace parku Zdeňka Nejedlého (vlastní nádrž)				2027
	výhledová akce: * sloupec po r. 2026 výhledové akce s uvedením předpokládaného zahájení				

Plán sanace a rekultivace v období 2024 - ukončení rekultivačních prací v dobývacím prostoru - lokality Karviná

2005 80 Úprava pozemků včetně Karvinského potoka, 3. část (Rekultivace nádrží Doubrava I-IV)

část A = Rekultivace nádrží Doubrava I-IV

Prostor těchto kalových nádrží bude nadále využíván v souvislosti s provozem třídící linky a bude provozován po celou dobu její životnosti (cca do roku 2027), současně tato lokalita musí sloužit, po dobu životnosti lokality ČSA, jako biologická čistírna odpadních vod z tohoto závodu. Bylo provedeno zaměření, na jaké kótě je možno v budoucnu (po ukončení vypouštění flotačních hlušin) počítat s ustálenou vodní hladinou. Z této skutečnosti bude následně vycházet zpracování projektové dokumentace, s rekultivačním cílem: nádrž **Doubrava I** – vodní plocha s nutnou úpravou břehů; nádrž **Doubrava II** – srovnání na niveletu okolního terénu – ostatní plocha, veřejná zeleň; nádrž **Doubrava III** – část nádrže již byla upravena, v části nádrže bude zachován průtok vod z nádrže D I do nádrže D IV, na zbývající části budou provedeny stejné úpravy a napojení na DII - cíl ostatní plocha, veřejná zeleň. Pro úpravy nádrží DI, DII i DIII předpokládáme využití materiálů uložených na odvale Jan Karel – vzdálenost do 1 km. Nádrž **Doubrava IV** - vodní plocha, v bezprostřední blízkosti Karvinského potoka, již dnes přírodního charakteru – ponechání bez zásahu.

Výhledová akce

2004 59 Úprava odvalu Dolu ČSA – Jan Karel

V současné době slouží odval jako skládkové a manipulační plochy. Východní svah odvalu byl již v minulosti upraven a ozeleněn. **Odval navazuje na akci 2005 80 – popis viz výše a v budoucnu (po ukončení činnosti na lokalitě ČSM) může být část materiálu využita i pro rekultivaci kalových nádrží G a H.** Část materiálu může být v roce 2023 komerčně využita pro potřeby **Rekultivace území Kotliny**. Vzhledem k chystané likvidaci některých areálů bývalých dolů může být

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

kamenivo po úpravě použito i pro zásyp jam.

Tvarování odvalu může být v budoucnu řešeno i v rámci odtěžování hmot pro výše uvedené akce.

Rovněž může být kamenivo v případě nedostatku používáno v blízkém okolí pro komerční účely.

Od roku 2023 je nutné v rámci pokračování hornické činnosti Dolu ČSM počítat i s možností ukládání hlušiny z úpravy ČSM

S ohledem na výše uvedené jsou projekční práce dočasně pozastaveny.

Pozastavení stavby

Tabulka: Časový harmonogram rekultivačních prací lokality Karviná

Kód stavby	Název stavby	2024	2025	2026	*
2004 59	Úprava odvalu Dolu ČSA – Jan Karel				
2005 80	Úpr. poz.vč.Karv.potoka v obl. Špluchova, 3. část (nád. I-IV)				2027

	zpracování PD, projednání
	pozastavení stavby
	výhledové akce

Plán sanace a rekultivace v období 2024 – ukončení rekultivačních prací v dobývacích prostorech - lokalita ČSM

4 - Rekultivace území Louky – 9. etapa

Tato rekultivační akce bude na přelomu roku 2022 a 2023 ukončena v technické rekultivaci, dále bude probíhat pouze rekultivace biologická.

Realizace

5 - Rekultivace území Darkov – 10. etapa

1. Rekultivace území Darkov 10. etapa – dílčí plochy 3, 4 a 6

Technická rekultivace ukončena, pokračuje rekultivace biologická.

2. Rekultivace území Darkov 10. etapa – dílčí plochy 1A, 1B a 2 (část)

Od roku 2019 probíhá biologická rekultivace.

Realizace

7 - Rekultivace území mezi tělesem tratě ČD, vlečkovou kolejí 6b a nádrží G

Území je vymezeno na jihozápadě koridorem tělesa tratě ČD Dětmárovice – státní hranice, na jihovýchodě kolejí č. 6b AWT a.s. a na severu účelovou komunikací podél sedimentační nádrže „G“. V části území se realizovalo v roce 2014 obnovení vlečkové koleje jako **MGZS-Rekultivace území Louky 9. etapa**. Vybudované kolejové těleso přispělo ve značné míře snížení prašnosti při dopravě výplňových materiálů pro rekultivaci. **Ke konečnému dořešení území se přistoupí až v době po ukončení užívání kalových nádrží G a H a dokončení rekultivací v dané lokalitě.** Lokalita je významná výskytem zvláště chráněných druhů živočichů. V budoucnu budou upraveny pouze svahy kolejového tělesa tratě ČD a koleje č. 6b AWT, vodní plocha bude zachována. Pro rekultivaci by tak byl využit materiál v místě.

Součástí akce je i prostor stávající přístupové komunikace včetně jejího bezprostředního okolí, který bude upraven po ukončení všech činností v lokalitě.

Výhledová akce (nádrže G a H budou užívány do konce provozu lokality ČSM), následně bude zpracována projektová dokumentace, která bude projednána s orgány státní správy. Vlastní realizace předpokládá cca 3 – 4 roky. Pro dovoz materiálu se předpokládá s využitím koleje 6b. Až po

ukončení těchto prací bude započato s rekultivací 7 - Rekultivace území mezi tělesem tratě ČD, vlečkovou kolejí 6b a nádrží G, odhadovaný termín zahájení realizace po roce 2027)

16 - Sanace řeky Olše

Řeka Olše, která protéká podél východního okraje dobývacího prostoru, tvoří státní hranici s Polskou republikou. Státní hranice probíhá středem vodního toku a je povinností české i polské strany učinit vždy taková opatření, aby průběh společné státní hranice zůstal zachován.

Řeka byla ovlivňována těžbou Dolu ČSM v těžebních krách č. 0, 1, 2 a 3.

V roce 2020 byly zahájeny projekční práce na další akci – **úprava Rájeckého jezu**. Pro tuto stavbu je vydáno územní rozhodnutí. Projektová dokumentace pro stavební povolení je zpracována, probíhá její projednání a rozpracování do realizační dokumentace. Vlastní zahájení prací bylo předpokládáno od ledna 2023.

Realizace

Na základě požadavku polské strany je do plánu ARS nově začleněna oprava stupně v ř. km 28,255. Pro tento objekt bude v roce 2023 zpracována projektová dokumentace a v roce 2024 budou realizovány vlastní práce.

Z posouzení dalších záměrů vyplývá, že na základě skutečně proběhlých poklesů z minulého období a očekávaných poklesů do konce dobývání není nutné, kromě Rájeckého jezu, a opravy stupně v ř. km 28,255 realizovat žádná další opatření. Takto je podepsána i aktualizace Dohody se správcem toku Povodí Odry, s.p. S ohledem na tuto skutečnost jsou vedena jednání o dodatku k dohodě i s Polskou stranou. Dále bude pokračovat povinnost měření.

Rekultivace kalových nádrží

9 - NÁDRŽ „F“

Na části plochy bývalé nádrže F byla ukončena biologická rekultivace. Zbývající část – dosušovací plocha slouží jako provozní zařízení úpravny ČSM a bude takto užívána do doby potřeby těžby ve všech kalových nádržích lokality ČSM.

Výhledová akce

10 - NÁDRŽ „G“

Jedná se o provozní nádrž, která bude úpravnou ČSM užívána po celou dobu životnosti. Po ukončení naplavování bude zhodnocena kvalita uložených materiálů a může docházet i k jejich částečnému odtěžení. Částečné odtěžení je zapotřebí i s ohledem na bezpečný průběh rekultivace. Pro rekultivaci se v budoucnu počítá s využitím hrubozrnných demoličních materiálů – výrobků velikosti 0 - 500, vzniklých při likvidaci objektů areálů závodů OKD nebo jiných subjektů. Materiál do nádrže se uvažuje uložit s ohledem na jeho geomechanické vlastnosti, bude sloužit jako roznášecí vrstva. Následně se pro rekultivaci počítá s jinými certifikovanými výrobky, přebytečnou výkopovou zemínou, jinými materiály projednanými před zahájením rekultivace v souladu s platnou legislativou (stavební zákon a zákon o odpadech) a případně s materiálem z odvalu Jan Karel.

Pozastavení stavby

11 - NÁDRŽ „H“ (Rekultivace území mezi Mlýnkou a nádrží „G“)

Jedná se o provozní nádrž, která bude úpravnou ČSM užívána po celou dobu životnosti. Po ukončení naplavování bude zhodnocena kvalita uložených materiálů a může docházet i k jejich částečnému odtěžení. Částečné odtěžení je zapotřebí i s ohledem na bezpečný průběh rekultivace. Pro rekultivaci se v budoucnu počítá s využitím hrubozrnných demoličních materiálů – výrobků velikosti 0–500, vzniklých při likvidaci objektů areálů závodů OKD nebo jiných subjektů. Materiál do nádrže se uvažuje uložit s ohledem na jeho geomechanické vlastnosti, bude sloužit jako roznášecí vrstva. Následně se pro rekultivaci počítá s jinými certifikovanými výrobky, přebytečnou výkopovou zemínou, jinými materiály projednanými před zahájením rekultivace v souladu s platnou legislativou (stavební zákon a zákon o odpadech) a případně s materiálem z odvalu Jan Karel.

Pozastavení stavby

K tomuto území je přiřčena i plocha dočišťovací nádrže PDN, která zůstane vodní plochou. Upraveny budou pouze břehy.

Pozastavení stavby

15 - NÁDRŽ „BC“

Jedná se o provozní nádrže, ze kterých byly počátkem roku dotěženy uhelné kaly. S ohledem na pokračování hornické činnosti Dolu ČSM bylo obnoveno jejich naplavování. Po ukončení naplavování bude zhodnocena kvalita uložených materiálů a může docházet i k jejich odtěžení. Pro rekultivaci tohoto území se počítá s využitím certifikovaných výrobků, přebytečné zeminy z dopravních a liniových staveb a jinými materiály projednanými před zahájením rekultivace v souladu s platnou legislativou (stavební zákon a zákon o odpadech).

Pozastavení stavby

Pro celý systém kalových nádrží bylo v roce 2010 zpracováno krajinářské řešení s důrazem na cílový stav území a okrajové partie s návazností na nedotčená území, trať ČD a komunikace. V případě potřeby budou průběžně opravovány obvodové hráze.

V rámci povolování HČ bylo vydáno mimo jiné stanovisko MŽP č.j. 747/580/11,48304/ENV;001054/S-5, ve kterém formou uložených podmínek byla požadována úprava svahů mezi železnicí a kalovými nádržemi. Tyto úpravy jsou zahrnuty v krajinářském řešení, které bylo odboru IX MŽP předáno v únoru 2011. K samotnému řešení se přistoupí po dokončení terénních úprav v celé lokalitě, kdy nebude zapotřebí užívat stávající zpevněnou komunikaci pro dopravu materiálu na rekultivační práce.

Ze stanoviska MŽP rovněž vyplynul požadavek minimalizovat úpravy na vlastním toku Mlýnky s cílem co nejvíce zachovat přírodní stav. Tento požadavek je akceptován.

19 - Rekultivace lesních pozemků pod úpravnou ČSM

Mezi úpravnou ČSM a tratí ČD Dětmárovice – státní hranice se nachází souvislý lesní porost. Z důvodu projevů hornické činnosti došlo k jeho poškození. Vlastník LČR požadoval provést rekultivační zásah. Technická rekultivace včetně již proběhlého odlesnění byla ukončena na podzim r. 2022. Probíhá biologická rekultivace.

Realizace

20 - Rekultivace u louckého kostela

Jedná se o akci, která řeší **plynulé propojení AR realizovaných a navazujícího území (Rekultivace území Louky 9. etapa a Rekultivace území Louky 8. stavba, těleso koleje č. 6b AWT a.s. a stará komunikace Těšínská)**. V roce 2022 byla podle schválené dokumentace zahájena technická rekultivace, která bude ukončena v roce 2023. Dále bude probíhat pouze biologická rekultivace.

Realizace

22 - Rekultivace území bývalého NKZ, pl.1 a pl.2

Jedná se o novou akci zařazenou do plánu ARS na základě rozhodnutí o prodloužení těžby. Na tomto území byla v minulosti zahájena výstavba nového koksárenského závodu, která byla následně opuštěna. V území se nachází zbytky po přípravě výstavby.

V rámci rekultivace bude plocha urovňována na jednotnou niveletu, překryta 10 cm zeminy a zatravněna. Území tak bude připraveno k budoucímu využití. Rekultivace tohoto území se jeví jako

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

optimální i ve vztahu k přepravě hlušiny. Od výsypky kamene je vzdálenost této lokality 1 km, a to po vlastní účelové komunikaci. Realizace akce bude zahájena na dílčí pl. 1 a dle délky pokračování těžby bude dále rozšířena o pl. 2.

Realizace

Tabulka: Časový harmonogram rekultivačních prací v lokalitě ČSM

Kód stavby	Název stavby	2024	2025	2026	*
4	Rekultivace území Louky, 9.etapa				
5	Rekultivace území Darkov, 10.etapa – dílčí plochy 3,4 a 6				
5	Rek. úz.Darkov, 10.etapa – dílčí plochy 1A 2.část, 1B a 2.				
7	Rek. úz. mezi tělesem tratě ČD, vlečk.kolejí 6b a nádrží G				2027
16	Sanace řeky Olše - Rájecký jez				
9	Kalová nádrž F				2027
10	Kalová nádrž G				
11	Kalová nádrž H				
15	Kalová nádrž BC				
19	Rekultivace lesních pozemků pod úpravnou ČSM				
20	Rekultivace u louckého kostela				
22	Rekultivace území bývalého NKZ, pl.1 a pl.2				

	biologická rekultivace
	technická rekultivace
	zpracování PD, projednání
	pozastavení stavby
	výhledové akce

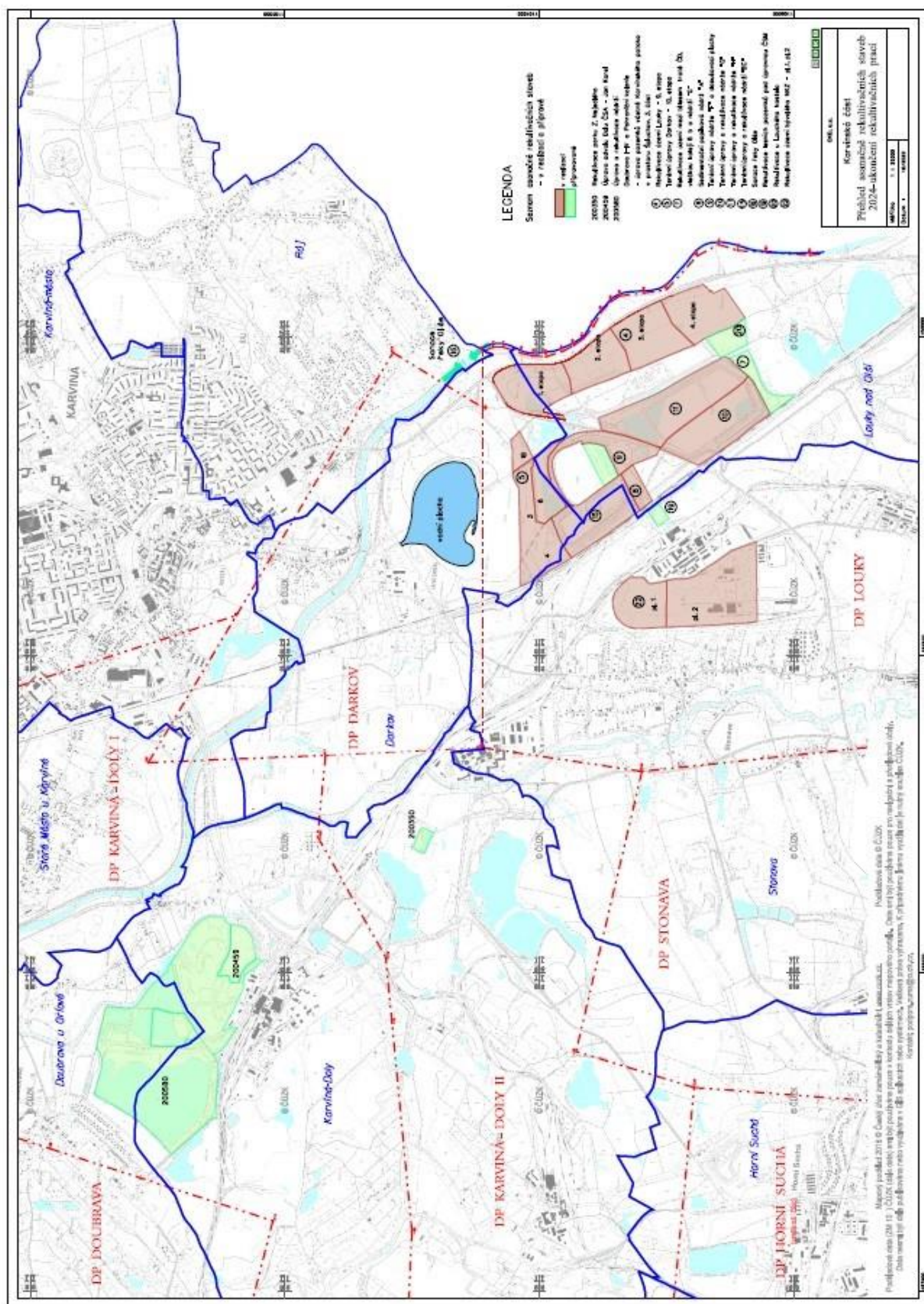
* sloupec po roce 2026 zahrnuje výhledové akce s uvedením předpokládaného zahájení

Obecně ke kalovým nádržím

Všechny kalové nádrže na lokalitě ČSM jsou a budou po celou dobu životnosti užívány pro provozní účely. Proto není možná jejich rekultivace. Materiál uložený v těchto nádržích má různou kvalitu a komerční zájem o něho výrazně narostl s ohledem na stávající energetickou situaci. Těžba kalů z nádrží bude probíhat dle poptávky a rovněž dle příslušného znaleckého posudku.

Na základě výše uvedeného není k dnešnímu dni možné řešit časové hledisko dokončení rekultivace ani detailní technické řešení, je možný jenom orientační popis předpokládaných prací, který je uveden výše. Ostatní náležitosti bude nutné řešit v navazujícím řízení.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

Přehled asanačně rekultivačních staveb 2024 – ukončení rekultivačních prací pro lokalitu ČSM.
 Měřítko 1:25.000, zmenšeno, otočeno (sever vlevo).

LEGENDA

Seznam osadačně rekultivačních staveb
- v realizaci a přípravě

v realizaci

připravované

200350	Rekultivace parku Z. Nejedlého
200459	Úprava odvalu Dolu ČSA - Jan Karel
200580	Úprava a rekultivace nádrží
	Doubrava I-IV a Pohraniční kolonie
	- úprava pozemků včetně Karvinského potoka
	v prostoru Špluchov, 3. část
④	Rekultivace území Louky - 9. etapa
⑤	Terénní úpravy Darkov - 10. etapa
⑦	Rekultivace území mezi tělesem tratě ČD,
	vlečkou koleji 6 b a nádrží "G"
⑧	Sedimentační popílková nádrž "A"
⑨	Terénní úpravy nádrže "F" a dosušovací plochy
⑩	Terénní úpravy a rekultivace nádrže "G"
⑪	Terénní úpravy a rekultivace nádrže "H"
⑮	Terénní úpravy a rekultivace nádrží "BC"
⑯	Sanace řeky Olše
⑲	Rekultivace lesních pozemků pod úpravnou ČSM
⑳	Rekultivace u Louckého kostela
㉒	Rekultivace území bývalého NKZ - pl.1, pl.2

Součástí záměru je rovněž navrhovaná postupná likvidace povrchového areálu ČSM – Sever a povrchového závodu ČSM – Jih. Z tohoto důvodu závěrečná zpráva přiměřeným způsobem reflektuje příslušné okolnosti, týkající se ochrany přírody v těchto dílčích lokalitách.

Popis otvírky, přípravy a technologie dobývání, kapacit těžené suroviny, produkce hlušín, úpravy, přepravy a třídění suroviny, systému vodního a odpadového hospodářství dolů a dalších provozních, technických a technologických aspektů záměru zpracovatel předkládané zprávy odkazuje na souběžně vypracovávanou Dokumentaci záměru podle § 8 a Přílohy č. 4 platného znění zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

A.4. Přehled navržených variant zásahu, jsou-li zpracovány, a přehled hlavních důvodů pro jejich zpracování

Záměr je pokračováním již probíhající hornické činnosti. Umístění záměru je tedy odůvodněno především existencí ložiska kvalitního uhlí v ekonomicky dobývateľném množství, na které se v minulosti reagovalo vybudováním základních otvirkových vertikálních důlních děl, sloužících k dopravě suroviny a personálu dolu, vedení inženýrských sítí do podzemí a k větrání dolu a horizontálních důlních děl, zpřístupňujících uhelné zásoby a umožňující jejich vydobytí.

Variantní řešení se neuvažuje, záměrem je co nejefektivnější využití ložiska s přihlédnutím k existenci jiných veřejných zájmů v dotčeném území. Pro aktivní variantu pokračování hornické činnosti platí skutečnost, že z hlediska dlouhodobého působení již nemá pokračování hornické činnosti zásadní vliv na změnu současného stavu, poněvadž většina poklesy dotčeného území je již prakticky vysídlena. Rovněž i sanace území ukončené a rekultivační akce probíhající s odhadovanými vlivy poddolování v aktuálně řešeném období preventivně počítaly.

Územní, technologické ani jiné varianty zásahu tak nejsou řešeny, jde o jednovariantní pojetí posuzovaného záměru.

A.5. Harmonogram činností prováděných v rámci zásahu s uvedením předpokládaného termínu zahájení realizace a dokončení zásahu a dobu provozování nebo užívání zásahu

Štancel L. a kol. (10/2022) konstatuje zatímní předpokládané termíny:

Zahájení realizace záměru:	2024
Ukončení záměru:	do 4 let od ukončení dobývání uhlí

Pokračování hornické činnosti je ohraničeno množstvím vytěžitelného materiálu – uhlí. Jedná se o maximum, které je mimo jiné stanoveno použitím stávajících navazujících zařízení na povrchu dolu – úpravna uhlí, teplárna rozvodna apod. Rovněž se jedná o těžbu, která je ekonomická za stávajících podmínek. Při změně celosvětové ekonomické situace, může dojít naopak k dřívějšímu ukončení těžby, protože nebude ekonomicky rentabilní.

B. Vstupní charakteristika zájmového území údaje o stavu bioty a ekosystémů v dotčeném území

B.1. Identifikace chráněných zájmů, které mohou být pravděpodobně záměrem ovlivněny

Z hlediska ochrany přírody a krajiny je zásah navrhován v území, ve kterém zájmy ochrany přírody a krajiny je možno vymezit následovně:

- Zájmové území záměru se nachází mimo evropsky významné lokality a ptačí oblasti na území Moravskoslezského kraje. Nejbližší EVL Karviná – rybníky, kód lokality CZ0813451, vymezená k ochraně populace páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*) a jeho biotopu, je lokalizována cca 2,3 km SV od doubravských nádrží (RA 2005 80) a 4,7 km SSZ od Darkovského jezera (dosah poklesů). Tento druh zájmu tudíž není nutno uvažovat.
- Zájmové území zásahu se nachází zcela mimo kontakt se zvláště chráněnými územími přírody vymezovanými dle § 14 ZOPK na území Moravskoslezského kraje a České republiky. Nejbližším ZCHÚ je rovněž Přírodní památka Karviná – rybníky, poloha viz odrážka výše. Tento druh zájmu tudíž rovněž není nutno uvažovat.
- V kontextu ÚSES podle platné ÚPD města Karviné (Ciznerová V. a kol., 05/2018) a obce Stonava (Palacký A. a kol., 01/2015) do zájmového území záměru zasahují skladebné prvky ÚSES na lokální a regionální úrovni.
- Zájmové území záměru se překrývá s vymezením obecně definovaných významných krajinných prvků (VKP) „ze zákona“, jde o lesy, vodní toky, údolní nivy, rybníky, jezera (míněna poklesová jezera), registrované VKP nebyly identifikovány.
- V rámci zájmového území se nacházejí mimolesní porosty dřevin, některé i funkčně či krajinnotvorně významné.
- Památné stromy (kontext § 46 a násl. ZOPK) nejsou záměrem dotčeny, tento zájem tedy není nutno uvažovat.
- Zájmové území záměru se dotýká prostorů výskytu, případně reprodukce některých zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.
- Zájmové území zásahu bude generovat dílčí změny v ochraně krajinného rázu (§ 12 ZOPK), což je řešeno samostatnou studií. V této souvislosti se zásah netýká žádného z přírodních parků v Moravskoslezském kraji. Otázkou krajinného rázu se zabývá samostatná studie.

B.2. Popis současného stavu bioty a ekosystémů

B.2.1. Základní biogeografické a fyto geografické údaje

Z biogeografického hlediska (Culek 1995, ed., aktualizováno dle <https://aopkcr.maps.arcgis.com/>) je řešené území situováno do Polonské podprovincie a bioregionu 2.3 Ostravského. Na jižním okraji sídla Louky nad Olší území přechází do sousedního bioregionu 3.5 Podbeskydského – je zde tedy i hranice s podprovincií 3. Karpatskou, která je v daném prostoru nevýrazná. To se projevuje i v druhové skladbě (zvl. průnikem karpatských a horských prvků).

Poloha v prostoru styku dvou bioregionů má významný vliv na charakter zdejší bioty, která vykazuje ve více aspektech přechodný a nevyhraněný charakter.

Fytogeografické zařazení

Území je součástí fytogeografické oblasti mezofytikum, fytogeografického obvodu Karpatské mezofytikum a fytogeografického okresu 83. Ostravská pánev (Skalický, 1988).

Flóra Ostravské pánve je v podstatě uniformní, druhově relativně chudá, s převahou druhů vodních, mokřadních, bažinných a lužních ekosystémů. Projevuje se slabší vliv Karpat (průnik karpatských prvků). Na vyvýšená místa antropogenního původu (zvl. haldy, hlušinové návozy) pronikají subtermofyty, naopak na stinných stanovištích (lesy, údolí) vzácně rostou oreofyty submontánních poloh. Vegetační stupeň – suprakolinní (4. bukový).

Zoogeografické zařazení

Zájmový prostor náleží do provincie listnatých lesů, úseku (distriktu) podkarpatského. Skladba fauny Ostravska je výrazně poznamenána urbanizací a industrializací převážné části území. Z hlediska přírodních fenoménů se projevují vlivy polonské podprovincie a karpatského elementu. Moravskou branou pronikají z Hornomoravského úvalu teplomilné prvky.

B.2.2. Základní údaje ohledně biodiverzity

Biodiverzitu ve smyslu druhové pestrosti ovlivňuje komplex faktorů, v zásadě je však dána potenciálem stanoviště, který je výsledkem přírodních procesů ovlivněných činností člověka. Potenciál stanovišť a rozsah přeměny jednotlivých lokalit v důsledku antropogenních vlivů je tak možno definovat v rámci těch typů biochor, jejichž segmenty náležející Ostravskému bioregionu se nacházejí ve sféře evidentního dotčení ze záměru.

Pro lokality ve sféře evidentního vlivu ze záměru byly identifikovány segmenty náležející následujícím typům biochor ve 3. v. s., kterými jsou 3AM Antropogenní georeliéf dolů a výsypek, v nivě Stonávky pak biochora 3Nh Užší převážně hlinité nivy 3. v. s. a 3Ro Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v. s.

Dále je zastoupena biochora v ustupujícím pásmu široké kamenité nivy 4. v. s. 4Nk (širší niva Olše).

3AM Antropogenní georeliéf dolů a výsypek 3. v. s.

Extrémní a málo početný typ biochory s různorodým reliéfem. V ČR je zastoupen ve vazbě na těžbu nerostných surovin a s tím spojené rozsáhlé povrchové ukládání materiálu. Největší plochu má tento typ v Ostravském bioregionu, kde se v Ostravské části dochovaly i vzácné kuželovité haldy.

Při rekultivacích rozsáhlých poklesů v Karvinské části byla charakteristickou snaha o dorovnání terénu prostřednictvím návozu na původní niveletu, později byly prováděny i pestřejší modelace terénu a rovněž významné rekultivace hydrickou formou.

Místy je přechod antropogenního georeliéfu do rostlého terénu v rámci zastoupených typů biochor zcela zjevný (informace platí pro aktuální stav biogeografického vymezení).⁴

3Nh Užší převážně hlinité nivy 3. v.s.

Typ je zachován především v nivách s dochovaným přírodě blízkým charakterem, v řešeném území je reprezentován především dobře vyvinutou a doposud nezastavěnou nivou Stonávky, která se nachází mimo dosah vlivů posuzované hornické činnosti.

⁴ Příkladem je okolí Darkovského jezera, lokalita Lipiny nebo okolí nádrže Pilňok, kde návozy a terénní úpravy přecházejí do sousedního typu.

3Ro Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v. s.

Na plošinách (platí pro typ 3Ro) je v ČR obvykle zastoupena zemědělská krajina doplněná o menší lesy, jež převažují nad sídelní a jinou zástavbou, zastoupení vodních ploch a mokřadů je velmi malé. Krajina v řešeném segmentu je však výrazně odlišná a zhruba odpovídá současné situaci obvyklé na plošinách typu 3Ro v Ostravském bioregionu. Lesy jsou četnější a v jižní části segmentu s Louckým lesem dokonce převládají nad ostatními formacemi biotopů. V území posuzovaného záměru je charakteristická přítomnost formací stanovišť industriálních oblastí, zastoupených v okolí Důlního závodu 2. Na severním výběžku plošiny s lokalitou Sever a areálem NKZ tyto formace dokonce převládají nad poli, lesy a sídelní zástavbou ve Stonavě.

4Nk široké kamenité nivy 4. v.s.

Typ je zachován především v širokých nivách tzv. divočicích řek, kdy v rámci změn průtoků v závislosti na klimatických (srážkových) podmínkách s dochovaným přírodě blízkým charakterem, kdy se může projevit morfologická činnost řek. V řešeném území je reprezentován především původní širší nivou Olše s tím, že vlivem úprav toku a ohrázování je již v čisté podobě v území reliktní a většina území západně od silnice I/67 je již řadou faktorů včetně důsledků hornické činnosti výrazněji pozměněna.

Vlivy ze záměru neproniknou do žádných jiných území s přirozeným georeliéfem, než které již byly HČ dotčeny dlouhodobě – v daném případě budou trvat vlivy z HČ v rámci biochory typu 3Ro Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v. s.

Pro Ostravský bioregion obecně platí, že pokud je v blízkém sousedství rozsáhlejší plochy segmentu 3AM Antropogenní georeliéf dolů a výsypek 3. v. s. převahou sekundárních biotopů zastoupeno relativně zachovalé území s přirozeným georeliéfem a relativně nepoškozenými lesními či vodními biotopy, pak takové území může dobře sloužit jako výchozí lokalita pro dotování antropogenních ploch ve „3AM“ lesními a vodními druhy organismů.

Zájmové území je prvořadě formováno hornickou činností – maximální ovlivnění v daném smyslu plyne z lokalizace území v okolí činných důlních závodů a v důsledku dynamiky poklesů v závislosti na změnách hydrického režimu. Převážná část území s nejvýraznějšími změnami je zahrnuta do některé z rekultivačních akcí, a to jak ukončených, tak probíhajících. Přirozené prvky vegetace na původním terénu se tedy zachovaly již v omezeném rozsahu. Pozitivně se projeví ukončené práce zejména v okolí Darkovského jezera, případně v lokalitě Lipiny, nebo na již ukončených rekultivačních akcích v širším území kalových nádrží v DP Louky. Nepotvrdil se rozsah hydrických změn v okolí Louckých rybníků, kde stav bioty odpovídá spíše využití pozemků mimo les.

Společenstva blízká přirozenému složení se ale mohou formovat i na antropogenní činnosti podmíněných stanovištích (odvaly, rekultivovaná území, poklesy s mokřadními nebo vodními stanovišti, odkaliště), pokud může v dostatečně dlouhém časovém období probíhat přirozená nebo i usměrňovaná sukcese vedoucí k tvorbě takovýchto ekosystémů (např. rákosiny na odkalištích, společenstva vodních makrofyt v poklesových či dočišťovacích nádržích, zalesněné odvaly nebo jiné plochy v rámci RA ap.).

Pro biodiverzitu a následně i stabilitu fytoocenóz (či celých ekosystémů) mají přirozené a přírodě blízké formace nezastupitelný význam. Dále je uveden souhrnný přehled biotopů v řešeném území:

Přirozená a náhradní přirozená vegetace

- V1 Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod (*Lemnion minoris*, *Utricularion vulgaris*, *Magnopotamion*, *Parvopotamion*)
- V2 Makrofytní vegetace mělce stojatých vod (*Ranunculion aquatilis*)
- V5 Vegetace parožnatků (*Charion vulgaris*)

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

- M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod (*Phragmites communis*)
- M1.3 Eutrofní vegetace bahnitých substrátů (*Oenanthe aquatica*)
- M1.4 Říční rákosiny (*Phalaris arundinacea*)
- M1.7 Vegetace vysokých ostřic (*Magnocarpion elatae*, *Phalaris arundinacea*)
- M2.1 Vegetace letněných rybníků (*Eleocharis soloniensis*)
- M7 bylinné lemy nížinných řek (*Senecio fluviatilis*)
- T1.1 Mezofilní ovsíkové louky (*Arrhenatherion*)
- T1.4 Aluviální psárkové louky (*Alopecurus pratensis*)
- T1.5 Vlhké pcháčkové louky (*Calthion palustris*)
- K1 Mokřadní vrby (*Salix cinerea* – *Fraxinetum alni*)
- K2.1 Vrbové křoviny (*Salix triandrae*)
- K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny (*Berberidion*)
- L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy a střemchové jaseniny (*Alnion glutinoso-incanae*) a *Pruno-Fraxinetum*
- L2.3 Tvrdý luh (*Quercus-Ulmetum*)
- L2.4 Měkký luh (*Salix-Populnetum*)
- L3.2 Polonské dubohabřiny (*Tilio-Carpinetum*)
- L5.4 Acidofilní bučiny (*Luzulo-Fagion*) v podjednotce dubových bučin (*Carici-Quercetum*)

Biotopy silně ovlivněné nebo vytvořené člověkem

- X1 Urbanizovaná území
- X2 Intenzivně obhospodařovaná pole
- X6 Antropogenní plochy se sporadickou vegetací mimo sídla (např. *Daucus-Melilotion*)
- X7 Ruderalní bylinná vegetace mimo sídla (např. *Urtica-Aegopodium*, *Agropyro-Rumicetum crispum*)
- X8 Křoviny s ruderalními a nepůvodními druhy (*Sambucus-Salix caprae*)
- X9 Lesní kultury s nepůvodními dřevinami
- X12 Nálety pionýrských dřevin
- X13 Nelesní stromové kultury mimo sídla (extenzivní sady, parky, aleje, zahrady, stromořadí ap.)
- X14 Vodní toky a nádrže bez ochranné významné vegetace

Díky relativně pestré skladbě biotopů v řešených DP jsou na lokalitách ovlivněných těžbou a rekultivačními akcemi zastoupena kontrastní společenstva rostlin a živočichů. Znamená to, že v území se záměrem vedle sebe úspěšně prosperují populace vodních a mokřadních druhů se zástupci udržovaných travnatých ploch, lesních biocenóz a s druhy vázanými na výhřevná a suchá stanoviště.

Kontrastní skladba společenstev odráží současný stav, kdy v území probíhá těžba a jsou prováděny rekultivační akce. Je předpoklad, že se takový stav podaří udržet po dobu hornické činnosti. Změnu stavu případně zásadní obrát lze očekávat až po jejím ukončení (vydobytí). Biodiverzita území závisí na udržení stavu s pestrými biotopy.

B.2.3. Floristické a fytocenologické údaje

V území lze z hlediska potenciální přirozené vegetace rozlišit dvě základní vegetační jednotky:

- podmačené dubové bučiny asociace *Carici brizoidis-Quercetum*, náležející mezi acidofilní bučiny a jedliny svazu *Luzulo-Fagion*, které na bohatších sušších půdách přecházejí do lipových dubohabřin asociace *Tilio-Carpinetum*;
- v nivách vodních toků lužní lesy (střemchové jaseniny) asociace *Pruno-Fraxinetum* ze svazu *Alnion incanae*, místy v kombinaci s mokřadními olšinami svazu *Alnion glutinosae* (Neuhäuslová a kol., 1998).

Flóra je v podstatě uniformní, významný podíl tvoří druhy vodních a mokřadních stanovišť; druhová skladba je obohacena karpatskými migranty, zejména podél Olše. V územích ovlivněných hornickou činností a průmyslem se i velkoplošně uplatňuje synantropní a ruderalní vegetace. (Skalický 1988, Culek 1996 ed.).

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

Rozdělení aktuální vegetace v řešeném DP do jednotlivých formací je přehledně uvedeno v následující tabulce:

Tabulka: Přehled nejdůležitějších rostlinných společenstev řešeného území

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ROSTLINNÁ SPOLEČENSTVA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ				
Kód	Společenstvo	Svaz, asociace	Výskyt	Poznámka
PŘIROZENÁ A NÁHRADNÍ PŘIROZENÁ VEGETACE				
Lužní lesy a vrbové křoviny				
K1	mokřadní vrby	<i>Salici cinereae – Franguletum alni</i>	lokálně v podmáčených plochách	
K2.1	vrbové křoviny	<i>Salicion triandrae</i>	břehové porosty některých toků, zvl. Olše	podél Olše, místně bohužel výrazně redukováné kácením na minimum, ořezávání. <i>Mimo vlivy z poklesů a RA</i>
K2.2	vrbové křoviny štěrkových náplavů	<i>Salicion eleagnos-daphnoidis, Salicetum purpureae</i>	Lokálně v rámci řečiště Olše	Na štěrkových náplavech lokálně, ohrožováno protipovodňovými úpravami <i>Mimo vlivy z poklesů a RA</i>
L1	mokřadní olšina	<i>Alnion glutinosae</i>	Vymapováno jižně od odkaliště Zdeňka Nejedlého	<i>Původně mělo být řešeno v rámci RA 2003 50 Rekultivace parku Zdeňka Nejedlého, dnes není společenstvo v dosahu vlivu ze záměru</i>
L2.2	střemchová jasenina	<i>Pruno-Fraxinetum</i>	nivy vodních toků, zvl. Olše, dominantně Stonávka	zvl. u Olše znehodnocené invazí křídlatky; na prameništích i <i>Carici remotae-Fraxinetum</i> , v mokřadech olšiny <i>Alnion glutinosae</i> (místně přechody k mokřadním olšinám biotopu L1); <i>kontakt s RA lokalitami 7, 10, 11 ČSM; toky Olše, Stonávky mimo vlivy</i>
L2.3	tvrdý luh	<i>Quercu-Ulmetum</i>	nižší terasový stupeň podél vodních toků	fragmenty, např. severně od nádrže PDN se starými duby, v nivě Olše prakticky vymizely <i>Prakticky mimo vlivy</i>
L2.4	měkký luh	<i>Salici-Populetum</i>	Dominující doprovodné porosty podél u Olše, na řadě podmáčených a vlhkých enkláv	Místě doloženy zásahy a redukce kolem Olše; porosty jsou často nevyhraněné, vytvářejí přechody se střemchovou jasinou (L2.2), invaze křídlatek <i>Kontakt např. s RA 19 – Rekultivace lesních pozemků pod úpravnou ČSM, V doprovodech toků toky Olše, Stonávky mimo vlivy.</i>
Rákosiny, vegetace vysokých ostřic				
M1.1	rákosiny eutrofních stojatých vod	<i>Phragmiton communis</i>	hojně v litorálu vodních ploch vč. sekundárních větší vodní plochy u parku Z. Nejedlého, lemy Mlýnských rybníků nebo Darkovského jezera, řada menších enkláv	formují se brzy po zatopení poklesů, pozitivní vliv na čištění vody v odkalovacích nádržích <i>Lokální vlivy v rámci technické rekultivace např. pro RA řešit individuálně</i>
M1.3	vegetace bahnitých substrátů	<i>Oenanthion aquaticae</i>	mělké stojaté vody vč. poklesových tůní, okraje nádrží, jen místně	výskyt vázán na litorální pásmo a obnažená dna s původním substrátem

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ROSTLINNÁ SPOLEČENSTVA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ				
Kód	Společenstvo	Svaz, asociace	Výskyt	Poznámka
M1.4	říční rákosiny	<i>Phalaridion arundinaceae</i>	lemy podél vodních toků, šterkové náplavy apod. – Olše (na několika místech), -místně maloplošně i jinde	Rozšíření je obecně aktuálně omezováno regulacemi toků a protipovodňovými opatřeními. <i>Např. plochy na Olši mimo vlivy poklesů a ploch s RA</i>
M1.7	vegetace vysokých ostřic	<i>Magnocaricion elatae</i>	podmáčená místa vč. sekundárních stanovišť (poklesy), např. v mokřadních enklávách Z od košicko-bohumínské dráhy a Lipinami, rozliv Loucké Mlýny J od Darkovského jezera aj.	náleží sem také porosty s chřasticí rákosovitou mimo biotopy říčních rákosin M1.4
M2.1 (X7A)	vegetace letněných rybníků	<i>Bidention tripartitae</i> , <i>Litorellion uniflorae</i>	obnažené bahnité substráty na okrajích vodních ploch, rybníční dna apod. Nečetné výskyty.	pro vývin je nutný původní substrát nepřevrstvený hlušinou, v případě převrstvení se vyvíjejí po určité době na nánosech organogenního bahna; často ruderalizují
M4.1	šterkové náplavy bez vegetace		Dokladovány pouze ve vlastním korytě Olše	V ohrožení při protipovodňových úpravách . <i>Plochy na Olši mimo vlivy poklesů a ploch s RA</i>
M6	bahnité říční náplavy	<i>Bidentiton tripartitae</i>	Dokladovány pouze v průtočném profilu Olše	V ohrožení při protipovodňových úpravách . <i>Plochy na Olši mimo vlivy poklesů a ploch s RA</i>
M.7	bylinné lemy nížinných řek	<i>Senecion fluviatilis</i>	podél břehových porostů Olše, Stonávky	postižené eutrofizací a invází křídlatek aj. <i>Olše mimo vlivy poklesů a poloh RA</i>
V1	makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod	<i>Lemnion minoris</i> , <i>Utricularion vulgaris</i> , <i>Ceratophylletum demersii</i> , <i>Polygonetum amphibii</i> <i>Magnopotamion</i> , <i>Parvopotamion</i>	vodní plochy vč. sekundárních např. v poklesech, často s V2; nádrže E, sousední rozlivy Mlýny aj.	nutné mělké litorální pásmo, podstatně více na přirozeném substrátu nepřevrstveném hlušinou
V2	makrofytní vegetace mělkých stojatých vod	<i>Ranunculion aquatilis</i>	časté v zatopených poklesech, např. v povodí Mlýny	nutné mělké litorální pásmo, podstatně více na přirozeném substrátu nepřevrstveném hlušinou
V4	Makrofytní vegetace vodních toků	<i>Batrachion fluitantis</i>	Především v toku Olše,	V ohrožení při protipovodňových úpravách . <i>Plochy na Olši mimo vlivy poklesů a ploch s RA</i>
V5	vegetace parožnatek	<i>Charion vulgaris</i> aj.	vodní plochy včetně sekundárních , nutno upřesňovat aktuálními průzkumy	často dočasné, periodické louže v nivě Olše a v rozlivu Mlýny

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ROSTLINNÁ SPOLEČENSTVA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ				
Kód	Společenstvo	Svaz, asociace	Výskyt	Poznámka
Louky a pastviny				
T1.1	mezofilní ovsíkové louky	<i>Arrhenatherion</i>	rozsah jednotlivých typů luk nutno upřesnit dalším průzkumem, v částech území ovlivněných poklesy a rekultivacemi se téměř nezachovaly	nutné pravidelné kosení či spásání (přechody T 1.3), v případě absence vhodného obhospodařování zarůstají ruderalní vegetací a dřevinami. Plochy např. v okolí Louckých rybníků (jižně)
T1.4	aluviální psárkové louky	<i>Alopecurion pratensis</i>		
RUDERÁLNÍ AJ. SYNANTROPNÍ VEGETACE				
X6	antropogenní plochy se sporadickou vegetací mimo sídla	<i>Dauco-Melilotion</i> aj.	ruderální společenstva převážně dvouletých druhů na osluněných stanovištích, např. náspy, haldy apod.	na hlušině i další společenstva s vrbovkou rozmarýnolistou (<i>Epilobium dodonaei</i>), merlíkem hroznovým (<i>Chenopodium botrys</i>) aj.
X7	ruderalní bylinná vegetace mimo sídla	<i>Urtico-Aegopodietum</i> aj.	Výskyt v obou podjednotkách X7A i X7B, expanze; druhotná lemová nitrofilní společenstva převážně víceletých rostlin, běžně v krajině na synantropních stanovištích – okraje polí aj.	na bývalých loukách aj. opuštěných místech častá invaze třtiny křovištní (<i>Calamagrostis epigejos</i>), zlatobýlu kanadského a obrovského (<i>Solidago canadensis</i> , <i>S. gigantea</i>), v břehových porostech i jinde křídlatek (<i>Reynoutria</i> sp.)
		<i>Agropyro-Rumicion crispi</i>	přirozená i druhotná společenstva v depresích aluvií a na dalších podmáčených stanovištích, i sekundárních	mísí se s M2.1 aj. a přispívají k degradaci
X8	křoviny s ruderalními a nepůvodními druhy	<i>Sambuco-Salicion caprae</i>	křovitá společenstva pasek a ruderalních stanovišť – na pustých místech roztroušeně	
X9	lesní kultury s nepůvodními dřevinami	výsadby smrku ztepilého (<i>Picea abies</i>), topolu kanadského (<i>Populus x canadensis</i>) aj.	Řada lesních porostů, náhrady původních přírodních biotopů nevhodným zalesňováním, Loucký les, rovněž ve svahu V od ČSM-Sever	Problém managementu především v biocentrech, poloha smrku nevhodná v příslušných nadmořských výškách
X12	nálety pionýrských dřevin	nálety s břizou bělokorou (<i>Betula pendula</i>), topoly (<i>Populus</i> sp.), vrbami (zvl. <i>Salix caprea</i> , <i>S. purpurea</i>) aj.	nálety na odvalech, výsypkách apod., ale i neobhospodařované zemědělské půdě aj.	hrají významnou roli v přirozené sukcesi v antropogenní krajině

V následující tabulce je uveden rešeršní přehled zjištěných zvláště chráněných nebo ohrožených druhů rostlin (zařazených do červených seznamů) – celkem 23 taxonů, z nichž některé z území pravděpodobně zcela vymizely.

Převážně jsou vázány na vodní či mokřadní stanoviště, což potvrzuje význam těchto ekosystémů pro kvalitu bioty v řešeném území především na lokalitách Karviná a ČSM, v nichž je soustředěna většina realizovaných i připravovaných ARS. Lokalita Darkov je z tohoto pohledu málo významná, nachází se zde totiž jediná akce, a sice ARS 200350 Rekultivace parku Z. Nejedlého.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ A OHROŽENÉ DRUHY ROSTLIN V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ				
český název	vědecký název	Vyhl.	ČS - G12,G17	Typ biochory, poznámka
árón východní	<i>Arum cylindraceum</i>	.	C4a, NT	4Nk.
bahnička bradavkatá	<i>Eleocharis mamillata</i>	.	C4a, NT	3AM.
bradáček vejčitý	<i>Listera ovata</i>	.	C4a, LC	3AM.
bublinatka jižní	<i>Utricularia australis</i>	.	C4a, LC.	3AM/4Nk, 3Ro.
hruštička menší	<i>Pyrola minor</i>	.	C3, NT	3AM/4Nk, 3Ro.
hvozdík svazčitý	<i>Dianthus armeria</i>	.	C4a, LC	3AM.
jestřabina lékařská	<i>Galega officinalis</i>	.	C4a, NT	3AM/4Nk.
kruštík bahenní	<i>Epipactis palustris</i>	SO.	C2t, VU	3AM, 3Ro.
kyčelnice žláznatá	<i>Dentaria glandulosa</i>	.	C3, LC	3AM/4Nk, 3Ro.
lakušník okrouhlý	<i>Batrachium circinatum</i>	.	C3, NT	3AM/4Nk.
merlík hroznový	<i>Chenopodium botrys</i>	.	C3, NT	3AM.
nadmutice bobulnatá	<i>Cucubalus baccifer</i>	.	C3, NT	4Nk.
okřehek trojbrázdý	<i>Lemna trisulca</i>	.	C3, LC	3AM/4Nk, 3Ro.
ostřice šáchorovitá	<i>Carex bohemika</i>	.	C4a, LC	3AM/4Nk, 3Ro.
ostřice Otrubova	<i>Carex otrubae</i>	.	C4a, LC	3AM, 3Ro.
ostřice nedošáchor	<i>Carex pseudocyperus</i>	.	C4a, NT	3AM/4Nk.
pérovník pštrosí	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	O.	-, -	3AM, 3Ro.
prstnatec májový	<i>Dactylorhiza majalis</i>	O.	C3, NT	Vymizelý druh.
přeslička největší	<i>Equisetum telmateia</i>	.	C4a, NT	3AM/4Nk, 3Ro.
rdest světlý	<i>Potamogeton lucens</i>	.	C3, NT	3AM.
rdest uzlinatý	<i>Potamogeton nodosus</i>	.	C3, NT	3AM/4Nk.
řečanka přímořská	<i>Najas marina</i>	.	C3, NT	3AM/4Nk.
řečanka menší	<i>Najas minor</i>	KO.	C1b, VU	Dříve 3AM/4Nk. Asi již vymizelý druh.
skřípíneček	<i>Schoenoplectus tabernaemontani</i>	.	C2b, VU	Dříve 3AM/4Nk. Chybí aktuální data.
sléz velkokvětý	<i>Malva alcea</i>	.	C4a, NT	3AM/4Nk.
sněženka podsněžník	<i>Galanthus nivalis</i>	O.	C3, NT	3AM, 4Nk.
šmel okoličnatý	<i>Butomus umbellatus</i>	.	C4a, NT	3AM/4Nk.
zeměžluč okolkatá	<i>Centaurium erythraea</i>	.	C4a, LC	3AM, 3Ro.
židovíník německý	<i>Myricaria germanica</i>	KO	C1, CR	3AM Chybí aktuální data

Vysvětlivky:

- **Vyhl.** – Příloha č. II vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb., ve znění vyhl. č. 175/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona ČNR ČR č. 114/1992 Sb., v platném znění. – Seznam zvláště chráněných druhů rostlin

- **ČS** – červený seznam dle: G12 - Grulich V. (2012, ed.), G17- Grulich V., Chobot K, 2017, eds.)

Stupeň ohrožení (ZCHD, Grulich 2012):

KO, C1 – druh kriticky ohrožený

SO, C2 – druh silně ohrožený

O, C3 – druh ohrožený

C4a, C4 – druh vyžadující pozornost (a – významnější)

Stupeň ohrožení (Grulich, Chobot 2017):

EN – druh ohrožený (ve smyslu původních C2, C1

VU – druh zranitelný (ve smyslu původních C3 – taxon ohrožený

NT – druh téměř ohrožený (ve smyslu původních C4a)

LC – autochtonní taxony dříve neklasifikované,

Biochora:

3AM – výskyt v segmentu biochory typu „3AM Antropogenní georeliéf dolů a výsypek 3. v. s. “;

3Ro – výskyt v segmentu biochory typu „3Ro Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v.s. “;

4Nk – výskyt v segmentu biochory typu „4Nk široké kamenité nivy 4. v.s. “.

Komentář k výskytům vybraných zvláště chráněných druhů

Židoviník německý (*Myricaria germanica*), druh kriticky ohrožený

Je zaznamenán úbytek druhu, aktuální údaje o výskytu chybí (Polášek 2021a). Židoviník byl ještě v minulých dekádách dokladován v prostoru ARS 200580 (mj. např. Czerník & Polášek 2013). Trvá dřívější doporučení, že úsilím má být podpoření potenciálu k udržitelnému rozvoji populace druhu v místech s vhodným biotopem na možných stanovištích dřívějšího výskytu.

Kruštík bahenní (*Epipactis palustris*), druh silně ohrožený

K úbytku orchidejí dochází v území dlouhodobě a aktuální údaje o výskytu chybí. Ještě z předchozí dekády je však evidován výskyt kruštíku bahenního na lokalitě ČSM, odkud poslední dokladované nálezy druhu uvádějí Polášek, Cimalová & Boža (2018), a to v prostoru bývalého NKZ, které je nyní řešeno v rámci plochy 2 rekultivační akce ARS 22. Výskyt na jiných lokalitách bez bližších průzkumů nelze vyloučit.

Při sanačních zásazích a rekultivacích je třeba poznatek respektovat, a to nejen v rámci dozoru na již realizovaných akcích, ale také včetně průzkumu ploch k ARS připravovaných.

Prvky dřevin rostoucích mimo les

Mimolesní dřevinné formace nebo i jednotlivé stromy mají významný vliv na ráz hornické a posthornické krajiny. Nálety dřevin lze považovat za stabilizační činitel, který podstatně ovlivňuje mikroklima sekundárních stanovišť (hlušinové návozy) a bez vynaložení jakýchkoliv finančních prostředků je schopný přirozenou sukcesí biologicky aktivovat člověkem vytvořené prostředí (na rozdíl od finančně nákladných biologických rekultivací). Zásadní je, že náletová dřevinná vegetace je adaptovaná na zdejší abiotické faktory a postupnou sukcesí spěje ke klimaxu, jak lze dokumentovat na některých starších odvalech ponechaných přirozenému vývoji.

O významu porostů a lužních lesů, které rostou v zájmovém území, viz ÚSES, VKP i jinde v textu. Je nutno zdůraznit zejména staré dubové porosty (např. při východním okraji území Lipiny, nad starým meandrem Stonávky, severně od nádrže PDN aj.) a všechny doprovodné porosty hlavních vodotečí (zejména Olše a Stonávky, hráze v nivě Stonávky mezi Hořany a Holkovici, případně podél Mlýnky pod kalovými nádržemi aj.). Tyto lokality je účelné chránit v maximálním rozsahu, a to i v případě, že by stromy začaly hynout v důsledku dalších poklesů (i v takovém případě mají v krajině význam mj. jako biotop četných druhů živočichů vč. zvl. chráněných - mj. hmyz, ptáci, netopýři).

V jednotlivých povrchových areálech, v nichž proběhne likvidace povrchových objektů a zásyp jam, se nacházejí rovněž i významnější mimolesní porosty, zejména:

- ČSM – Sever; v JV části při vstupu vlečky do areálu starší listnaté dřeviny (jasan, javor aj.), porosty jižně od chladicí věže, sadovnický upravené porosty v okolí degazační stanice;
- ČSM – jih; parková úprava severně od parkoviště u zastávky autobusů, porosty severně od jídelny, porosty v okolí koupelen

Vhodné je k výše uvedeným okolnostem přihlédnout při řešení demolice v areálu a lokalizaci ploch pro deponie a mezideponie sutí a jiných materiálů k odvozu, provést v této souvislosti detailní dendrologické vyhodnocení.

Památné stromy:

V DP Louky jsou dokladovány památné stromy pouze v k.ú. Stonava:

- *Dub na hrázi* – dub letní na hrázi bývalého rybníka v nivě Stonávky nad levým břehem u místní komunikace (o. km. 414 cm, v. 21 m, věk cca 210 let) – strom se nachází v dosahu centra poklesové kotliny mezi Holkovici a Hořany;
- *Dub u Stonávky* – dub letní v části obce Stonavy na pravém břehu toku Stonávka (o. km. 410 cm, v. 20 m, věk cca 180 let);

Oba stromy se nacházejí mimo poklesy a rekultivacemi dotčené území.

B.2.4. Faunistické údaje

Lokalita ČSM

Území dobývacího prostoru Louky je zoologicky různorodé, a to i z hlediska geomorfologie a historických souvislostí, které dlouhodobě ovlivňovaly stanoviště fauny v krajině v návaznosti na vývoj území. Recentně se projevuje pozitivní efekt vzniku poklesových jezer a mokřadů, jejichž rozvoj od 70. let min. století nastavila změnu směru ve vývoji některé plochy odvalů nebo suchých odkališť naopak hostí i suchomilnější druhy živočichů. Ve spojení s faunou dochovaných lesních porostů tím jsou sekundárně vytvořeny podmínky pro rozvoj pestré skladby živočišných druhů zastoupených v zoocenózách území, které do určité míry nahrazují bohatá společenstva živočichů lužního lesa a rybníků v zaniklé SPR Louky nad Olší. Kvality jejích ekosystémů z hlediska stability stanovištní diverzity však sekundární biotopy v dnešní podobě nedosahují.

Těžiště faunistické hodnoty řešeného území tedy spočívá v kombinaci specifických biotopů, které umožňují výskyt řady druhů v různorodých živočišných společenstvech. V území přitom byla v posledních 30 letech zastoupena důležitou měrou většina druhů, jež mají v poddolovaných územích Karvinska v úhrnu vytvořenu populaci, která je významná z regionálního, případně i z republikového hlediska. Takové druhy jsou především zastoupeny v bioindikačních skupinách živočichů, řada těchto druhů patří mezi druhy zvláště chráněné. Zřetel je tedy nutno brát především na vybrané druhy, které reprezentují svým zastoupením typická společenstva a slouží jako bioindikátory pro vyhodnocení aktuálního stavu daného území z hlediska jeho biologické zachovalosti (druhy zájmové – viz níže).

Zoologicky jsou tedy významná především stanoviště mokřadů a vodních ekosystémů a lokálně i některá terestrická stanoviště (často i sekundární, vznikající v rámci rekultivačních akcí). V dalším textu jsou proto jen uvedeny souhrnné výstupy z hlediska rešerší dříve doložených výskytů zvláště chráněných druhů živočichů nebo druhů, které jsou z hlediska řešené problematiky významné (tzv. zájmové druhy). V Moravskoslezském kraji byl pro oblasti ovlivněné těžbou černého uhlí vytvořen seznam živočichů (bezobratlých i obratlovců) ze všech kategorií ZCHD, z něhož byla dosud publikována kompletní část týkající se výskytu ZCHD a pravidel zajištění ochrany jejich stanovišť pro region Karvinska (Koutecká & Polášek, 2007).

S ohledem na okolnost, že jednak došlo k řadě změn z hlediska výskytů určitých skupin nebo druhů zvláště chráněných a jednak minoritní podíl rekultivačních akcí se týká i území v DP Darkov a v DP Karviná-Doly I, byla původní tabulka týkající se zvláště chráněných druhů živočichů oproti oznámení zcela přepracována včetně přiměřené aktualizace faunistických údajů. Nová tabulka tedy zahrnuje údaje o ZCHD z řešeného území všech tří lokalit (tj. část Darkova s jednou ARS 200350, Karviná se dvěma ARS 200459 a 200580 a vlastní lokalita ČSM s největším souborem ARS).

No:	Taxon		Vyhl.	Biochora	Zhodnocení výskytu
	BEZOBRATLÍ (Σ):	min. 22 ZCHD.	.		
1	batolec <i>Apatura</i> sp.	<i>Apatura iris</i> / <i>Apatura ilia</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
2	bělopásek topolový	<i>Limnitis populi</i>	O	?	nejsou data
3	číhalka pospolitá	<i>Atherix ibis</i>	O	4Nk.	chybí aktuální data

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

No:	Taxon		Vyhl.	Biochora	Zhodnocení výskytu
4	čmelák <i>Bombus</i> sp.	rod <i>Bombus</i>	min. O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
5	kudlanka nábožná	<i>Mantis religiosa</i>	KO	3AM,4Nk.	šíří se, údajů je ale nedostatek
6	lesák rumělkový	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	SO	4Nk (3AM?).	chybí aktuální data
7	mravenec <i>Formica</i> sp.	rod <i>Formica</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
8	ohniváček černočárný	<i>Lycaena dispar</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	asi se nadále šíří, údajů je ale nedostatek
9	otakárek fenyklový	<i>Papilio machaon.</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
10	páchník hnědý	<i>Osmoderma eremita</i>	SO	3AM,4Nk.	historický výskyt, aktuálně asi vymizelý druh
11	prskavec větší	<i>Brachinus crepitans</i>	O	3AM/4Nk.	vzácný druh
12	rak bahenní	<i>Astacus leptodactylus</i>	O	?	chybí aktuální data
13	rak říční	<i>Astacus fluviatilis</i>	KO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data
14	střevlík Scheidlerův	<i>Carabus scheidleri</i>	O	3AM,4Nk.	chybí aktuální data
15	střevlík Ullrichův	<i>Carabus ullrichii</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
16	svižník polní	<i>Cicindela campestris</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
17	svižník německý	<i>Cicindela germanica</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
18	škeble rybničná	<i>Anodonta cygnea</i>	SO	?	výskyt nebyl nikdy doložen
19	vážka jasnoskvrnná	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	SO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data
20	velevrub malířský	<i>Unio pictorum</i>	KO	3AM,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
21	zdobenec skvrnitý	<i>Trichius fasciatus</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	chybí aktuální data
22	zlatohlávek tmavý	<i>Oxythyrea funesta</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
No(Σ).	OBRATLOVCI (Σ):	76 taxonů: min. 75 ZCHD.			
(3).	Ryby:	3 taxony: 3 ZCHD			
1	ouklejka pruhovaná	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	SO	4Nk.	vyskytuje se (poslední údaj je z r. 2020)
2	piskoř pruhovaný	<i>Misgurnus fossilis</i>	O	3AM,4Nk.	historický výskyt
3	střevle potoční	<i>Phoxinus phoxinus.</i>	O	4Nk.	vyskytuje se
(14).	Obojživelníci:	14 taxonů: 13 ZCHD.			
1	blatnice skvrnitá	<i>Pelobates fuscus</i>	SO	3AM,4Nk.	historický výskyt, aktuálně asi vymizelý druh
2	čolek horský	<i>Triturus alpestris</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	historický výskyt, aktuálně asi vymizelý druh
3	čolek obecný	<i>Triturus vulgaris.</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	chybí aktuální data.
4	čolek velký	<i>Triturus cristatus</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	chybí aktuální data.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

No:	Taxon		Vyhl.	Biochora	Zhodnocení výskytu
5	kuňka <i>Bombina</i> sp.	<i>B. bombina/variegata</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
6	mlok skvrnitý	<i>Salamandra salamandra</i>	SO	?	historický výskyt
7	ropucha obecná	<i>Bufo bufo.</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
8	ropucha zelená	<i>Bufo viridis.</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
9	rosnička zelená	<i>Hyla arborea</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
10	skokan ostronosý	<i>Rana arvalis</i>	KO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
11	komplex vodních skokanů	<i>Rana esculenta</i> synklepton	§	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
12	skokan krátkonohý	<i>Rana lessonae.</i>	SO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
13	skokan zelený	<i>Rana esculenta</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, aktuálních údajů je nedostatek
14	skokan skřehotavý	<i>Rana ridibunda.</i>	KO	3AM,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
(4).	Plazi:	4 taxony: 4 ZCHD	.		
1	ještěrka obecná	<i>Lacerta agilis.</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
2	ještěrka živorodá	<i>Zootoca vivipara</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	chybí aktuální data.
3	slepýš křehký	<i>Anguis fragilis</i>	SO	4Nk.	chybí aktuální data.
4	užovka obojková	<i>Natrix natrix</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
(50).	Ptáci:	50 taxonů: 50 ZCHD	.		
1	bělořit šedý	<i>Oenanthe oenanthe</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
2	bramborníček černohlavý	<i>Saxicola torquata</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
3	bramborníček hnědý	<i>Saxicola rubetra.</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
4	břehule říční	<i>Riparia riparia</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
5	bukač velký	<i>Botaurus stellaris</i>	KO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
6	bukáček malý	<i>Ixobrychus minutus</i>	KO	3AM,4Nk.	aktuálně vzácně zjišťován.
7	cvrčilka slavíková	<i>Locustella luscinioides</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
8	čáp bílý	<i>Ciconia ciconia.</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
9	čáp černý	<i>Ciconia nigra.</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
10	holub doupňák	<i>Columba oenas</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
11	hýl rudý	<i>Carpodacus erythrinus</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
12	chrástal kropenatý	<i>Porzana porzana</i>	SO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
13	chrástal polní	<i>Crex crex</i>	SO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

No:	Taxon		Vyhl.	Biochora	Zhodnocení výskytu
14	chrástal vodní	<i>Rallus aquaticus</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
15	jeřáb popelavý	<i>Grus grus</i>	KO	3AM,4Nk.	aktuálně vzácně zjišťován.
16	jestřáb lesní.	<i>Accipiter gentilis.</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
17	kavka obecná	<i>Corvus monedula</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
18	konipas luční	<i>Motacilla flava</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
19	kopřivka obecná	<i>Anas strepera</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
20	krahujec obecný	<i>Accipiter nisus.</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
21	krkavec velký	<i>Corvus corax.</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
22	krutihlav obecný	<i>Jynx torquilla</i>	SO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
23	křepelka polní.	<i>Coturnix coturnix.</i>	SO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
24	ledňáček říční	<i>Alcedo atthis</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
25	lejsek šedý	<i>Muscicapa striata.</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
26	lžičák pestrý	<i>Anas clypeata</i>	SO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
27	morčák velký	<i>Mergus merganser</i>	KO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
28	moták pochop.	<i>Circus aeruginosus.</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
29	moudivláček lužní	<i>Remiz pendulinus</i>	O	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
30	orel mořský	<i>Haliaeetus albicilla</i>	KO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
31	ostříž lesní.	<i>Falco subbuteo.</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
32	pisík obecný	<i>Actitis hypoleucos.</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
33	potápka černokrká	<i>Podiceps nigricollis</i>	O	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
34	potápka malá	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
35	potápka roháč	<i>Podiceps cristatus</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
36	racek černohlavý	<i>Larus melanocephalus</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
37	rákosník velký	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
38	rorýs obecný	<i>Apus apus.</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
39	rybák obecný	<i>Sterna hirundo</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
40	slavík modráček.	<i>Luscinia cyanecula</i> <i>svecica</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
41	slavík obecný	<i>Luscinia megarhynchos</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
42	sluka lesní	<i>Scolopax rusticola</i>	O	?	chybí aktuální data.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

No:	Taxon		Vyhl.	Biochora	Zhodnocení výskytu
43	strakapoud prostřední	<i>Dendrocopos medius</i>	O	3AM,4Nk.	vyskytuje se
44	ťuhýk obecný	<i>Lanius collurio.</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
45	včelojed lesní	<i>Pernis apivorus</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
46	vlaštovka obecná.	<i>Hirundo rustica.</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se
47	vodouš kropenatý	<i>Tringa ochropus.</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
48	vodouš rudonohý	<i>Tringa totanus</i>	KO	3AM,4Nk.	chybí aktuální data.
49	volavka bílá	<i>Egretta alba</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
50	žluva hajní.	<i>Oriolus oriolus.</i>	SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
(5).	Savci:	5 taxonů: min. 5 ZCHD	.		
1	bobr evropský	<i>Castor fiber</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se
2	netopýr (více druhů)	<i>Yangochiroptera</i> sp.	min.SO	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
3	plšík lískový	<i>Musccardinus avellanarius</i>	SO	?	chybí data.
4	veverka obecná	<i>Sciurus vulgaris.</i>	O	3AM,3Ro,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek
5	vydra říční	<i>Lutra lutra.</i>	SO	3AM,4Nk.	vyskytuje se, údajů je nedostatek

Dokument:

- **Vyhl.** – Příloha III vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Stupeň ohrožení taxonu:

- KO – kriticky ohrožený; - SO – silně ohrožený ; - O – ohrožený

Biochora:

3AM – výskyt v segmentu biochory typu „3AM Antropogenní georeliéf dolů a výsypek 3. v. s.“;

3Ro – výskyt v segmentu biochory typu „3Ro Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v.s.“;

4Nk – výskyt v segmentu biochory typu „4Nk široké kamenité nivy 4. v.s.“.

Zhodnocení výskytu:

Stručné aktuální zhodnocení stavu poznatků o přítomnosti druhu

Dále jsou stručně komentovány rešeršní a více či méně omezenými průzkumy doložené výskyty zvláště chráněných druhů živočichů vybraných v kategoriích taxonů kriticky a silně ohrožených (u druhů ohrožených především ty významnější), které byly zjištěny v území s připravovanými anebo již realizovanými asanačně rekultivačními stavbami na lokalitách Darkov, Karviná a ČSM v rámci konkrétně dotčených segmentů biochor typu 3AM, 3Ro a 4Nk uvedených v tabulce výše.

Druhy kriticky ohrožené

Bezobratlí

Kudlanka nábožná (*Mantis religiosa*)

Ačkoliv se v území podařilo zachytit počátky šíření druhu, které spadá až do 21. stol., přesto zde bývá kudlanka prozatím nalézána spíše jen nahodile až vzácně (údajů je nedostatek). Příklady: lokalita Darkov (Polášek in litt.), lokalita Karviná (Polášek 2021a), lokalita ČSM (Polášek 2021b). Místa výskytu zde jsou nejen spoře zarostlé výsypky hlusiny a osluněné figury ozeleněných rekultivací, ale také břehy Olše (Polášek 2020).

Při zásazích jako jsou sanace a rekultivační akce je třeba tyto poznatky respektovat, a to nejen v rámci dozoru na již realizovaných akcích, ale také včetně průzkumu ploch k ARS připravovaných, a to v těch místech, z nichž

aktuální data o výskytu druhu nejsou uspokojivá případně zcela chybí (ARS 200350, ARS 200459, ARS 200580).

Rak říční (*Astacus fluviatilis*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Přítomnost velkých rakovců nebyla v posledních letech bohužel v území prokázána. Vzhledem k dřívějším údajům o výskytu raka říčního v povodí Mlýnky a Olše je však třeba s možností výskytu tohoto ZCHD z kategorie KO nadále počítat (Polášek 2020, 2021b) a průzkumy pokud možno aktualizovat.⁵⁾

Při stavebních zásazích do prostředí s koryty Mlýnky a Olše je pak třeba dosažené poznatky respektovat, a to nejen v rámci dozoru na již realizovaných akcích, ale také včetně průzkumu vodních ploch k zásahům teprve připravovaných.

Velevrub malířský (*Unio pictorum*)

K lokalitě ČSM Polášek (2021b) naposledy uvedl, že krajina Loucké Mlýnky s rozlivy v Loukách a Darkově představoval koridor zásadního významu pro udržení populace druhu v celém území.

K uvedenému je třeba přihlížet i nadále, a to přesto, že aktuálně je z území údajů o přežívající populaci druhu nedostatek. Při stavebních zásazích do vodního prostředí na lokalitě ČSM je třeba předložené poznatky respektovat.

Obratlovci

Skokan ostronosý (*Rana arvalis*)

V širším regionu ubývající druh žáby, který byl na proměny v krajině Karvinska schopen reagovat udržením stále více izolovaných populací jen na silně zmenšujícím se počtu známých lokalit s bažinatými biotopy.

Aktuálně chybí z řešeného území pozorování na více lokalitách dříve uváděného pravidelného výskytu, který bylo možné z historického hlediska považovat např. v Loukách nad Olší za početný.

Úbytek populace či vymizení druhu z lokalit lze prověřit jediné průzkumem, který by měl být přednostně proveden na těch plochách ARS, v nichž jsou zastoupeny mokřady; – kupř. na lokalitě Karviná se jedná o připravovanou ARS 200580, na lok. ČSM např. o ARS č. 7.

Skokan skřehotavý (*Rana ridibunda*)

Představitel obojživelníků, kterému v regionu nejvíce vyhovoval vznik rozsáhlých poklesových jezer a nevyhýbal se ani sedimentačním nádržím. Údajů je nedostatek, druh však byl v území evidován z většiny lokalit se zastoupením nejvýznamnějších vodních ploch; - aktuální pozorování chybí.

Z uvedeného plyne, že výskytem a možností dotčení druhu je třeba se zabývat v rámci většiny rekultivačních akcí, na kterých se nacházejí významnější vodní plochy včetně vodních toků.

Bukač velký (*Botaurus stellaris*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. V regionu ustupující vzácný druh, u kterého navíc chybí aktuální pozorování na lokalitách dříve uváděného výskytu. Výskyt je snad možné dosud očekávat přinejmenším na lokalitě Karviná s ARS 200580, odkud nedávnou přítomnost druhu před rokem 2020 zmínil Polášek (2021a).

Úvahu o možnosti aktuálního výskytu je třeba respektovat a věnovat zvýšenou pozornost plochám s rákosinami, které jsou připravovány k ARA; – tzn. aktualizovat průzkum území s ARS 200580.

Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. V regionu vzácnější druh, který bývá nahodile až vzácně v hnízdní době zjišťován v mokřadech s rákosinami. A to v prostoru s odkalovacími nádržemi a rozlivy Karvinského potoka na lokalitě Karviná (kupř. Polášek 2021a) a po roce 2020 také v tůních a rozlivech v povodí Mlýnky na lokalitě ČSM (Polášek in litt.).

⁵⁾ Dle různých zjištění, mj. dle podkladů Povodí Odry s. p. (<https://www.pod.cz/>) a údajů NDOP (viz Polášek 2020), totiž Olše od Písku po Bohumín představuje lokalitu s nalezišti i potenciálními biotopy raka říčního (*Astacus astacus*). Mezi těmito nalezišti jsou tranzitní úseky, kterými raci mohou migrovat přinejmenším v jednom směru, tj. po proudu.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

Poznatek je třeba respektovat při sanacích a rekultivačních akcích prováděných v povodí Mlýnky na lokalitě ČSM a v prostoru ARS 200580 na lokalitě Karviná. Tzn. přinejmenším aktualizovat průzkumy v místech mokřadů, které jsou na lokalitách ČSM a Karviná připravovány k ARS.

Jeřáb popelavý (*Grus grus*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. V ČR se jeřáb šíří a v hnízdní době se vyskytuje sice vzácně, ale stále častěji také na Karvinsku. Polášek (in litt.) uvádí, že se v řešeném území druh objevuje na klidnějších místech s mokřady včetně odkališť a také se občas zastavuje na rekultivovaných plochách odvalů s tím, že zahnízdění v území brání komplex rušivých vlivů; – tzn. nejen v důsledku dosud prováděné HČ, která však místy umožnila vznik potenciálně vhodných biotopů s mokřady, ale také kvůli rušivému tlaku veřejnosti a zejména lovců ryb.

Morčák velký (*Mergus merganser*)

V rámci řešeného území druh hnízdí podél Olše, Mlýnky a Karvinského potoka. Skutečnost je třeba respektovat při sanacích a rekultivačních akcích prováděných v povodích všech tří toků.

Orel mořský (*Haliaeetus albicilla*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. V ČR se nadále šíří a na Karvinsku konečně jeden pár zahnízdil také v části regionu (Polášek in litt.), která byla ovlivněna HČ.⁶⁾ Ptáci se proto objevují na různých místech v regionu také v hnízdní době, a to včetně řešeného území.

Vodouš rudonohý (*Tringa totanus*)

V regionu ustupující až mizející vzácný druh, jenž v minulosti hnízdil např. v povodí Mlýnky a u kterého chybí aktuální pozorování v místech dříve uváděného výskytu v době hnízdění.

Pravidelnému hnízdění druhu v území s řešenými lokalitami Darkov, Karviná a ČSM začaly kromě některých vlivů HČ bránit mj. také rušivé vlivy v podobě silického tlaku člověka na místa s vodními plochami a mokřady, z nichž značná část vznikla právě v důsledku HČ.

Druhy silně ohrožené

Bezobratlí

Lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Vzácnější saproxylický druh vyskytující se v porostech se staršími stromy optimálně v partiích s projevy pralesovitosti, Imaga i larvy jsou dravé a žijí skrytě pod kůrou stromů, a to zejména těch, které již výrazněji podléhají trouchnivění; – v současnosti může být zastoupen i ve starších sekundárních náletech a výsadbách se zastoupením topolů, vrb apod. Z území jsou dosud známy jen údaje o výskytu u řeky Olše, a to do roku 2020 – mapováním saproxylů podél Olše se zabýval Sabol (2019), poslední nálezy u Olše v řešeném území ještě učinil Polášek (2020). Lesák se pravděpodobně vyskytuje i jinde, aktuální rozšíření druhu v území s řešenými lokalitami není známo, protože až na výjimky (např. Polášek 2021b) chybí aktuální údaje z adekvátních průzkumů před kácením.

Potenciální stanoviště v dosahu vlivu HČ v rámci ARS by nebyla dotčena v případě, pokud nebudou vhodné porosty káceny a zůstanou ponechány přirozenému vývoji se stárnutím i odumíráním. Úvahu o možném výskytu v území na jiných lokalitách, než jen u řeky Olše je třeba respektovat a věnovat zvýšenou pozornost všem plochám, kde mají být v rámci sanací a rekultivací káceny porosty s potenciálním biotopem druhu.

Ohniváček černočárný (*Lycaena dispar*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Vzhledem k četné přítomnosti živných rostlin (šřovíků) a zastoupení ruderalů v území asi nadále pokračuje šíření, pro tvrzení však není dostatek aktuálních dat.

⁶⁾ V období mapování hnízdního rozšíření ptáků, které bylo v ČR realizováno v období 2014-2017, se sice druh v území občas vyskytoval, ale ještě nehnízdil. Údaj o hnízdění tak nemohl být promítnut do příslušného mapovacího čtverce v posledním atlasu hnízdního rozšíření (Šťastný et al. 2021), takže Pohornická oblast Karvinska (včetně příslušných kvadrátů) zůstává v této významné publikaci bez dokladu o hnízdění orla mořského (*Haliaeetus albicilla*).

Mimo známější lokality výskytu v regionu je v území kupř. opakovaně zjišťován na lokalitě ČSM, a to na ploše 2 ARS 22 Rekultivace území bývalého NKZ, kde byl ohniváček zaznamenán již v r. 2018 (Polášek, Címalová & Boža 2018).

Páchník hnědý (*Osmoderma barnabita*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Vzácnější saproxylický druh vázaný na stanoviště se starými vykotlanými listnatými dřevinami, které jsou alespoň zčásti osluněné. Z území pravděpodobně vymizel, i když zbytkový výskyt izolované populace nelze vyloučit – historicky se např. početněji vyskytoval v dubech na hrázích zaniklých Louckých rybníků.

V recentní době je znám prokázaný výskyt jen v okolí řešeného území v rámci nivy Olše, a to nejbliže v lázeňském parku v Darkově (např. 5. 7. 2018 Kočárek et Czernik in NDOP).

Opatření: zbytkové lokality se starými vykotlanými dřevinami tvrdého i měkkého luhu (duby, vrby apod.) je třeba respektovat.

Škeble rybníčná (*Anodonta cygnea*)

V území prohlédnuta za desítky let řada exemplářů a schránek, ale žádný z nich nepatřil uvedenému druhu (Polášek in litt.) – všechny náležely druhu škeble říční (*Anodonta anatina*). Druh se tedy pravděpodobně v regionu nevyskytuje

Vážka jasnoskvrnná (*Leucorrhinia pectoralis*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Druh je v území vázán na vodní plochy s mokřadní vegetací (biotop V1C), které vznikly anebo se rozvíjejí v důsledku poklesů při HČ. Dřívější výskyt (ještě ve 2. dekádě 21. stol. je znám z rozlivů a tůní v povodí Karvinského potoka i Mlýnky, aktuální data z území však chybějí.

Obratlovci

Ouklejká pruhovaná (*Alburnoides bipunctatus*)

V rámci řešeného území žije pouze v řece Olši, kde byla zjištěna ichtyologickým průzkumem v roce 2020 (Polášek 2020). Výskyt druhu je třeba respektovat při zásazích do říčního koryta.

Blatnice skvrnitá (*Pelobates fuscus*)

Z řešeného území jsou známy jen historické výskyty, aktuálně se jedná s velkou pravděpodobností o druh, který vymizel.

Čolek horský (*Triturus alpestris*)

Z území je znám jen historický výskyt, aktuálně se pravděpodobně jedná o vymizelý druh.

Čolek obecný (*Triturus vulgaris*)

Historicky se v území jednalo o běžnější druh. Poté jsou spíše ojedinělá stanoviště s dokladovanými nálezy v rámci všech tří lokalit (Darkov, Karviná i ČSM) známa ještě z 2. dekady 21. stol. Naposledy byl druh před rokem 2020 zjišťován v Loukách nad Olší a ve Stonavě (Polášek in litt., Czernik in NDOP).

Čolek obecný se pravděpodobně vyskytuje i nadále. Aktuální rozšíření druhu v území s řešenými lokalitami však není známo, protože až na výjimky chybí aktuální údaje z adekvátních průzkumů; – po roce 2020 při podrobnějších průzkumech některých ploch v rámci chystaných či realizovaných ARS ale nebyl druh nalezen ani v místech očekávaného výskytu (např. Polášek 2021a, b).

Přesto je úvahu o předpokladu aktuálního výskytu nadále třeba respektovat a věnovat zvýšenou pozornost mokřadním stanovištím v rámci ARS připravovaných i realizovaných.

Čolek velký (*Triturus cristatus*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Druh, jehož populace vynívají a pravděpodobně aktuálně přežívají jen na izolovaných stanovištích s dokladovanými nálezy v rámci širšího území všech tří lokalit (Darkov, Karviná i ČSM) ještě z 2. dekady 21. stol. (Czernik, Polášek, Šálek in litt., in verb., NDOP).

Čolek velký se pravděpodobně vyskytuje i nadále, po roce 2020 však při několika málo podrobnějších průzkumech některých ploch v rámci chystaných či realizovaných ARS nebyl nalezen (Polášek 2021a, b).

Přesto je nutno předpoklad aktuálního výskytu respektovat a věnovat zvýšenou pozornost všem potenciálně vhodným mokřadním stanovištím v rámci ARS připravovaných i realizovaných.

Kuňka obecná (*Bombina bombina*) a kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*)⁷⁾

Taxon je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Ubývající až mizející taxon, který v území s lokalitami Darkov, Karviná a ČSM přežívá na velmi roztroušených až izolovaných lokalitách. Pokud nastanou vhodné podmínky, kuňky se občas mohou objevit v místech, kde se dlouhodobě nevyskytovaly, což je v posledních dvou dekádách zjišťováno jak na lokalitě Karviná, tak ČSM. Obecně však platí, že údajů je nedostatek a po roce 2020 byl taxon v řešeném území zastižován opakovaně jen v prostoru lokality ČSM, kde se kuňky objevují dokonce i v prostoru ARS – např. 29. 7. 2021 zjistil Hlisnikovský (in NDOP) výskyt na stanovišti v rámci ARS 15.

Nadále tedy platí, že plochy chystaných i realizovaných ARS je zapotřebí sledovat v rámci průzkumů i biologických dozorů.

Mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*)

Z území je znám jen historický výskyt, aktuální přítomnost je spíše nepravděpodobná.

Ropucha zelená (*Bufotes viridis*)

Roztroušeně se vyskytující druh, který se nevyhýbá antropogenně výrazně narušeným lokalitám. V roce 2020 došlo ke zjevnému zvýšení početnosti v území, a to v důsledku namnožení druhu díky deštivým obdobím v době příhodné k rozmnožování (např. Polášek 2021a,b).

V rámci ARS je třeba se lokalitami s aktuálním anebo nedávným výskytem druhu dále zabývat v souvislosti s akcemi jak lokalitách Karviná (ARS 2005 80, ARS 200459) i ČSM (soubor více ARS, kde byly ropuchy zelené zjišťovány nejen v okolí Mlýnky (např. Polášek 2021 b), ale také na plošině u Dolu ČSM (Polášek, Cimalová & Boža 2018, kde se druh vyskytoval v místech ARS 22 Rekultivace území bývalého NKZ, plocha 2. Aktuálních údajů je nedostatek, plochy chystaných i realizovaných ARS je zapotřebí sledovat v rámci průzkumů i biologických dozorů.

Rosnička zelená (*Hyla arborea*)

Ubývající druh (historicky byl početný), u kterého z řešeného území až na jedinou výjimku dokonce chybějí aktuální údaje o výskytu po roce 2020.

Poslední poznatky totiž většinou pocházejí ještě z 2. dekády 21. stol., kdy byl druh naposledy zjišťován v rozlivu pod tratí v rámci ARS 7 a na dalších lokalitách dokonce ještě i v r. 2020. A sice na lokalitě ČSM v prostoru 10. etapy – dnes ARS č. 5 (Polášek & Koutecká 2021) a na lokalitě Karviná v rámci ARS 200580 (Polášek 2021a).

Po roce 2020 byla rosnička zastižena jen v prostoru ARS 20 Rekultivace u Louckého kostela, a to 26. 9. 2021 v porostech u Mlýnky (Polášek 2021b).

Z uvedeného plyne, že aktuálních údajů je nedostatek a zcela chybí přehled o současném rozšíření a rozmnožování druhu. Plochy chystaných i realizovaných ARS je proto zapotřebí sledovat v rámci průzkumů i biologických dozorů.

Skokan krátkonohý (*Rana lessonae*)

Z území ustupující až snad vymizelý druh, který byl ve 21. stol. zjišťován už jen vzácně. Aktuální data o výskytu chybí.

Druh mohl být v regionu vytlačován skokanem skřehotavým (*Rana ridibunda*), jemuž více vyhovuje vznik rozsáhlejších vodních ploch, a který je daleko více rezistentní vůči existenci rybí obsádky.

Skokan zelený (*Rana kl. esculenta*)

Taxon je v území evidován téměř z většiny lokalit se zastoupením vodních ploch s mokřadními biotopy (naposledy např. Polášek 2021a, b, Polášek & Koutecká 2021). Výskyt v území však vykazuje klesající tendenci. Navíc aktuálních údajů je zjevný nedostatek.

Plochy chystaných i realizovaných ARS je proto zapotřebí sledovat v rámci průzkumů i biologických dozorů.

Ještěrka obecná (*Lacerta agilis*)

⁷⁾ V regionu Karvinska i v řešeném území byly lokality, kde žily víceméně „odděleně“ populace odpovídající morfologicky i chováním (včetně zvukových projevů) buď kuňce obecné nebo k. žlutobřiché. Výskyt bohatých „čistých“ populací druhu kuňka obecná na Louckých rybnících v min. století se však vlivem HČ stal historickou minulostí a v území přibývalo nálezů jedinců odpovídajících morfologicky spíše křížencům anebo kuňce žlutobřiché, která v minulosti žila mimo rybníky. Druhový rozbor přesahuje rámec zadání, rod kuňka je v textu hodnocen souhrnně.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti **Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody**

Celkem rozšířený druh, který je v území dlouhodobě dokladován z řady stanovišť a pravděpodobně nechybí na většině z rekultivačních akcí řešených i chystaných v rámci záměru. Výskytem a možností dotčení druhu je třeba se dále zabývat v rámci všech aktivních i chystaných rekultivačních akcí.

Ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*)

Dříve v území více rozšířený druh, a to včetně nivy Olše, který však byl kupř. zjištěn i na plošině s NKZ u Dolu ČSM (Polášek, Cimalová & Boža 2018), kde se vyskytoval v místech stávající ARS 22 Rekultivace území bývalého NKZ, plocha 2.

Aktuální data chybějí – za zmínku stojí, že ještěrka živorodá nebyla v řešeném území zjištěna na žádné z lokalit zkoumaných od roku 2020 (viz Polášek 2021a,b, 2022b, Polášek & Koutecká 2021), a to např. ani u řeky Olše (Polášek 2020), kde byla v dřívějších letech, a to včetně 2. dekády 21. stol. ještě místy nalézána.

Z uvedeného plyne, že zcela chybí přehled o současném rozšíření druhu. Plochy chystaných i realizovaných ARS je proto zapotřebí sledovat v rámci průzkumů i biologických dozorů.

Slepýš křehký (*Anguis fragilis*)

Druh je v regionu nalézán jen vzácně, z řešeného území zcela chybí aktuální data.

Bělořit šedý (*Oenanthe oenanthe*)

Významný druh krajiny přeměněné v důsledku těžební činnosti, který ustupuje spolu s plošnými rekultivacemi směřovanými k ozelenění. Vázán je totiž na nerekulitované odvaly a disturbované prostředí soustav odkalovacích nádrží, kde hnízdívá na náspech a hrázích z kamenité hlušiny.

V období 4. mapování hnízdního rozšíření ptáků byly některé plochy v prostoru stávajících či chystaných ARS začleněny mezi několik posledních hnízdních stanovišť bělořita šedého (*Oenanthe oenanthe*) v regionu (Polášek, Cimalová & Boža 2018).

Údajů je z území nedostatek, v souvislosti s uvedeným je třeba věnovat pozornost vhodným biotopům na lokalitách Darkov (s ARS 200350), Karviná (s ARS 200459 a 200580) a zejména lokalitě ČSM (se souborem více rekultivačních akcí včetně plochy č. 2 v rámci NKZ).

Čáp černý (*Ciconia nigra*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. Druh se v krajině dotčené vlivy ze záměru vyskytuje na tahu i v době hnízdění. Hnízděním je však vázán na lesní biotop, kde si vybírá ke stavbě hnízda stromy v odlehlých a klidových partiích porostů. Ani v současnosti není vliv ze záměru na populaci hnízdící na Karvinsku předpokládán (hnízdno v potenciálně dotčeném prostoru nebylo ani po roce 2020 nalezeno).

Holub doupňák (*Columba oenas*)

Pro Karvinsko vzácnější druh holuba, který obvykle hnízdí v odlehlých partiích lesa v dutinách stromů vytesaných datlem černým, v poddolovaném území však i v dutinách odumřelých stromů v zatopených poklesech.

V řešeném území byl několikrát nahodile pozorován, hnízdění v prostoru dotčeném realizací záměru není známo. Negativní vliv z HČ zatím nebylo nutno předpokládat.

Chřástal kropenatý (*Porzana porzana*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. Dříve pozorován vzácně v některých mokřadech v rámci lokalit Karviná a ČSM, aktuální data z řešeného území nejsou.

Chřástal polní (*Crex crex*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. V prvních dvou dekadách 21. století v území vzácněji zjišťován ve zbytkových loukách u propadlin i na kosených ozeleněných rekultivovaných plochách.

Aktuální data z území nejsou, průzkumy několika konkrétních lokalit po roce 2020 (Polášek 2021a, b, 2022b, Polášek & Koutecká (2021) druh nebyl v území zjištěn.

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*)

Druh se vyskytuje a hnízdí v litorálech vodních ploch na většině lokalit s významnějšími rákosinami. V rámci chystaných i realizovaných ARS se tak v řešeném území děje na lokalitě Karviná (ARS 2005 80) i ČSM (v rámci ARS zasahujících do mokřadů v povodí Mlýnky).

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

Mokřady na plochách chystaných i realizovaných ARS je proto zapotřebí sledovat v rámci průzkumů i biologických dozorů.

Kavka obecná (*Corvus monedula*)

V území se vyskytuje celoročně, tzn. i v hnízdní době, aktuální hnízdní lokalita v řešeném území není známa. Kavky historicky hnízdily v Loukách nad Olší (např. v červenci 1987 – Polášek in NDOP). Aktuálně druh hnízdí nejbližší řešenému území v Karvině.

Negativní či jiný vliv z HČ není nutno předpokládat.

Konipas luční (*Motacilla flava*)

Dříve pravidelně hnízdící, později ubývající až mizející druh. V řešeném území se již objevuje jen v době tahu, a to jak na lok. Darkov, tak Karviná i ČSM.

Ještě během předchozí dekády (např. Chwistek a Mařák in NDOP a Polášek in litt.) byly občasné výskyty související s možným hnízděním druhu, a to i v rámci ploch dnes řešených jako ARS či jejich okolí zaznamenávány naposledy na lokalitách Karviná (ARS 2005 80) a ČSM (některá stanoviště ze souboru ARS v rámci k. ú. Darkov a Louky nad Olší). Aktuální data o možném hnízdění však z území známa nejsou a druh v současnosti pravděpodobně vskutku už jen protahuje.

Krahujec obecný (*Accipiter nisus*)

V území se porůznu vyskytuje celoročně, tedy i v hnízdní době, a to historicky i recentně. Hnízdní lokalita se nachází v okolí, hnízdění v rámci řešeného území však zatím známo není.

Negativní vliv z HČ zatím není nutno předpokládat. Naopak lze pro zajímavost uvést zjištění krahujce z roku 2011 u odkaliště v rámci lokality Darkov (O. Volf in NDOP) v prostoru, odpovídajícímu stávající chystané ARS 200350 Rekultivace parku Z. Nejedlého.

Krutihlav obecný (*Jynx torquilla*)

Nepravidelně se v řešeném území vyskytuje v době hnízdění i na tahu, hnízdní projevy byly v rámci lokality ČSM zjišťovány ve druhé dekádě 21. stol. v povodí Mlýnky (v různých letech např. Nytra, Praus anebo Sladčák in NDOP, Polášek in litt.), aktuální data po roce 2020 však z území chybějí.

Křepelka polní (*Coturnix coturnix*)

Dříve se nepravidelně vyskytovala i v době hnízdění, aktuální data z řešeného území však nejsou.

Ledňáček říční (*Alcedo atthis*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. Nahodile případně více či méně pravidelně se nadále (tj. až do roku 2022) vyskytoval na různých vodních plochách v území (Chwistek, Křenek, Mařák, Nytra in NDOP, Polášek 2020, 2021a,b, 2022b apod.), žádné aktuální hnízdní výskyty však již nebyly v řešeném území zaznamenány.

Hnízdění druhu v území v několika potenciálně vhodných hnízdních biotopech podél vod zjevně brání také rušivé vlivy v podobě silícího tlaku člověka vyhledávajícího blízkost vody (včetně lovců ryb).

Lžičák pestrý (*Anas clypeata*)

Historicky hnízdící, později na vodních plochách v období tahu, aktuální data o výskytu chybějí.

Ostříž lesní (*Falco subbuteo*)

Nadále nepravidelně až vzácné výskyty druhu.

Pisík obecný (*Actitis hypoleucos*)

Stále si drží statut nadregionálně významného druhu zdejší hornické krajiny (ve smyslu významu pohornické oblasti Karvinska v našich zemích), což je umocněno zvláště po přihlédnutí k dlouhodobě negativním územním i populačním trendům, které pro písíka obecného v rámci ČR popisují Šťastný et al. (2021).

Druh se nadále vyskytuje v době hnízdění i na tahu podél vodních ploch v řešeném území s tím, že významnými lokalitami jsou nejen břehy vodních toků, ale rovněž stojatých vod, kterými jsou zatopené poklesy, tůně a nádrže se sypanými hrázi. Oblíbeným místem ke hnízdění jsou hráze sypané z kamenité hlušiny, které jsou ve větší plošné míře (a mají tak nadále velký hnízdní potenciál) soustředěny zejména na lokalitách Karviná (ARS 2005 80) a ČSM (více ARS se souborem různých odkalovacích nádrží v povodí Mlýnky).

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

V období 4. mapování hnízdního rozšíření ptáků byly uvedené plochy v prostoru stávajících či chystaných ARS začleněny mezi důležitá hnízdní stanoviště písika v regionu. Údajů o obsazenosti břehů vodních ploch (včetně nádrží) je však nedostatek, nelze tedy přijímat odpovídající opatření.

V každém případě platí, že pravidelnému hnízdění druhu v území s řešenými lokalitami začaly již v předchozí době bránit rušivé vlivy v podobě silícího tlaku člověka na místa s vodními plochami a mokřady, z nichž značná část vznikla právě v důsledku HČ.

Racek černohlavý (*Larus melanocephalus*)

V souvislosti s každoročním hnízděním druhu v širším okolí bývá druh pozorován porůznu v řešeném území, a to nahodile i v hnízdní době.

Rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*)

Druh pravděpodobně nadále v území hnízdí na většině vodních ploch s dostatečným zastoupením litorálu (rákosiny, orobinec). Nověji jsou totiž k dispozici spíše jen nárazová zjištění druhu na hnízdištích z nedávno zadaných průzkumů a dozorů na dílčích lokalitách, jako tomu bylo na Pohraniční kolonii v prostoru ARS 2005 80 (Polášek 2021a), anebo v rákosině na okraji nádrže E u Mlýnky (Polášek & Koutecká 2021). Údajů pro aktuální souhrnné zhodnocení hnízdního rozšíření druhu a přijetí odpovídajících opatření k zajištění ochrany v prostoru s řešenými ARS je proto nedostatek. Průzkum je nutno doplnit.

Rybák obecný (*Sterna hirundo*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. Hnízdiště v řešeném území v minulosti zanikla, druh zde však bývá nadále pozorován na většině vodních ploch, jelikož se sem rozlétá za potravou z významné kolonie na Kozinci.

Slavík modráček (*Luscinia svecica*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. Slavík modráček je v území považován za řídké hnízdící druh, nověji jsou však k dispozici spíše jen nárazová pozorování druhu s hnízdními projevy na lokalitách, zjištěných díky nedávno zadaným průzkumům, jako tomu bylo na Pohraniční kolonii v prostoru ARS 2005 80 (Polášek 2021a) a druh se objevuje i v rákosinách v povodí Mlýnky (Polášek 2021b).

Údajů pro aktuální souhrnné zhodnocení hnízdního rozšíření druhu a přijetí odpovídajících opatření k zajištění ochrany v prostoru s řešenými ARS je nedostatek. Průzkumy je nutno doplnit.

Včelojed lesní (*Pernis apivorus*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. I Směrnice 79/409/EHS o ptácích v platném znění, pro které jsou zřizovány ptačí oblasti. Druh bývá nadále nárazově případně i pravidelněji pozorován na různých místech řešeného území. Hnízdiště zde není známo, lokality v území asi tvoří vítanou součást trofického areálu druhu. Jako příklad lze uvést srpnové pozorování jedince hledajícího vosí hnízda na lokalitě NKZ (Polášek, Cimalová & Boža 2018).

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*)

Druh bývá nadále pozorován na lokalitách s vodními plochami, a to včetně sedimentačních nádrží. Vyskytuje se v hnízdní době, protahuje a objevuje se i v zimě. Hnízdění však v území zjištěno nebylo.

Volavka bílá (*Tringa ochropus*)

Nehnízdí, objevuje se však v území porůznu u vod v období celého roku. Nevyhýbá se ani sedimentačním nádržím.

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*)

Druh, který hnízdí na stromech a v řešeném území nalézá hnízdní stanoviště v lesích a starších náletových porostech, ale také v břehových porostech kolem vod, a to včetně sedimentačních nádrží.

Poznatků o hnízdním výskytu je však nedostatek, chybí tedy obraz o aktuálním hnízdním rozšíření druhu v prostoru s ARS i jejich okolí. Jelikož chybí obraz o hnízdním rozšíření druhu v území, je třeba přijmout obecné kroky. A sice před kácením porostů s vzrostlejšími dřevinami je třeba realizovat ornitologický (zoologický) průzkum a přijímat adekvátní opatření na ochranu druhu před negativními vlivy kácení.

Bobr evropský (*Castor fiber*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Druh, který je v území rozšířen v souvislosti s existencí sítě vodních toků (Olše, Mlýnka, Karvinský potok) a jejich rozlivů, odkud proniká a někdy i trvaleji obsazuje některé ze sedimentačních nádrží v rámci komplexu řešených ARS. Nutno řešit monitoringem výskytu a případným rozšířením činnosti biologického dozoru na některé z lokalit ARS.

Netopýr sp.

V území bylo zjištěno více druhů netopýrů, a to včetně stromových druhů, jako je např. netopýr vodní (*Myotis daubentonii*) či netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*). Vyskytují se však i netopýři s potenciální vazbou na budovy a lovíci netopýry je tak možné pozorovat i v areálech povrchových závodů ČSM.

Jelikož je poznatků o výskytu chiropterofauny a vazbě na stanoviště nedostatek, je třeba přijmout obecné kroky. A sice před kácením dřevin anebo před demolicemi stavebních objektů je třeba realizovat chiropterologické průzkumy a přijímat adekvátní opatření na ochranu netopýrů přede negativními vlivy takových zásahů.

Plšík lískový (*Musccardinus avellanarius*)

Výskyt druhu dříve zjištěn v okolí, přítomnost plšíka v řešeném území tedy nelze vyloučit.

Vydra říční (*Lutra lutra*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Druh má sice v území těžiště výskytu na Olši, agilně se však přesouvá na bohatá loviště ryb v dalších vodních plochách včetně rozlivů v poklesových kotlinách. Vydra tak může být občas zastížena také v rámci řešených ARS (např. Polášek 2021b).

Druhy ohrožené

Komentovány jsou jen vybrané taxony⁸⁾.

Bezobratlí

Batolec červený (*Apatura ilia*) a batolec duhový (*Apatura iris*)

Při zběžném zastižení v terénu je někdy druhové rozlišení ztíženo, oba druhy jsou proto komentovány společně pod jedním taxonem, kterým je rod *Apatura* sp.

Batolci bývají zastiženi spíše nahodile, v řešeném území však nejčastěji ve vazbě na doprovodné porosty toků a vodních ploch s živnými dřevinami pro housenky (vrby a topoly). Dat k souhrnnému vyhodnocení je nedostatek, trendem je však ubývání populací obou druhů a jejich mizení z Pohornické krajiny Karvinska.

Bělopásek topolový (*Limenitis populi*)

Z řešeného území nejsou data potvrzující výskyt druhu. Stejně jako u batolců se však jedná o druh s vazbou na doprovodné porosty toků se zastoupením vrby a topolů.

Čihalka pospolitá (*Atherix ibis*)

Druh s vazbou na peřejnaté úseky toků s doprovodnými porosty dřevin, u kterého chybí aktuální data. Naposledy zjištěn v řece Olši (Polášek 2020).

Čmeláci rodu *Bombus*⁹⁾

Zaznamenáno bylo několik druhů. Imaga patří k pravidelným návštěvníkům květů, bez výraznější preference výskytu, nápadnější je však výskyt na rudéralech s množstvím květů, kde probíhá nektaring a je zde i možnost i vývoje. Zaznamenáván je samozřejmě výskyt i v rámci ARS.

⁸⁾ Ohrožené druhy ze sféry vlivů záměru byly uspokojivě charakterizovány v rámci podkladů k některým realizovaným i chystaným stavebním akcím a ARS (např. Polášek 2020, 2021a,b).

⁹⁾ Z části Karvinska v dosahu vlivů HČ je znám výskyt zástupců rodu *Bombus* z kategorie druhů silně ohrožených. Přinejmenším se jedná o pačmeláka cizopasného (*Psithyrus rupestris*), který cizopasí zejména u čmeláka skalního (*Bombus lapidarius*). Aktuální údaje o tomto druhu z lokalit v území zadaném k řešení však chybí. Kupř. na dvou lokalitách podrobněji zkoumaných/monitorovaných po roce 2020 (Darkov 10. etapa – Polášek & Koutecká 2021, Rekultivace u Louckého kostela - Polášek 2021b, 2022b) imaga tohoto druhu pozorována nebyla.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

Zjištění původu výrazně mobilních nektarizujících jedinců je běžnými terénními metodami prakticky nemožné. Lokálně lze spíše jen předpokládat ve vazbě na vhodné biotopové poměry.

Mravenci rodu *Formica*

Silně rozptýlené a spíše jen nahodile zjišťované výskyty jedinců či skupin jedinců jak v porostech dřevin, tak ve vysychavých stanovištích dále od dřevin.

Otakárek fenyklový (*Papilio machaon*)

Velmi mobilní imaga zastihována na přeletech či při nektaringu povšechně zejména v biotopech mimo mokřady. Druh je schopen vývoje i v rudéralech na výsypkách.

Prskavec větší (*Brachinus crepitans*)

Zatím stále vzácný druh v pohornické krajině Karvinska, který zde však již byl nalezen min. na dvou lokalitách. Jedna z nich se nachází v Loukách nad Olší, a to v rámci plochy ARS 4, kde jej zjistil Polášek (2021b).

Rak bahenní (*Astacus leptodactylus*)

Jen starší údaje z území nenaznačují možnost aktuálního výskytu.

Střevlík Scheidlerův (*Carabus scheidleri*)

Stanovský (in verb.) jej donedávna považoval za relativně běžný druh, při podrobnějších průzkumech některých lokalit s očekávaným výskytem v řešeném území se jej však v předchozí dekádě ani v současnosti již nepodařilo zjistit. Aktuální stav výskytu není znám.

Střevlík Ullrichův (*Carabus ullrichii*)

Pokud jsou realizovány podrobnější průzkumy, pak bývá zjišťován na různých místech včetně ploch s porosty dřevin kolem vod, ruderálů, ale také na doposud vegetačně nezapojených plochách po překryvech hlušin (např. Polášek 2021b) či na výsypkách (v okolí pak i v suchých světlých lesích).

Svižník německý (*Cicindella germanica*)

Údajů je zatím nedostatek, lze však tvrdit, že se jedná o lokálně se vyskytující druh s vazbou na vysychavá stanoviště a biotopy (např. Polášek 2021a), a to zejména na doposud vegetačně nezapojených plochách.

Svižník polní (*Cicindella campestris*)

Stále relativně běžný druh s vazbou na vysychavá stanoviště a biotopy, s řidší vegetací, případně i na doposud vegetačně nezapojených plochách po překryvech hlušin či odvalech.

Zdobenec skvrnitý (*Trichius fasciatus*)

Donedávna nečetné výskyty nektarizujících imag na květech v různorodém prostředí, zejména na miříkovitých či tužebníku. Vývojová vazba na trouchnivější dřeviny. Z území zcela chybí data o aktuálním výskytu.

Zlatohlávek tmavý (*Oxythya funesta*)

Ve vrcholném jarním a počátku letního aspektu nektarizující imaga na květech. Obecně na méně zapojených rudéralech s vyšší přítomností kvetoucích bylin a v plochách s kvetoucími dřevinami. Koncentrovanější výskyt nebyl zaznamenán. Imaga jsou velmi mobilní i na větší vzdálenosti při potravních záletech. Je možná reprodukce v plochách nízkostébelných a rozvolněných ruderálních lad na kořenech trav. Obecně jde o expandující druh, záměrem nemůže být místní populace ohrožena.

Obratlovci

Piskoř pruhovaný (*Misgurnus fossilis*)

Druh je předmětem ochrany Programu Natura 2000 podle Přílohy č. II směrnice 92/43/EHS o stanovištích, pro které jsou zřizovány evropsky významné lokality. Nadále je k dispozici pouze dokladovaný historický výskyt v prostoru Louckých rybníků v min. století. Recentní pokusy o znovunalezení druhu mj. s pomocí metodicky prováděných odchytů (Czerník, Kočvara & Polášek) dopadly neúspěšně.

Střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*)

Vyskytuje se v Olši (např. Polášek 2020).

Ropucha obecná (*Bufo bufo*)

Např. v Loukách nad Olší byla kdysi běžným druhem, z tohoto století jsou odsud jen nepočtená zjištění na stanovištích v prostoru 9. etapy (1. dekáda) a v říční krajině Mlýnky (1. i 2. dekáda). Aktuálně v Loukách zjištěna zcela ojediněle při průzkumech v roce 2021 (Polášek 2021b). Údajů o výskytu je z řešeného území naprostý nedostatek.

Břehule říční (*Riparia riparia*)

Druh bývá pozorován zejména v nivě Olše (tzn. v rámci segmentu biochory typu 4Nk), v minulé dekádě však bylo zjištěno a dokladováno výjimečné hnízdění v prostoru ARS 11 (biochora typu 3AM).

Lejssek šedý (*Muscicapa striata*)

Druh hnízdí v porostech v polodutinách stromů, ale také ve stavebních objektech, kdy se projevuje jako synantrop. Lejscí šedí bývají v řešeném území zjišťováni spíše jen nahodile, častěji pak při důkladnějších průzkumech lokalit s porosty dřevin (např. Polášek 2021b), anebo v rámci areálu se stavbami, jako např. v areálech závodů ČSM.

Moták pochop (*Circus aeruginosus*)

Druh v řešeném území aktuálně hnízdí, hodnocení výskytu a přijetí opatření na ochranu druhu vyžaduje podrobnější průzkum, který je zajištěn v rámci následných zadání.

Rorýs obecný (*Apus apus*)

V území se vyskytuje po celou dobu přítomnosti druhu u nás, kdy jsou zde na různých místech pozorovány i vyšší desítky jedinců společně lovících aeroplankton. Hnízdí nejen v budovách v okolí (včetně města Karviná), ale také v rámci areálu povrchových závodů ČSM. Průzkum hnízdicí populace, potenciálně dotčené budoucími demolicemi, zatím nebyl dokončen.

Strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*)

Těžištěm výskytu druhu jsou sice lužní porosty podél řeky Olše (např. Polášek 2020), je však možné jej pozorovat i na jiných místech s porosty dřevin, a to včetně porostů kolem vodotečí a nádrží v rámci ARS.

Žuhák obecný (*Lanius collurio*)

Dříve relativně častější druh na lokalitách s keřovými porosty, kdy byl pravidelněji zaznamenáván v povodí Mlýnky. Údajů je však nedostatek, obraz o současném rozšíření druhu chybí.

Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*)

Ačkoliv byla veverka považována za běžný druh většiny porostů dřevin v řešeném území, v současné době chybí z řady lokalit jakékoliv údaje nejen o aktuálním výskytu druhu, ale z celé poslední dekády.

S ohledem na nedostatek poznatků je třeba přijmout obecné kroky. A sice před kácením dřevin realizovat zoologické průzkumy a přijmout adekvátní opatření na ochranu druhu před negativními vlivy takových zásahů.

S ohledem na výše uvedené je zejména pro výhledové rekultivační akce nebo akce v přípravě nezbytné řešit aktuální biologické průzkumy. Rovněž tak je nutno zajistit zoologické průzkumy (zejména ornitologické a chiropterologické) v povrchových areálech ještě před demolicí příslušných budov z hlediska jejich výskytu, případně existence reprodukčních prostorů

B.2.5. Územní systém ekologické stability krajiny

Regionální úroveň ÚSES je dle platné ÚPD statutárního města Karviné (Urbanistické středisko Brno, spol. s.r.o., květen 2018) je trasován podél Olše převážně mezi státní hranicí (procházející středem řeky) a náspem komunikace I/67 Karviná – Český Těšín a prochází pak podél Olše do města a dále k Dětmarovickým. Je vymezen jako funkční, je částečně poznamenán antropogenními vlivy. Na RBK podél Olše jsou navázána regionální biocentra v oblasti Kempy (RBC 198 Pod Kempy/Kempy/ – mimo dotčené území), v oblasti Ráje (RBC

199 Pod Rájem /Darkov/ - přesah do okraje dotčeného území) a v oblasti Starého Města (RBC Staroměstská niva /Lužní lesy Olše/ - mimo dotčené území), dále je v tomto RBK vloženo několik lokálních biocenter.

Druhá větev regionálního ÚSES je lokalizována v samé SZ části řešeného území v k. ú. Karviná – Doly, jde o RBC 135 Hornosušské Doly jižně od Mokroše s přesahem do dotčeného území. RBC 170 Mezi Doly (U Křístkovy kolonie) v západní části k. ú. Karviná-Doly se nachází zcela mimo dosah vlivů. ÚP Karviné dále vymezuje velké lesní RBC v oblasti Louckého lesa, které je lokalizováno až za železniční tratí zcela mimo dotčené území.

Z nejnovějšího stavu platné ÚPD obce Stonava (právní stav po změně č. 3, Palacký A., leden 2015) vyplývá, že v jižní až JZ části ÚPD řešeného území prochází část regionálního biokoridoru RK 618. Tento RK okrajově prochází JZ částí dotčeného území téměř při hranici k. ú. Albrechtice u Českého Těšína a dotčené území opouští mezi zemědělským areálem Smolovec a Závodem 2 Jih. Regionální biocentrum jako takové v k. ú. Stonava vymezeno není.

Dále je uvedena stručná charakteristika jen těch skladebných prvků regionální úrovně ÚSES, které zasahují do dotčeného území:

Vymezená regionální biocentra

RBC 135 Hornosušské Doly (Doly) - stabilizované regionální biocentrum vymezeno v k. ú. Karviná–Doly. Vymezeno je na lesní půdě na jižní až jihozápadní hranici správního území města, jižně od Mokroše, je procházeno silniční spojkou od Deposu ke křižovatce u parku Zdeňka Nejedlého. Biocentrum je existující a funkční vymezeno je na lesních porostech s převládající přirozenou druhovou skladbou dřevin. Nachází se mimo dosah poklesy dotčeného území.

RBC 199 Pod Rájem (Darkov) - stabilizované regionální biocentrum vymezeno v k. ú. Ráj, Darkov, v nivě Olše nad přemostěním toku silnicí I/67. Vymezeno je na levém i pravém břehu řeky Olše při jižní hranici zastavěného území města. Zahrnuje převážně původní zemědělské pozemky (ornou půdu a trvalé travní porosty), dnes v různé fázi sukcesního vývoje s vysokým podílem mokřadních druhů. Po obvodu biocentra se nacházejí zbytky lužních a břehových porostů, s druhově i věkově pestrá skladbou dřevin. Severní hranice biocentra byla z důvodů posílení rekreační zeleně v území posunuta jižním směrem. RBC je lokalizováno zcela mimo poklesy dotčené území.

Vymezené biokoridory regionálního významu:

RK 576 – regionální biokoridor vymezený v údolí Olše, vymezen podél toku a navazujících břehových porostech mezi regionálními biocentry RBC 218 Lužní lesy Olše (mimo poklesy dotčené území) a RBC 199 (zasahuje do dotčeného území). Po redukci těžebního záměru se RK nachází mimo dosah poklesy dotčeného území.

RK 577 – regionální biokoridor vymezený v údolí Olše, vymezen podél toku a navazujících břehových porostech mezi regionálními biocentry RBC 199 a RBC 198. Stabilizované břehové porosty a navazující luční porosty. Funkční regionální biokoridor se třemi vloženými lokálními biocentry. Stabilizované porosty v prostoru mezi levým břehem řeky a silnicí I/67, většinově náletové porosty a porosty měkkého vrbotopolového luhu, v severní části i louky. Funkční regionální biokoridor se třemi vloženými lokálními biocentry. RK se nachází již mimo dosah poklesy dotčeného území.

RK 618 - vymezení RK je složeno z jednoduchých regionálních biokoridorů o maximální délce 700 metrů a minimální šířce 40 metrů a z vložených lokálních biocenter. Tento RK

okrajově prochází JZ částí dotčeného území téměř při hranici k. ú. Albrechtice u Českého Těšína a dotčené území opouští mezi zemědělským areálem Smolkovec a Závodem 2 Jih v prostoru lesního porostu, vybíhajícího k západu až SZ z lesního komplexu Loucký les u osady Důlský. Po redukci těžebního záměru se RK nachází mimo dosah poklesy dotčeného území.

Lokální úroveň ÚSES vloženými lokálními biocentry vyplňuje RK 577 podél Olše (vložená celkem 3 funkční LBC 1 – LBC 3 v plochách největší rozlohy měkkých luhů a náletů). RK i uvedená LBC nachází mimo dosah poklesy dotčeného území.

Další větev lokální úrovně využívá koridor Loucké Mlýnky v okolí Louckých rybníků (navržené nefunkční LBC 17 mezi rybníky a funkční LBC 16 severně od rybníků), dále koridor úsekem průchodu Mlýnky prostorem s odkališti po nádrž E. V prostoru jižně od Darkovského jezera je vkládáno velké navrhované nefunkční LBC 15 (s využitím mokřadů kolem nádrže E a rozlivů Loucké Mlýnky západně od silnice II/475), ze kterého je pak směřována přes rozlivy podél silnice II/475 boční navrhovaná nefunkční větev do prostoru RBC 199. Větev z LBC 15 je směřována prostřednictvím LBK11 k západu s využitím porostů podél Košicko-bohumínské dráhy západně od Darkovského jezera do prostorů s mokřady východně od Závodu 1 Darkov a napojuje se na biokoridor podél Stonávky od k. ú. Stonava.

Tato větev lokálního ÚSES se napojuje severně od Závodu 1 Darkov a vlečky AWT na větev lokálního ÚSES, vymezenou podél Stonávky. Ta sleduje Stonávku již z k. ú. Stonava formou funkčního LBK s vkládanými LBC (od jihu L1-LBK – L10-LBC /křížení s RK 618/ – L2-LBK – L3-LBC – L4-LBK – L5-LBC – L6-LBK. Koridor následně přechází do k. ú. Karviná-Doly podél závodu 1 Darkov LBK 8, severně od mostu vlečky přibírá od východu již výše zmíněný LBK 11 a pokračuje podél Stonávky až do funkčního LBC 14 ve velkém meandru Stonávky mezi Bendovkou a golfovým areálem. Větev pokračuje podél Stonávky až po soutok s Olší. Je tak důsledně vyřešena návaznost mezi vymezením větve v k. ú. Stonava na dolní část toku na území města Karviná. Tato větev se v celém rozsahu nachází mimo vlivy posuzované hornické činnosti.

V území se dále nachází celá řada izolovaných nebo jen částečně propojených ekologicky stabilních strukturních prvků krajiny, které nejsou součástí vymezených skladebných prvků ÚSES, přispívají však k biologické rozmanitosti či biotopové diverzitě řešeného území.

B.2.6. Významné krajinné prvky

Na území vlastních povrchových závodů, dolu ČSM-Sever a ČSM-Jih se významné krajinné prvky „ze zákona“ nenacházejí. V rámci DP Louky, při JV okraji DP Darkov a v okolí Doubravských nádrží a i odvalu Jan-Karel v DP Karviná – Doly I náleží mezi VKP „ze zákona“ (§ 3 odst. 1 písm. b zákona č. 114/1992 Sb.) všechny lesy, vodní toky, údolní nivy a rybníky. Registrované VKP dle § 6 zákona zde lokalizovány nejsou.

Parametry VKP „ze zákona“ v zásadě splňují i antropogenně podmíněná poklesová jezera, z nichž v mnohých lze dokladovat pestré spektrum zvláště chráněných nebo regionálně významných druhů rostlin a živočichů, stejně jako slatiniště (tj. typ rašeliniště), která vznikají v podmáčených místech se specifickými vlastnostmi, umožňujícími jejich existenci. Rovněž tato stanoviště vytvářejí mnohdy unikátní biotopy a v rámci další přípravy rekultivačních akcí (zejména výhledových po roce 2022 až 2024 nebo obnovy akcí aktuálně pozastavených) bude nutno uplatnit aktuální biologický průzkum, event. hodnocení vlivů na zájmy ochrany přírody a krajiny dle § 67 ZOPK.

Významnou složku zdejších ekosystémů tvoří lesy mimo nivy, proto je třeba do nich zasahovat minimálně, vyjma částí s nepřírozenou druhovou skladbou (smrčiny), ty by bylo vhodné postupně převést na listnaté (smíšené) porosty druhovou skladbou blízkou přirozené. Zvodnělá či podmáčená místa uvnitř porostů všude tam, kde z technickobezpečnostních důvodů nelze vyloučit nutnost propojení stávajících ploch v prostoru kalových nádrží) je vhodné ponechat (zvyšují biodiverzitu a mnohdy mají pro četné vzácné druhy rostlin a živočichů podstatně vyšší hodnotu, než uměle založený porost na navážkách).

V souvislosti s VKP je účelné upozornit na další **významná stanoviště a biotopy**: Za nejkvalitnější stanoviště zvláště chráněných nebo regionálně vzácných druhů vyžadujících specifické podmínky z hlediska hydrických či trofických poměrů lze považovat některé poklesové kotliny se spontánně vzniklými vodními plochami a mokřady, které náleží v území k nejhodnotnějším, byť antropickou činností podmíněným biotopům. K nejhodnotnějším nadále náleží:

- mokřady a vodní plochy v povodí Mlýnky,
- mokřady a vodní plochy v prostoru Louckých rybníků,
- lesní porosty se stržemi a malými vodními plochami severně od Nové Kolonie v DP Louky
- vlastní Darkovské jezero,
- tůň a nádrže v parku Z. Nejedlého,
- vznikající zvodnělé poklesy v krajině se zemědělskými pozemky na několika místech (kvalita závisí na stavu vývoje poklesu).

Je nepochybné, že další obdobné biotopy vzniknou v důsledku poklesů vyvolaných těžbou. V rámci rekultivačních akcí je nutno již předem počítat s jejich zachováním v maximálním možném rozsahu – převážně se jedná o nejhodnotnější refugia na sekundárních stanovištích v hornické a posthornické krajině. Také je nutné upozornit na zásadní význam lužních lesů, které představují nejdůležitější společenstva v okolí vodních toků – zastoupeny by měly být alespoň formou kvalitních břehových porostů (U Olše podél břehů kolem vnitřního ohrázení hrázi prokáceny, zůstávají rozsáhlé doprovodné porosty k silnici I/67 mimo kontakt s břehovou hranou).

B.2.7. Lokality soustavy Natura 2000

V místě posuzovaného záměru se nenachází žádné z území soustavy Natura 2000, přímé vlivy záměru na příznivý stav předmětů ochrany a celistvost těchto území jsou tak jednoznačně vyloučeny. V blízkosti záměru (cca 4,3 km SSZ) se nachází EVL Karviná – rybníky, kód lokality CZ0813451, vymezená k ochraně populace páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*) a jeho biotopu. Z povahy a umístění záměru je zřejmé, že plánovaná realizace záměru neovlivní výše uvedený předmět ochrany tohoto území. Na základě charakteru záměru, jeho umístění a rozsahu, lze jednoznačně konstatovat, že se případné vlivy omezují pouze na dotčené území a lze tak zcela vyloučit i dálkový vliv na všechny lokality soustavy Natura 2000.

Tuto okolnost potvrzuje i stanovisko KÚ Moravskoslezského kraje, dle něhož záměr nemůže mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.

Dalšími blízkými EVL jsou:

- CZ0813442 Dolní Marklovice, v k.ú. Dolní Marklovice, Petrovice u Karviné, výměra 41,2 ha, předmětem ochrany je kuňka ohnivá (*Bombina bombina*); cca 6 km S

- CZ0813457 Niva Olše-Věrnovice, v k. ú. Dětmárovice, Dolní Lutyně, Kopytov, Skřečůň, Věrnovice, Závada nad Olší, výměra 559 ha; předmětem ochrany je kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*); okraj cca 7 km S
- CZ 0813477 Žermanický lom, v k.ú. Dolní Soběšovice, Žermanice, výměra 6 ha; předmětem ochrany je čolek velký (*Triturus cristatus*); cca 12 km od JZ hranice DP Dolní Suchá.
- CZ0813516 Olše, tok řeky Olše mezi Vendryní a hranicí s Polskem (západně od obce Bukovec), výměra 48 ha, předměty ochrany jsou mihule potoční (*Lampetra planeri*) a vydra říční (*Lutra lutra*), cca 20 km JV
- CZ0724089 Beskydy, výměra 120 387 ha, předměty ochrany: 12 stanovišť, 11 druhů živočichů, 2 druhy rostlin; cca 16 km J

Nejbližšími PO jsou:

- CZ0811021 Heřmanský stav-Odra-Poolší, výměra 5,041 ha, předměty ochrany jsou bukáček malý (*Ixobrychus minutus*), ledňáček říční (*Alcedo atthis*) a slavík modráček (*Luscinia svecica*); cca 3 km S
- CZ0811022 Beskydy, výměra 41.907 ha, 10 předmětů ochrany, pokrývá severní část CHKO Beskydy; cca 16 km J

Záměrem mohou ale být přímo i nepřímo dotčena stanoviště i druhy, které jsou předměty ochrany ve výše uvedených EVL i PO, a to v případě zániku nebo fragmentace biotopů, které jsou zásadní pro možnost migrace mezi jednotlivými EVL, případně je uvedené druhy využívají troficky či topicky. V první řadě se jedná o prioritní stanoviště 91E0* Smloučené jasanovo-olšové lesy lužní lesy temperátní a boreální Evropy, které je v daném území prezentováno biotopem L2.2B luhem asociace *Pruno-Fraxinetum* (potenciální přirozené společenstvo zdejších niv), minoritně i plochami as. *Salici-Populnetum* měkkého vrbotopolového luhu biotopu L2.4. Při návrhu a realizaci rekultivací mimo soustředěný prostor kalových nádrží v DP Louky (vyskytují se okrajově) je tedy třeba zohlednit tento fakt – výsledkem rekultivace by měla být krajina propojená sítí vodních toků a mokřadů, kolem nichž se může uvedené společenstvo formovat, případně bude zachováno tam, kde dosud existuje. Je nutno např. upozornit na skutečnost, že populace některých druhů, tvořících předměty ochrany v EVL, jsou výrazně závislé na zachování prostupnosti území v širším okolí. Je zapotřebí dbát, aby nedocházelo ke snižování životaschopnosti dané populace v EVL izolováním od populací ostatních.

B.2.8. Zvláště chráněná území

ZCHÚ nejsou záměrem dotčena, a to ani prostorově či kontaktně nebo zprostředkovaně. V zájmovém prostoru nebo v okolí, které by mohlo být záměrem nepřímo ovlivněno, se žádná ZCHÚ nenacházejí.

Nejbližšími zvláště chráněnými územími (podle Weismannové a kol., 2004) jsou:

- PP Karviná – rybníky (vyhlášeno 2013, výměra 9,01 ha v k.ú. Staré Město u Karviné), předmětem ochrany je páchník hnědý a jeho biotop, poloha 4,3 km SSZ
- PR Velké Doly (vyhl. 1990, výměra 36,50 ha v k.ú. Český Těšín, Kanská, Český Puncov), předmětem ochrany je lesní porost na svahu údolí Olše mezi Třincem a Českým Těšínem, lipové habřiny *Tilio-Carpinetum*).
- PR Skučák (vyhl. 1969, výměra 30,08 ha v k.ú. Rychvald), předmětem ochrany jsou vodní plochy, rákosiny, porosty vysokých ostřic, mokřady (rybník východně od zástavby Rychvaldu).
- PP Žermanický lom (vyhl. 1992, výměra 1,95 ha), předmětem ochrany je sekundární mokřadní ekosystém s vodní plochou na dně těšínitového lomu s regionálně unikátní florou, refugium obojživelníků; u SV zarážky hráze Žermanické přehrady. PR je součástí EVL Žermanický lom s předmětem ochrany čolek velký (*Triturus cristatus*).
- PP Meandry Lučiny (vyhl. 1991, výměra 40, 65 ha), předmětem ochrany je meandrující úsek Lučiny u Havířova s lužními lesy, loukami a mokřady se ZCHD živočichů.

Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu ČSM na období 2024-ukončení hornické činnosti
Biologické posouzení (vstupní analýza) z hlediska zájmů ochrany přírody

- PP Věřňovice (vyhl. 1989, výměra 4,95 ha), předmětem ochrany je terasa Olše na hranicích s Polskem s porostem dubohabřiny se ZCHD rostlin a živočichů (např. největší populace sněžanky na Karvinsku) a bývalou pastvinou s teplomilnými druhy rostlin a hmyzu.
- Hranice nejbližší ležícího velkoplošného ZCHÚ – CHKO Beskydy – se nachází cca 16 km J od zájmového území (rovněž území soustavy Natura 2000).
- Hranice dalšího velkoplošného ZCHÚ – CHKO Poodří prochází cca 19 km západně. (rovněž území soustavy Natura 2000).

Nejbližší ležícími chráněnými územími v Polsku (vlivy na území Polské republiky nezasahují) jsou:

- Kopce – jižně od Pogwizdowa; cca 4 km JV.
- Nad Punczówka – na jižním okraji polského Těšína (Cieszyn); cca 8 km JV.
- Nad Olza – poblíž výše uvedeného chráněného území; cca 9 km JV.

B.2.9. Přírodní parky

Přírodní parky na území Moravskoslezského kraje se nacházejí více jak 10 km mimo zájmové území záměru.

C. Vstupní posouzení (vstupní analýza) možných vlivů záměru

C.1. Identifikace předpokládaných vlivů záměru na zájmy ochrany přírody

Ke vlivům na floru, faunu a ekosystémy dochází především (a primárně) v důsledku poddolování, kdy vznikají či se prohlubují poklesové kotliny, a to zejména ve spojení s výstupem podzemní vody nad terén (zatopení) nebo do blízkosti terénu (podmáčení). V minulosti se vliv projevoval na rozsáhlých plochách, dnes jsou důsledky poddolování předpokládány jako lokální.

Vlivy související s hornickou činností také vznikají při transportu a následném deponování hlušin a vytěžené suroviny do území se stávajícími ekosystémy. Ať se již tyto ekosystémy nacházejí v místech, které se na povrchu jeví jako poddolováním zřetelně ovlivněné či jsou poklesy přímo nedotčené.

Z uvedeného plyne, že potenciálními vlivy na floru, faunu a ekosystémy je třeba se zabývat rovněž v souvislosti se sanací a rekultivací lokalit takto hornickou činností postižených.

Dále je třeba řešit možné vlivy na biotu a ekosystémy, jež jsou spojeny s postupnou likvidací obou povrchových důlních závodů.

Ve všech uvedených případech je třeba věnovat zvýšenou pozornost situacím, kdy může docházet nejen k ovlivnění přírodě blízkých ekosystémů, ale rovněž k ovlivnění specifických stanovišť s formacemi takových biotopů, na které je vázána ohrožená flóra či fauna. A to bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o stanoviště původní či v důsledku hornické činnosti vznikající anebo již utvořené.

Na základě analytické části předkládané zprávy lze konstatovat, že těžiště vlivů bude spočívat především v lokálním ovlivnění významných krajinných prvků “ze zákona“, skladebných prvků ÚSES (zejména podél toku Loucké Mlýnky), mimolesních porostů dřevin a prostorů výskytu některých zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Lze dále konstatovat, že nebudou ovlivněny zájmy ochrany lokalit soustavy Natura 2000, ochrany zvláště chráněných území přírody a ochrany památných stromů.

C.2. Vyhodnocení očekávaných vlivů záměru na chráněné zájmy ochrany přírody

C.2.1. Vlivy na floru

Vlivy na rostliny (jejich společenstva) jsou v rámci důlní činnosti dány především projevy hlubinné těžby uhlí a navazujících aktivit na krajinu a také v důsledku jejich zahlazování v rámci sanací a rekultivací – může tak docházet i k zásadnímu kvalitativnímu i kvantitativnímu ovlivňování rostlinných společenstev (jejich stanovišť).

Poklesy způsobují vystupování podzemní vody nad terén (zatopení) nebo do jeho blízkosti (podmáčení); na jedné straně znamenají riziko pro xerofytní a vysychavé enklávy, na straně druhé mohou působit pozitivně na rozvoj vodní a mokřadní vegetace, jak lze dokládat z řady míst na Karvinsku obecně, tedy i na některých plochách v rámci aktuálně řešených částech lokalit ČSM, Karviná a Darkov.¹⁰

¹⁰ Těžiště vlivů se týká DP Louky pro lokalitu ČSM, kde je soustředěna jak většina rekultivačních akcí, tak dochází ke stěžejním změnám v důsledku poklesů, generovaných posuzovanou poslední etapou hornické činnosti. V lokalitě Darkov se projevuje jen okrajově poklesová aktivita (včetně doznívání dosavadní činnosti) v lokalitě Darkovského jezera, prakticky izolované bude působit je rekultivační akce v prostoru parku Zdeňka Nejedlého- Poněvadž v rámci celkového plánu sanací a rekultivací se předpokládá využití lokality v prostoru Doubravských nádrží a odvalu Jan-Karel, dochází k místním dopadům na floru, faunu a ekosystémy i v tomto prostoru, zcela izolovaného od přímých změn, vyvolaných poklesy v důsledku těžby posledních porubů v DP Louky.

Druhým aspektem jsou rychlé změny stanovišť (případně jejich definitivní zánik) způsobené tak, že by plochy s terestrickými či vodními biotopy v pokročilejším až pokročilém sukcesním stadiu byly překrývány návozy substrátů. Při přesunech substrátů a jejich umisťování do nových stanovišť přitom existuje riziko šíření ruderalní vegetace s velmi nežádoucím zastoupením invazních druhů.

Pokud však nejsou návozy hlušin alespoň místy překryty zeminami, mohou na takových dílčích stanovištích v důsledku blokování sukcese vznikat zajímavé fytocenózy se zastoupením ohrožené flóry. Objevují se totiž i specifické vzácnější druhy rostlin, které jinak nejsou schopny odolat negativnímu účinku takových vlivů, jako je přemíra živin a vysoká míra eutrofizace. To je spojeno s přerůstáním stanoviště v důsledku nástupu agresivních a rychle rostoucích druhů rostlin.

Podstatné dále je, aby se v důsledku těžby do krajiny výrazněji nerozšiřovaly antropicky vzniklé nepůvodní útvary (tj. odvaly, navážky hlušiny, kaliště, zregulované toky, inženýrské sítě a komunikace narušující krajinný ráz a migrační koridory aj.). V tomto smyslu lze pro řešené území pokládat za pozitivní okolnost, že: – na lokalitách ČSM, Karviná i Darkov je nadále dlouholetá koncentrace převážné části ARS orientována do prostoru stávajících kalových nádrží s jejich bezprostředně navazujícím okolím; – návozy hlušin a materiálů a manipulace s nimi jsou většinou směřovány na již antropogenně výrazně ovlivněné prostory; – požadavky na vzájemné propojení některých rekultivačních akcí na lokalitě ČSM se jen lokálně dotknou ploch v původním rostlém terénu anebo takových míst s vyšší biologickou rozmanitostí, která je dána díky zastoupení vodních a mokřadních ploch nacházejících se mimo stěžejní prostory odkalovacích nádrží. Předpokládané negativní vlivy na druhové bohatství flory tak lze s přihlédnutím ke snaze o koncentraci terénních úprav do území soustředěných rekultivačních akcí pokládat za mírně nepříznivé s nižší mírou významnosti.

Z hlediska podmáčení a výstupů podzemní vody nad terén (rozšíření rozlivů) není očekáváno dotčení ploch s kvalitnějšími terestrickými přírodními biotopy, které nejsou závislé na vodním režimu. Podle rešeršních podkladů v poklesových kotlinách řešeného území potvrzovány výskyty zvláště chráněných druhů rostlin mimo druhy vázané na vodní nebo mokřadní biotopy. Rovněž podle výstupů hydrogeologické studie nejsou předpokládány výrazné rozlivy v místech s dochovanou původní vegetací mimo mokřady.

Z uvedeného plyne, že vlivem podmáčení či zatopení terénu nejsou zatím indikována vážnější rizika pro populace zvláště chráněných či vzácnějších druhů rostlin v řešeném území, poněvadž jejich drtivá většina je zastoupena právě mezi vlhkomilnými a vodními druhy. Naopak, pro vodní a mokřadní biotopy mohou dokladované, ale případně i nově vznikající plochy se zátopou nebo zamokřením představovat významně pozitivní dopad. Bez předchozího průzkumu by takové plochy a plošky proto neměly být zaváženy.

Významné druhy osídlují v řešeném území rovněž biotopy nahrazující původní habitaty, k jejichž vzniku dochází samovolně na sekundárních stanovištích – výraznějšími změnami v rámci populací jsou potenciálně dotčeny zejména ty druhy, jež vytvářejí z celorepublikového hlediska významné populace v rámci biotopů na sekundárních stanovištích dobývacích prostorů na Karvinsku. Z rostlin se jedná zejména o velmi vzácný a kriticky ohrožený židoviník německý, který osídlil některé odkalovací nádrže náhradou za habitat šterkových náplavů na karpatských řekách, a jehož výskyt byl donedávna znám ze stanovišť v rámci ARS 2005 80 na lokalitě Karviná.

Negativní dopad na terestrická stanoviště s výskytem ohrožené flóry nelze vyloučit v místech, kde má být na rozsáhlejších plochách prováděno kácení či zde má docházet k manipulacím anebo k ukládání antropogenních substrátů. Ke kácení má kupř. docházet v prostoru bývalého NKZ, kde byl nedávno zaznamenán výskyt kruštíku bahenního

v prostoru dnes vyčleněném jako plocha č. 2 v rámci ARS 22 Rekultivace území bývalého NKZ. Na takových plochách je třeba provádět monitoring výskytu ZCHD, anebo realizovat příslušný průzkum před kácením.

Potenciál ovlivnění druhové rozmanitosti flory likvidace povrchového závodu zasahuje pouze sekundární antropogenní biotopy v urbanizovaném území s výrazně ochuzenou flórou. Ukončení hornické činnosti se tak na změnách flory v zásadě neprojeví – v areálu závodů v okolí demolovaných objektů nejsou význačnější fytocenózy zastoupeny a dopad ukončení hornické činnosti bude spíše pozitivní.

Z hlediska možnosti prevence a minimalizace vlivů na floru je účelné doporučit detailní ověření výskytů některých zvláště chráněných druhů v místech jejich dříve uváděného výskytu (příkladově viz situace na zmíněné lokalitě bývalého NKZ). Za potřebné zpracovatelé posouzení pokládají rovněž aktualizovat na odvalu Jan Karel a v lokalitě doubravských nádrží biologické průzkumy aktualizovat včetně ověření výskytu zvláště chráněného druhu rostliny židovínku německého.

Jsou navrhována následující doporučení a podmínky:

- Pokud na plochách, které se nacházejí v pokročilejším až pokročilém sukcesním stadiu bude navrhováno lokální převrstvení stávajícího terénu s terestrickými či vodními biotopy, zajistit doplňující doprůzkum zaměřený na výskyt zvláště chráněných či jinak ochranně významných druhů rostlin za účelem případné záchrany populací takových druhů z případně ohrožených míst výskytu.

C.2.2. Vlivy na porosty dřevin rostoucích mimo les

Z hlediska ovlivnění porostů dřevin platí analogické skutečnosti, ale s tím rozdílem, že výstup hladiny vody k úrovni terénu nebo až nad terén znamená úhyn porostů, nacházejících se v dosahu těchto změn hydrického režimu. Na rozdíl od předchozích etap již prakticky nejsou dotčeny větší plochy se zahradami.

Hodnotná niva Stonávky s kvalitními břehovými porosty na rozdíl od předchozí etapy hornické činnosti aktuálně není zasažena poklesy, změnami hydrického režimu ani rekultivačními akcemi vyžadujícími terénní úpravy. Změny v nivě Olše se prakticky dřevinných porostů mezi silnicí I/67 a tokem nedotknou.

Porosty mohou být obecně ale dotčeny i v případě rekultivací bez zásadních změn terénu, a to vlivem jejich vykácení a náhrady cílenými kulturami – to je třeba vždy vzít v úvahu – porosty náletových dřevin vzniklé přirozenou sukcesí převážně vykazují větší odolnost a přizpůsobivost než výsadby, jejich druhová skladba se ve vyšších fázích sukcese se blíží přirozenému složení.

Mimolesní porosty dřevin mohou být ovlivněny pracemi na likvidaci budov a sanaci prostoru v rámci likvidace povrchových závodů. V této souvislosti lze doporučit pro realizaci záměru zásadu, aby v rámci přípravy i realizace záměru likvidaci budov v areálu byla důsledně zajištěna ochrana všech hodnotných prvků dřevin, včetně průmětu účinného způsobu ochrany do prováděcí dokumentace prací k likvidaci objektů v areálu na povrchu.

Na základě výše provedeného rozboru jsou navrhována následující doporučení a podmínky:

- Minimalizovat zásahy do porostů dřevin jen na nezbytně nutný rozsah na základě průběžného vyhodnocování postupu a intenzity poklesů v lokalitách, ve kterých bude docházet k výstupům vody nad terén a v lokalitách navržených ARS;
- Zachovat silné duby letní ve fragmentu porostu tvrdého luhu severně od nádrže PDN (v případě úhynu i ve formě suchých stromů);

- V rámci přípravy i realizace záměru likvidaci budov v areálu závodu zajistit způsob ochrany všech hodnotných prvků dřevin, včetně průmětu účinného způsobu ochrany do prováděcí dokumentace prací k likvidaci objektů v areálu závodu na povrchu;

C.2.3. Vlivy na faunu

Vlivy se v komplexu projevují ve všech skupinách živočichů, jež jsou v území zastoupeny. Realizace se tak samozřejmě dotkne mnoha druhů vedených zákonem č. 114/1992 Sb. v obecné rovině ochrany, a to včetně populací desítek běžných druhů volně žijících ptáků, jež byly v území zjištěny.

S přihlédnutím k rozsahu historických poznatků o pozorováních vysokého počtu druhů živočichů (včetně značného počtu druhů zvláště chráněných) v rozsáhlém území všech řešených DP do roku 2009 (doba vypracování dokumentací EIA na samostatných důlních závodech Darkov a ČSM, viz IS EIA na www.cenia.cz kódy záměrů MZP195 a MZP157) bylo zprvu nutno řešit operativní rešerši zoologických dat pro účely předkládaného Oznámení, kdy nebylo možno reagovat průzkumem v terénu. Pro účely navazující a nyní předkládané dokumentace pak již bylo možno vycházet nejen z rešerší, ale také z konzultací a některých aktuálních průzkumů, jež byly na některých lokalitách provedeny (viz citované podklady).

Důsledky působení negativního vlivu na populace lze obecně charakterizovat následovně:

- změna chování zdravého jedince, která není žádoucí ve vztahu k potenciálu zastoupené populace (v nejvyšší míře se projevuje opuštěním řešeného území);
- snížení populačního potenciálu jedince z důvodu jeho přechodné indispozice (nejčastěji zranění, nemoc);
- totální eliminace populačního potenciálu jedince v důsledku jeho fyzické likvidace (představuje nejvyšší míru ohrožení, a to zejména u větších druhů s málo početnými populacemi).

Jak vyplývá z výše uvedeného, ovlivnění populací se v zásadě odráží od tří možných variant stavu, které může vyvolat realizace záměru v životě jedinců. Pro posuzovaný typ záměru bude potenciál populací měněn v důsledku negativní změny stanovišť, působení bariérového efektu a komplexu dalších vlivů, které jsou spojeny s prováděním a pak provozováním stavby (ruchy, hluk, světlo, změna chemismu apod.).

Lze tedy vysledovat především následující vlivy na faunu a populace druhů:

Změna stanoviště

- Ztráta stanoviště v důsledku záboru a zásadní přeměny biotopu – význam území bude po daný druh nulový a jedinec, pokud přežije, se z plochy přemístí na více či méně vzdálenou lokalitu; např. vazba na hnízdění na haldách hlušin nebo na odkalištích – pisík, bělořit aj.
- Degradace biotopu – dojde ke snížení atraktivnosti stanoviště pro daný druh, zbylí zdraví jedinci pak reagují změnou v lokální populaci, tj. úbytkem početnosti, jenž může vést až k vymizení z území.
- Fragmentace stanovišť – vyvolává izolaci dílčích stanovišť, která v nejhorším případě dospěje do fáze rozdělení populace, protože jedinci již nejsou schopni překonat vzdálenost mezi vhodnými lokalitami – nejvíce takto mohou být postiženy populace druhů málo agilních, ze ZCHD např. čolek velký, který vymizel z několika lokalit, což přispívá k další izolaci lokálních populací na Karvinsku.

Bariérový efekt a další

- Bariérový efekt – znesnadnění až znemožnění prostupnosti území pro zdravé jedince, případně poranění až fyzická likvidace v důsledku kolizí s těžkou stavební technikou (obecně obojživelníci a plazi).

- Negativní účinky ruchů, hluku a světla, změny v chemismu prostředí v okolí stavby atp. – dopady se projevují komplexně, nejdříve při realizaci prací, pak v rámci údržby – potenciálně je postižena naprostá většina zájmových druhů (podrobněji je možné se zabývat řešením pouze v rámci dílčích hodnocení pro jednotlivé lokality RA po vyjasnění jejich podoby a způsobu provedení – platí zejména pro rekultivační akce výhledové či pozastavené).

Přímé ovlivnění fauny

Změna chování jedinců

- V místech realizace dílčích záměrů včetně následné údržby bude docházet k plošně různorodému trvalému či přechodnému zániku terestrických a akvatických stanovišť, které v první řadě ovlivní všechny druhy včetně ZCHD, jež budou v daném čase v místě zásahu zastoupeny. Takové druhy byly identifikovány ve společenstvech bezobratlých i obratlovců.
- Nejlépe přitom budou schopny reagovat vysoce mobilní druhy, tj. především představitelé aerofauny, kteří jsou zastoupeni mezi dobře létajícím hmyzem a obratlovci – zejména se jedná o zástupce avifauny (oproti tomu chiropterofauna, tj. fauna netopýrů, je indisponována tím, že se za dne, tedy převážně v době realizace stavebních prací, ukrývá v dřevinách případně v budovách). Dospělí jedinci nejvíce agilních forem tedy budou schopni lokalitu včas opustit.
- Nejhůře mohou na okamžitou změnu stravy reagovat obojživelníci, plazi a terestrickí nelétaví bezobratlí, poněvadž jde o málo agilní skupiny.

Fyzická likvidace, poranění

V principu jsou dnes takovým rizikem kromě několika málo zájmových druhů, jako je např. ledňáček říční (který aktuálně na plochách rekultivačních akcí nehnízdí, ale zaletuje sem lovit), ohrožena většina zástupců ZD, a to včetně druhů agilních, jež se v daném území mohou v daný čas zásahu rozmnožovat, poněvadž existuje riziko zničení jejich vývojových stadií či mláďat jak při realizaci tak i údržbě RA (tj. při zemních stavebních pracích, při kácení či údržbě porostů včetně udržovacích probírek a kosení, při likvidaci demolice apod.).

Nepřímé ovlivnění fauny

Změny na úrovni populací ochranně významných druhů

- Potenciálním vymizením z řešeného prostoru jsou ohroženy významnější druhy, jež indikují původnost stanovišť – jedná se o donedávna zbytkové až ojedinělé populace druhů v koridorech toků, jako je rak říční, o němž nejsou aktuální údaje, a který již pravděpodobně oproti historickým údajům vymizel buď zcela, anebo přinejmenším z těch dílčích úseků Mlýnky a Olše, které jím byly dříve běžně obsazeny.
- Potenciálním vymizením jsou rovněž ohroženi obyvatelé indikující stanoviště přirozeně se rozvíjejících listnatých lesů včetně luhů s různověkými porosty zahrnujícími staré i odumřelé dřeviny – příkladem je v Loukách dříve početný páchník hnědý, který je dnes znám v rámci širšího území jen z lázeňského parku v Darkově; – při hodnoceních je proto nutno věnovat rovněž pozornost zásahům do porostů – takové druhy z krajiny mizí rovněž při probírkách porostů v rámci odstraňování starých stromů; z tohoto důvodu je nutno věnovat pozornost starým dubům nebo dutinovým stromům při konkrétním provádění nezbytných zásahů.
- Vyhynutím jsou ohroženy některé druhy ze skupiny, která indikuje stanoviště původních mokřadů (skokan ostronosý).
- Významné druhy osídlují v řešeném území rovněž biotopy nahrazující původní habitaty, k jejichž vzniku dochází samovolně na sekundárních stanovištích – výraznějšími změnami v rámci populací jsou potenciálně dotčeny zejména ty druhy, jež vytvářejí z celorepublikového hlediska významné populace v rámci biotopů na sekundárních stanovištích dobývacích prostorů na Karvinsku.

- Z několika kriticky ohrožených ZCHD vázaných na sekundární mokřady a specifická vodní stanoviště Karvinska vymizel po zavezení hnízdišť břehouš černoocasý a vodouš rudonohý – a byl předpoklad, že pokud nebudou provedena opatření pro udržení druhu, pak by takto vymizel i rybák obecný. Strategické opatření pro rybáka bylo naštěstí realizováno na lokalitě Kozinec mimo řešené území a dnes je rybák opět běžně pozorován i v rámci řešeného území.
- Z uvedeného plyne, že aby se populace druhů udržela dlouhodobě i v rámci budoucí posthornické krajiny celého Karvinska, tak je nutno se dále zabývat dlouhodobým zajištěním existence vhodných lokalit. Místa rozmnožování cenných bezobratlých např. zanikají na ploše aktivních poklesů (kdy dochází k ústupu druhu v důsledku přílišného zahloubení vodního útvaru a k zániku mělkých ploch, nebo naopak rozlivem do ploch vysychavých případně překrytí xerothermních navážek zeminou).
- Na lokalitách nepřekrytých hlušin se zdrženými sukcesními stadii vytváří na Karvinsku celostátně významnou populaci bělořit šedý, který by při nesprávně nastavených sanačních a rekultivačních opatřeních mohl postupně ze všech ploch DP zcela vymizet, z hmyzu zde jsou významné populace svižníků a řada méně známých druhů.
- Na lokalitách se šterky i hlušinami v blízkosti vodních ploch nebo toků snad dodnes vytváří významnou populaci např. i aktuálně silně ohrožený písík obecný.
- V důsledku dlouhodobé kontinuity existence takových ploch v DP se vyskytují na nepřekrytých místech se samovolnou sukcesí druhy z červených seznamů ohrožených druhů ČR, které jsou jinde v běžné krajině u nás ohroženy vyhynutím.
- Mimořádnou pozornost je zapotřebí věnovat sanacím a rekultivačním aktivitám či údržbě na starších hlušinových návozech, které jsou často zdrojem náhradních stanovišť pro více zástupců ohrožené fauny.
- Populace některých druhů zvláště chráněných by však mohly doznat nepříjemných změn i v případě běžné údržby na lokalitách RA, kdy lze očekávat, že pokud nebudou přijata vhodná opatření, může postupně docházet z neznalosti problematiky a za zvýšených nákladů ke zcela zbytečné likvidaci občas i zcela miniaturních lokalit, které přitom mohou představovat zásadní „nášlapné kameny“ pro udržení populací některých významných druhů v krajině řešeného území.

V daném kontextu je tedy celá řada interakcí, které mohou mít na faunu vlivy jak negativní, tak pozitivní. Významně pozitivním aspektem záměru je, že velmi hodnotná niva Stonávky se nachází mimo jakékoli vlivy, a tudíž může i z hlediska fauny naplňovat funkci kvalitního biokoridoru, že nedochází k přímým zásahům do klíčových vodních ploch zájmového území (v lokalitě Darkov Darkovské jezero, v lokalitě ČSM Loucké rybníky, poněvadž většina zájmových druhů je především vázána na vodní plochy a mokřady.

Obecně je zapotřebí při průzkumech se zabývat možností vzniku situace, kdy dojde k negativnímu zásahu do známých lokalit s biotopy obývanými významnými populacemi volně žijících druhů ptáků, což by mohlo být za určitých okolností hodnoceno jako jejich úmyslné poškozování (§ 5a citovaného zákona, části a, b, d). Potenciálně jsou a budou ovlivněny lokální populace tvořené na lokalitách řešeného území desítkami běžnějších druhů ptáků, jejichž ochrana spadá do rámce § 5 a § 5a cit. zákona. Zejména je nutno upozornit na období kácení a zemních prací, spojených se skrývkami nebo navážkami zemin, proto je nutno je orientovat do mimoreprodukčního období.

Předpokládaným vlivům je možné předcházet, případně tyto minimalizovat především vhodným obdobím provádění vstupu do území (skrývky, převrstvování), kácení dřevin, ponechávání starých stromů na dožití, preventivního zpracování biologických průzkumů či hodnocení vlivů na zájmy ochrany přírody, stanovením a prováděním biologického dozoru v rámci rekultivačních akcí. Vhodnou kompenzací je pak výsadba a dosadba porostů ve druhové skladbě, odpovídající rozdílným stanovištím v nivách, mokřadech a podél toků

v protikladu k výsadbám na plochách nových navážek nebo terénních úprav mimo toky, nivy, mokřady a vodní plochy.

Lze předpokládat především některé vlivy ve vlastních areálech obou povrchových závodů ČSM-Sever a ČSM-Jih s tím, že po dobu demolice dojde k rušení doposud hnízdících ptáků v dochovaných porostech dřevin v areálu či podél jeho hranic, v tomto kontextu je nutno předpokládat dočasné snížení hustoty populací některých spíše synantropních druhů během demolice a jejich opětovný návrat po rekultivaci demolice postiženého území, pokud budou takové podmínky vytvořeny. Podmínkou je mj. zachování porostů dřevin v areálu, jak je uvedeno v předchozí kapitole. Specifickou interakcí je případný zásah do hnízdních podmínek rorýse obecného, v areálech na budovách nelze vyloučit i přítomnost netopýrů, jejichž výskyt byl v okolí areálů ČSM zaznamenán. S ohledem na okolnost běžných výskytů rorýsů v synantropním prostředí s výškovými budovami však nelze hnízdění vyloučit, takže je nutno důsledně ošetřit likvidaci budov v mimohnízdním období.

Na základě výše provedeného rozboru jsou navrhována následující doporučení a podmínky:

- **V rámci přípravy i realizace záměru likvidaci budov v areálu závodu zajistit způsob ochrany všech hodnotných prvků dřevin, včetně průřezu účinného způsobu ochrany do prováděcí dokumentace prací k likvidaci objektů v areálu závodu na povrchu.**
- **Odstranění řešených objektů řešit mimo hnízdní období hnízdění ptáků včetně zvláště chráněných druhů (rorýs obecný, lejsek šedý, případně netopýři) s cílem minimalizovat dopad na populace těchto druhů; v souvislosti s prováděním likvidace povrchových objektů zajistit v rámci biologického dozoru provedení včasného ornitologického průzkumu před demolicí včetně ověření výskytů netopýrů, a to v dostatečném předstihu před zahájením likvidačních prací.**
- **Rovněž i z důvodu zachování hnízdní niky ptáků respektovat hodnotné solitérní prvky dřevin v rámci obou areálů závodů ČSM-Sever a ČSM-Jih.**
- **Těžiště odůvodněného rozsahu zásahů do porostů dřevin realizovat v období vegetačního klidu.**
- **V případě kácení starých stromů s dutinami před jejich odstraněním zajistit průzkum na výskyt dutinových hnízdičů nebo kolonií netopýrů a v případě pozitivního zjištění zajistit vhodná opatření k ochraně těchto populací (jedinců).**
- **Při nezbytném kácení ponechat části pokácených stromů s dutinami obsahujícími tlející dřevo v blízkém okolí z důvodu dokončení vývoje zvláště chráněných druhů xylofágního hmyzu. V předstihu před kácením zajistit příprava transferu, který by spočíval v přemístění úřezů kácených dřevin s vývojovými stadii hmyzu.**

C.2.4 Vlivy na územní systém ekologické stability krajiny

Lze konstatovat, že lokálně dojde k dalšímu prohloubení změn charakteru některých skladebných prvků ÚSES. Na základě provedené identifikace těchto prvků vzhledem k poloze poklesových kotlin, lokalizaci výstupů vody nad terén nebo polohu navrhovaných rekultivačních akcí dle Aktualizace souhrnného plánu sanací a rekultivací lze především předpokládat následující interakce:

- Regionální biokoridor RK 577 vymezený v údolí Olše s vloženými lokálními biocentry nebude dotčen, poklesy na toku Olše nejsou očekávány. Poněvadž na základě aktuálního požadavku polské strany v rámci zjišťovacího řízení je do plánu ARS nově začleněna oprava stupně v ř. km 28,255. Pro tento objekt bude v roce 2023 zpracována projektová dokumentace a v roce 2024 budou realizovány vlastní práce. V této souvislosti je nutno předejít případnému zhoršení stávající míry fragmentace říčního ekosystému. V daném kontextu je účelné detailní technické řešení vypracovat na základě aktuálního průzkumu, případně podrobnějšího vyhodnocení.
- Regionální biokoridor RK 576 vymezený v údolí Olše, je vymezen podél toku a navazujících břehových porostech mezi regionálními biocentry RBC 218 Lužní lesy Olše (mimo poklesy dotčené území) a RBC 199. Hranice dotčeného území se východně od obloukového mostu

v Darkově se nedotýká jižního (levého) břehu Olše. Tyto parametry nemohou žádným způsobem ovlivnit ekologicko-stabilizační funkce RK.

- Vymezený regionální biokoridor RK 618 v k. ú. Stonava při jeho jižní hranici je dle vymezení okrajově dotčen poklesy do cca 20 cm při JZ okraji hlavní poklesové kotliny a hranici k. ú. Stonava a k. ú. Albrechtice u Českého Těšína, bez jakéhokoli ovlivnění ekologicko-stabilizační funkce.
- Větev lokální úrovně ÚSES, která využívá koridor Loucké Mlýnky, je trasována mimo centrum hlavní poklesové kotliny, ale prochází různou úrovní poklesů od Louckých rybníků Poněvadž jde o nivní koridor v hydrické a podmáčené řadě a pouze JZ od Darkovského jezera (složené LBC 15 s mezofilní řadou mírně z této charakteristiky vybočuje) a nedochází k zásahu formou překrývání, jeho funkčnost bude v mírně pozmeněných parametrech (lokální zpomalení odtoku na Loucké Mlýnce zejména v prostoru mezi kalovými nádržemi, dochází k prohloubení klidového úseku ve vazbě na rozšíření plochy zátopy v prostoru kalových nádrží), v tomto úseku dojde k mírně nepříznivému ovlivnění této větve.
- Funkční lokální biokoridor s vloženými biocentry podél Stonávky jak v k. ú. Stonava, souvisejícími s hornickou činností podpovrchového dobývání dotčen. Bez vlivu.

Lze uzavřít, že důsledky navrhovaného pokračování hornické činnosti v období prakticky neovlivní funkčnost navrhovaných skladebných prvků ÚSES s výjimkou mírného oslabení biokoridoru na Loucké Mlýnce v prostoru kalových nádrží. Podmínky a doporučení ke zmírnění vlivů v zásadě korespondují s podmínkami z hlediska vlivů na faunu a floru. Výjimkou je doporučení pro řešení nového požadavku polské strany:

- V rámci opravy říčního stupně v ř. km 28,255 na Olši je účelné detailní technické řešení vypracovat na základě aktuálního průzkumu spojeného s vyhodnocením vlivu na ekosystém a biotu.

C.2.5. Vlivy významné krajinné prvky

Záměr se může dotýkat především vyvolanými poklesy funkcí údolních niv a vodních toků ve smyslu hydrologických změn, jak je blíže dokladováno v hydrogeologické studii pro účely Dokumentace (Malucha P a kol., 01/2023). Aktuálně posuzovaný charakter záměru nebude generovat (ani při započítání doznívání poklesů z aktuální činnosti) žádné dopady na tok Olše natož s průvodními jevy na směrové odchylky toku ani na zpomalení odtoku. Potenciální dopady návrhu na opravu stupně v ř. km. 28,255 jsou v zásadě popsány v rámci kapitoly vlivů na prvky ÚSES.

U toku Mlýnky dochází k prohloubení klidového úseku ve vazbě na rozšíření plochy zátopy v prostoru kalových nádrží a tím k mírně negativnímu ovlivnění ekologicko-stabilizační funkce VKP vodního toku. Stonávka nadále bude fungovat ve svém korytě včetně zachované údolní nivy beze změn.

Dotčení lesních porostů severně od osady Paseky v k. ú. Louky nad Olší ve stržích levostranného přítoku Olše je okrajové. V jiných částech poklesových kotlin předběžně není předpokládáno ovlivnění lesních porostů poklesy ve spojení s výstupy vody nad úroveň terénu, není ani očekáváno žádné překrývání lesů hlušinami či jinými materiály

Podmínky a doporučení ke zmírnění vlivů v zásadě korespondují s podmínkami z hlediska vlivů na faunu a floru, je však účelné doplnit následující doporučení:

- Při výsadbách preferovat dřeviny (stromy i keře) přirozené druhové skladby, tzn. v nivách a údolích druhy lužních lesů, mimo nivy druhy dubohabřin a bučin a pokud možno regionálně odpovídající provenience (respektovat druhovou skladbu doporučenou biologickým průzkumem).

C.2.6. Vlivy na další ekosystémy

Na velké části ploch, kde se výrazněji projevují v řešeném území vlivy důlní těžby, jsou zastoupena specifická rostlinná a živočišná společenstva s řadou druhů, jejichž výskyt je nyní spjat s povrchovými projevy činnosti těžební společnosti. Je třeba s předstihem upozornit, že výhledově bude jejich další existence závislá na rekultivačním cíli dílčích území.

V zásadě bude docházet k následujícímu stavu, který bude v různé míře prospěšný pro významné akvatické a terestrické organismy.

Vliv důsledků těžby: při dalším dílčím zvodnění území budou ve vzniklých poklesech a v jejich okolí prosperovat některé ochrannářsky cenné vodní a mokřadní druhy organismů, z nichž značná část druhů dříve obývala území bývalé PR Louky.

Vliv doprovodných aktivit: k významným zásahům do terestrických společenstev se zastoupením bioindikátorů bude např. docházet při zásazích do terénu a v místech odstraňování vegetace (včetně kácení dřevin); v místě staveb může potenciálně dojít k zásadnímu dopadu na cenné zastoupené druhy (zabor ploch, pojezdy techniky apod.)

Vliv souběžných sanací a následných rekultivací může při navážení hlušin do poklesů docházet k degradaci až zániku populací akvatických druhů, zatímco sanovaná a rekultivovaná místa budou v závislosti na stavu sukcese obsazována terestrickými společenstvy, mezi nimiž jsou rovněž zastoupeny některé cenné bioindikační druhy (místa v počátečním stadiu sukcese hostí často řídké teplomilné a suchomilné druhy).

Významným biologickým vlivem v obecném pohledu může být dále ruderalizace území po terénních úpravách a přesunech hmot¹¹, ke které by (jak už bylo zmíněno u vlivů na flóru) docházelo např. v souvislosti s přesuny a umisťováním substrátů. Je proto nutno řešit důslednou rekultivaci všech ploch po terénních úpravách a stavebních pracích.

Ve vztahu zejména k pozastaveným a nově navrhovaným rekultivačním akcím je proto nezbytné včas provést aktuální biologické průzkumy, vyhodnotit alespoň rámcově předpokládané dopady s cílem stanovit účinné možnosti prevence závažnějších dopadů a nastavit příslušná ochranná nebo proaktivní opatření.

C.2.7. Vlivy na lokality evropského významu

Zájmové území záměru, resp. rozsah území, dotčeného vlivy generovanými hornickou činností ve formě hlubinné těžby, nezasahuje vymezení žádné lokality soustavy Natura 2000 na Karvinsku ani jinde v Moravskoslezském kraji. Toto území není ani v hydrologické souvislosti s EVL CZ CZ0813451 Karviná-rybníky, hydrologické poměry v Olši v území jejího vtoku do ptačí oblasti Heřmanský stav-Odra-Poolší nemohou být vlivy generovanými hornickou činností na hydrické poměry území dotčeny. Z pozice zpracovatelského týmu Dokumentace lze konstatovat nulové ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000, nacházejících se v části povodí Olše směrem po toku. Vzdálenost od SZ hranice poklesy dotčeného území činí cca 4,3 km SSZ.¹²

C.2.8. Vlivy na zvláště chráněná území

Taková interakce nenastává, bez vlivu.

C.3. Pořadí variant zásahu z hlediska míry negativního ovlivnění chráněných zájmů, jsou-li zpracovány a je-li možné jejich pořadí stanovit,

Zásah byl předložen jako jednovariantní.

Na základě podrobného zjištění stavu řešeného území a prověření vlivů na zájmy ochrany přírody lze konstatovat, že u aktivní varianty nebyly identifikovány významné negativní vlivy a je pro řešené území přijatelná. Je ale účelné podrobněji rozpracovat a v jednotlivých fázích záměru realizovat navrhované podmínky a doporučení.

¹¹ Např. v rámci navrhované plochy č. 2 v rámci rekultivace bývalého území NKZ

¹² Pro hodnocení vlivů záměru na území soustavy Natura 2000 je stanoven závazný postup ust. § 45h-i zákona č. 114/1992 Sb., tzn. v první řadě zajištění stanoviska příslušného orgánu ochrany přírody investorem.

C.4. Návrh opatření k prevenci, eliminaci či minimalizaci vlivů na zájmy ochrany přírody

V rámci další projektové přípravy a vlastní realizace záměru pokládá zpracovatel předkládané závěrečné zprávy za potřebné, aby investor záměru ve vztahu k prevenci, eliminaci či minimalizaci vlivů na biotu, ekosystémy a krajinu respektoval, rozpracoval a realizoval následující opatření:

- pokud na plochách, které se nacházejí v pokročilejším až pokročilém sukcesním stadiu bude navrhováno lokální převrstvení stávajícího terénu s terestrickými či vodními biotopy, zajistit doplňující průzkum zaměřený na výskyt zvláště chráněných či jinak ochranně významných druhů rostlin za účelem případné záchrany populací takových druhů z případně ohrožených míst výskytu;
- minimalizovat zásahy do porostů dřevin jen na nezbytně nutný rozsah na základě průběžného vyhodnocování postupu a intenzity poklesů v lokalitách, ve kterých bude docházet k výstupům vody nad terén a v lokalitách navržených ARS;
- zachovat silné duby letní ve fragmentu porostu tvrdého luhu severně od nádrže PDN (v případě úhynu i ve formě suchých stromů);
- v rámci přípravy i realizace záměru likvidaci budov v areálu závodu zajistit způsob ochrany všech hodnotných prvků dřevin, včetně průmětu účinného způsobu ochrany do prováděcí dokumentace prací k likvidaci objektů v areálu závodu na povrchu;
- odstranění řešených objektů řešit mimo hnízdní období hnízdění ptáků včetně zvláště chráněných druhů (rorýs obecný, lejsek šedý, případně netopýři) s cílem minimalizovat dopad na populace těchto druhů; v souvislosti s prováděním likvidace povrchových objektů zajistit v rámci biologického dozoru provedení včasného ornitologického průzkumu před demolicí včetně ověření výskytů netopýřů, a to v dostatečném předstihu před zahájením likvidačních prací.
- rovněž i z důvodu zachování hnízdní niky ptáků respektovat hodnotné solitérní prvky dřevin v rámci obou areálů závodů ČSM-Sever a ČSM-Jih;
- těžišťe odůvodněného rozsahu zásahů do porostů dřevin realizovat v období vegetačního klidu;
- v případě kácení starých stromů s dutinami před jejich odstraněním zajistit průzkum na výskyt dutinových hnízdičů nebo kolonií netopýřů a v případě pozitivního zjištění zajistit vhodná opatření k ochraně těchto populací (jedinců);
- při nezbytném kácení ponechat části pokácených stromů s dutinami obsahujícími tlející dřevo v blízkém okolí z důvodu dokončení vývoje zvláště chráněných druhů xylofágního hmyzu. V předstihu před kácením zajistit příprava transferu, který by spočíval v přemístění úřezů kácených dřevin s vývojovými stadii hmyzu;
- při výsadbách preferovat dřeviny (stromy i keře) přirozené druhové skladby, tzn. v nivách a údolích druhy lužních lesů, mimo nivy druhy dubohabřin a bučin a pokud možno regionálně odpovídající provenience (respektovat druhovou skladbu doporučenou biologickým průzkumem);
- v rámci opravy říčního stupně v ř. km 28,255 na Olši je účelné detailní technické řešení vypracovat na základě aktuálního průzkumu spojeného s vyhodnocením vlivu na ekosystém a biotu;
- v dalších stupních pro jednotlivé rekultivační akce, které jsou ve stadiu přípravy (výhledové akce a akce, které byly pozastaveny), zajistit zpracování vyhodnocení vlivů na zájmy ochrany přírody anebo adekvátního přírodovědného průzkumu, jehož výstup bude podkladem pro upřesnění navazujících etap řešení důsledků hornické činnosti, včetně zajištění potřebných údajů pro žádosti o udělení výjimek z ochranných podmínek pro ty zvláště chráněné druhy, do jejichž přirozeného vývoje bude škodlivě zasahováno. Minimálně zajistit v plochách těchto záměrů doplňující biologický průzkum za účelem stanovení rozsahu podmínek a zmírňujících opatření k prevenci, eliminaci či minimalizaci závažných zásahů na zájmy ochrany přírody a krajiny;
- v rámci postprojektové analýzy a průběžného řešení prevence možných dopadů na biotu při postupné realizaci jednotlivých rekultivačních akcí, vyžadujících zásah do stávajících biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (nebo druhů regionálně významných) nadále zajistit (na některých lokalitách nadále uplatňovat) biologický dozor odborně způsobilé osoby (právníké nebo fyzické) s cílem operativně předcházet závažnému ohrožení doložených populací těchto druhů;
- opatření ve všech stupních realizace (přípravná část, technická a biologická fáze rekultivace, údržbové práce) vždy provádět s přihlédnutím k podpoře ohrožených společenstev a konkrétních druhů (včetně ZCHD), jež se udržují v řešeném území prostřednictvím „nášlapných kamenů“ v krajině;

- v rámci hydrických rekultivací zaměřit pozornost na aktivní přípravu tvorby specifických vodních útvarů – tůň či jezer a jejich formací;

Ve vztahu k výše uvedenému pokládá zpracovatelský tým biologického posouzení za účelné specifikovat/rozpracovat níže uvedené požadavky a zásady ke konkrétním rekultivačním akcím (asanačně rekultivačním stavbám):

Lokalita Darkov, ARS 2003 50 Rekultivace parku Zdeňka Nejedlého (v přípravě)

- v návaznosti na předpoklad zásahu do biotopu ohrožené fauny a flóry aktualizovat před zahájením rekultivace biologický průzkum a přijmout konkrétní dílčí opatření ke zmírnění negativních vlivů; průzkum je třeba provést v dostatečném předstihu tak, aby bylo pokryto vegetační období.

Lokalita Karviná, ARS 2004 59 Úprava odvalu Dolu ČSA – Jan Karel (v přípravě)

- v návaznosti na předpoklad zásahu do biotopu ohrožené fauny a flóry aktualizovat před zahájením rekultivace biologický průzkum a přijmout konkrétní dílčí opatření ke zmírnění negativních vlivů; průzkum je třeba provést v dostatečném předstihu tak, aby bylo pokryto vegetační období.

Lokalita Karviná, ARS 2005 80 Úprava pozemků včetně Karvinského potoka, 3. část (Rekultivace nádrží Doubrava I-IV) (v přípravě)

- v návaznosti na předpoklad zásahu do biotopu ohrožené fauny a flóry aktualizovat před zahájením rekultivace biologický průzkum a přijmout konkrétní dílčí opatření ke zmírnění negativních vlivů; průzkum je třeba provést v dostatečném předstihu tak, aby bylo pokryto vegetační období. Součástí průzkumu bude mj. ověření výskytu zvláště chráněného druhu rostliny židoviníku německého;

Lokalita ČSM, ARS 4 - Rekultivace území Louky – 9. etapa (v realizaci)

- po ukončení rekultivace (do 3 let) zahájit biologický monitoring, jehož cílem je zhodnocení úspěšnosti opatření přijatých ke zmírnění negativních vlivů na ekosystémy a ZCHD.

Lokalita ČSM, ARS 5 - Rekultivace území Darkov – 10. etapa (v realizaci)

- po ukončení rekultivace (do 3 let) zahájit biologický monitoring, jehož cílem je zhodnocení úspěšnosti opatření přijatých ke zmírnění negativních vlivů na ekosystémy a ZCHD.

Lokalita ČSM, ARS 7 - Rekultivace území mezi tělesem tratě ČD, vlečkovou kolejí 6b a nádrží G (v přípravě)

- v návaznosti na předpoklad zásahu do biotopu ohrožené fauny a flóry aktualizovat před zahájením rekultivace biologický průzkum a přijmout konkrétní dílčí opatření ke zmírnění negativních vlivů; průzkum je třeba provést v dostatečném předstihu tak, aby bylo pokryto vegetační období. Součástí průzkumu má být mj. ověření výskytu zvláště chráněných druhů obojživelníků;

Lokalita ČSM, ARS 16 - Sanace řeky Olše

- úprava Rájeckého jezu – zajistit biologický dozor
- úprava poškození stupně v ř. km 28,255 – zajistit biologický průzkum, případně vyhodnocení vlivů na zájmy ochrany přírody a krajiny dle § 67 ZOPK

Lokalita ČSM, Rekultivace kalových nádrží ARS 9 - NÁDRŽ „F“ (výhledová akce), 10 - NÁDRŽ „G“, 11 - NÁDRŽ „H“, 15 - NÁDRŽ „BC“

- v návaznosti na předpoklad zásahu do biotopu ohrožené fauny a flóry aktualizovat před zahájením rekultivace biologický průzkum a přijmout konkrétní dílčí opatření ke zmírnění negativních vlivů; průzkum je třeba provést v dostatečném předstihu tak, aby bylo pokryto vegetační období.

Lokalita ČSM, ARS 20 - Rekultivace u louckého kostela

- pokračovat v biologickém dozoru a dokončit realizaci opatření navržených pro ZCHD

Lokalita ČSM, ARS 22 - Rekultivace území bývalého NKZ, pl.1 a pl.2

- pokračovat v biologických průzkumech, pro plochu 2 zajistit rovněž vyhodnocení vlivů na zájmy ochrany přírody a krajiny dle § 67 ZOPK; dále pokračovat v biologickém dozoru.

C.5. Porovnání míry negativního vlivu zásahu bez realizace opatření k vyloučení, zmírnění nebo ke kompenzaci negativního vlivu s mírou negativního vlivu v případě jejich realizace

Z hlediska velikosti a významnosti vlivů je míra negativního vlivu zásahu bez navrhovaných opatření výrazně nepříznivější, zejména s ohledem na okolnosti předpokládaných zásahů do prvků ÚSES, VKP a porostů dřevin.

D. Závěr hodnocení z hlediska závažnosti vlivu záměru na zájmy ochrany přírody

Na základě výše provedeného rozboru v kapitole C nejsou předpokládány žádné plošně významné negativní vlivy na faunu, floru a ekosystémy, může ale docházet k mírně nepříznivým vlivům s nižší mírou významnosti v důsledku dílčích záborů biotopů, změny hydrických poměrů nebo v důsledku zásahů do porostů dřevin.

Obecně tyto vlivy představuje vstupní fáze technických rekultivací ve spojení s terénními úpravami, kvalitně provedená biologická rekultivace může naopak zajistit podporu biologické rozmanitosti.

V rámci vlivů na biotu a ekosystémy je novým aspektem aktuálně posuzované závěrečné etapy hornické činnosti záměr velkoplošné rekultivační akce 22 - Rekultivace území bývalého NKZ, pl.1 a pl.2, poněvadž jde o novou výraznější velkoplošnou změnu v území.

Mírně nepříznivé ovlivnění ekologicko-stabilizační funkce ÚSES se týká LBK č. 13 podél toku Loucké Mlýnky v prostoru kalových nádrží. Jde o vlivy v důsledku výstupů podzemní vody na terén nebo rozšířením stávajících rozlivů.

V rámci demolice objektů povrchového závodů ČSM-Sever a ČSM-Jih dojde k ovlivnění pravděpodobných hnízdišť rorýse obecného, možnému ovlivnění netopýrů či lejska šedého a k pravděpodobnému zásahu do porostů dřevin v areálu.

Zvláště chráněná území přírody nebo lokality soustavy Natura 2000 ovlivněny nebudou.

Za předpokladu respektování navržených doporučení dle kapitoly C.4, lze zásah i přes mírně nepříznivé až omezeně lokálně nepříznivé vlivy na některé zájmy ochrany přírody a krajiny podmíněně akceptovat.

Jihlava, únor 2023

Podpis zpracovatele:

.....

Použité podklady a zdroje informací

1. Ciznerová V. a kol. (2018): Územní plán Karviné. Ing. arch. Vanda Ciznerová a kol., Urbanistické středisko Brno, spol. s.r.o., Brno, květen 2018
2. Culek M. a kol. (1995 ed.): Biogeografické členění České republiky. Praha, Enigma.
3. Culek M. a kol. (2010, ed.): Biogeografické členění České republiky, 2. vydání. Praha.
4. Czerník A. & Polášek Z. (2013): Biologický průzkum a biologické posouzení projektu "Rekultivace nádrže Pohraniční kolonie". – Ms., VII., 2013, 47 pp. [Depon. in: archiv autora (Vřesina) & OKD, a.s. (Karviná-Doly)].
5. Danihelka J., Chrtek J. jun. et Kaplan Z. (2012): Checklist of vascular plants of the Czech Republic. - Preslia 84: 647-811.
6. Farkač J., Král D., Škorpík M (2005, eds.) Červený seznam ohrožených druhů České republiky, Bezobratlí, AOPK ČR, Praha, 760 pp.
7. Grulich V. (2012): Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – Preslia 84: 631–645.
8. Grulich V., Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky (Cévnaté rostliny). – Příroda, AOPK ČR, Praha, 35: 1-178.
9. Hejný S. et Slavík B. [eds.] (1988): Květena České socialistické republiky. 1. - Academia, Praha.
10. Chytrý M, Kučera T., Kočí M., Grulich V., Lustyk P. (2010, eds.): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha, 447 str.
11. Koutecká V. & Polášek Z. (2007): Vliv hornické činnosti na úroveň biodiverzity těžbou ovlivněných území v Ostravsko-karvinském revíru. – In: Grohmanová L. [ed.]: Sborník Ekologie krajiny 4 – Těžba nerostných surovin a ochrana přírody. Příspěvky z konference CZ-IALE konané v Centru ekologických aktivit Sluňákov v Horce nad Moravou. – Nakladatelství a vydavatelství Lesnická práce, s r. o., Kostelec nad Černými Lesy & Česká společnost pro krajinou ekologii – regionální organizace CZ-IALE, Praha: 224–244.
12. Macháček M. a kol. (2009a): Pokračování hornické činnosti OKD, Dolu ČSM na období 2009–2020. Dokumentace o hodnocení vlivů na životní prostředí dle §6 odst. 5 a Přílohy č. 4 zák.č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. RNDr. Milan Macháček a kol., EKOEX JIHLAVA, květen 2009. (Viz IS EIA na www.cenia.cz, kód záměru MZP157)
13. Macháček M. a kol. (2009b): Pokračování hornické činnosti OKD, Dolu Darkov na období 2011–2020. Dokumentace o hodnocení vlivů na životní prostředí dle §6 odst. 5 a Přílohy č. 4 zák.č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. RNDr. Milan Macháček a kol., EKOEX JIHLAVA, říjen 2009. (Viz IS EIA na www.cenia.cz, kód záměru MZP195)
14. Macháček M. a kol.: Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu Darkov a ČSM na období 2021-2030 Vstupní biologické posouzení (vstupní analýza) vlivů na zájmy ochrany přírody a krajiny. RNDr. Milan Macháček – EKORX JIHLAVA, březen 2019.
15. Malucha P. a kol. (2019): Pokračování hornické činnosti OKD, a.s., Dolu Darkov a ČSM v období 2021 – 2030. Hydrogeologická kapitola pro studii EIA. Ing. Pavel Malucha, Ph.D. a kol., Green Gas DPB a.s., Paskov, leden 2019
16. Neuhäuslová Z. a kol. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. - Academia, Praha.
17. Palacký A. a kol. (2015): Územní plán Stonava, právní stav po Změně č. 3 ÚP. Ing. arch. Aleš Palacký a kol., Ostrava, leden 2015
18. Plesník J., Hanzal V. & Brejšková L. [eds.] (2003): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. - Příroda, Praha, sv. 22.
19. Polášek Z., Boža P., Dočkalová Z., Jeziorski P., Kočárek P., Koutecká V. Majkus Z. & Prymusová Z. (2011): Flóra a fauna antropogenně ovlivněných ploch v Moravskoslezském kraji - průzkum č. 5.6. projektu "Vytvoření komplexního monitorovacího systému přírodního prostředí Moravskoslezského kraje". – Ms., 28. 1. 2011, 64 pp. + příl. (27 map) [Depon. in: archiv FESTUCA (Havířov), EKOTOXA s.r.o., (Opava) & Krajský úřad Moravskoslezského kraje (Ostrava)].
20. Polášek Z. (2020): Biologický průzkum pro záměr • Jez Ráj na Olši km 25,640 •. – Ms., V. 2020, 71 pp. [Depon. in: OKD, a.s. (Stonava) & archiv Festuca (Havířov)].

21. Polášek Z. (2021a): Biologický průzkum lokality Pohraniční kolonie v Karviné-Dolech. – Ms., II/2021, 41 pp. [Depon. in: OKD, a. s. (Karviná-Doly) & archiv Festuca (Havířov)].
22. Polášek Z. (2021b): Biologický průzkum pro záměr • Rekultivace u louckého kostela •. – Ms., 31. 10. 2021, 53 pp. [Depon. in: OKD, a. s. (Stonava) & archiv Festuca (Havířov)].
23. Polášek Z. (2022a): Biologický průzkum před kácením dřevin pro záměr “Rekultivace lokality NKZ“. – Ms., 15. 11. 2022, 9 pp. [Depon. in: OKD, a.s. (Stonava) & archiv Festuca (Havířov)].
24. Polášek Z. (2022b): Dílčí zpráva z biologického dozoru • Rekultivace u louckého kostela •. – Ms., XII/2021, 19 pp. [Depon. in: OKD, a. s. (Stonava) & archiv Festuca (Havířov)].
25. Polášek Z., Cimalová Š. & Boža P. (2018): Biologický průzkum ploch po odstraněných budovách v areálu NKZ Stonava v k. ú. Stonava. – Ms., 30. 9. 2018, 33 pp. [Depon. in: Rekultivace-Recyklace s.r.o. & archiv Festuca (Havířov)].
26. Polášek Z. & Koutecká V. (2021): Závěrečná zpráva z biologického dozoru • Rekultivace území Darkov 10. etapa, dílčí plocha 3, 4 a 6. – Ms., 20. 12. 2021, 17 pp. [Depon. in: OKD, a.s. (Stonava) & archiv Festuca (Havířov)].
27. Sabol O. (2019): Mapování ohrožených druhů saproxylofágního hmyzu v břehových porostech řeky Olzy (Olše) mezi Českým Těšínem a Karvinou. Závěrečná zpráva z projektu č. 121913 (Národní program ČSOP Ochrana biodiverzity 2019). – Ms., X., 2019, 19 pp + 2 přílohy. [Depon. in: ČSOP (Praha)].
28. Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. et Slavík B. [eds.]: Květena České socialistické republiky 1: 103–121, Academia, Praha.
29. Šťastný K., Bejček V., Mikuláš I. & Telenský T. (2021): Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2014-2017. - Aventinum, Praha. 512 pp.
30. Weismannová H. a kol. (2004): Chráněná území ČR, Ostravsko, svazek X. AOPK ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 454 str.
31. Vyhláška Ministerstva životního prostředí České republiky č. 395/1992 Sb., ve znění vyhl. č. 175/2006 Sb.
32. Vyhláška Ministerstva životního prostředí České republiky č. 142/2018 Sb.
33. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Přílohy

Autorizace zpracovatele dle § 67 zák.č. 114/1992 Sb.

Autorizace zpracovatele dle § 67 zák.č. 114/1992 Sb.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vršovická 65, 100 00 Praha 10

Vážený pan
RNDr. Milan Macháček
Holíkova 3834/71
586 01 Jihlava

č.j.: MZP/2018/610/3550

V Praze dne 14. 12. 2018

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo životního prostředí, jako příslušný správní orgán podle § 45i odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“) po provedeném správním řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, vyhovuje žádosti, č.j. MZP/2018/610/3548 kterou podal dne 4. 12. 2018 žadatel

RNDr. Milan Macháček

narozen dne 9. prosince 1958 ve Frýdlantu, bytem Holíkova 3834/71, 586 01 Jihlava

a

uděluje mu autorizaci

**k provádění hodnocení vlivů závažného zásahu na zájmy
ochrany přírody a krajiny podle § 45i zákona
o ochraně přírody a krajiny ve smyslu § 67 tohoto zákona.**

Oprávnění k provádění hodnocení vzniká dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Autorizace se v souladu s § 45i odst. 3 zákona uděluje na dobu 5 let a je možno ji opakovaně prodloužit o dalších 5 let na základě žádosti podané alespoň 6 měsíců před skončením platnosti autorizace. Udělená autorizace je nepřenosná na jinou osobu.

O d ů v o d n ě n í

Ministerstvu životního prostředí byla dne 7. 12. 2018 doručena žádost RNDr. Milana Macháčka o udělení autorizace evidovaná pod č.j. MZP/2018/610/3548. Žadatel splnil podmínky pro udělení autorizace stanovené § 45i odst. 3 a 4 zákona a vyhláškou č. 468/2004 Sb., o autorizovaných osobách podle zákona o ochraně přírody a krajiny. Vysokoškolské vzdělání odpovídajícího zaměření bylo doloženo úředně ověřenou kopií diplomu o absolvovaném magisterském studiu oboru „biologie systematická a ekologie“ na

Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze, a dále úředně ověřenou kopii osvědčení o absolvování postgraduálního studia v oboru „teoretické základy ochrany přírody a životního prostředí člověka“ na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Bezúhonnost byla doložena výpisem z rejstříku trestů, který si obstaral autorizační orgán. Odbornou způsobilost žadatel prokázal vykonáním zkoušky odborné způsobilosti dne 4. 12. 2018 s hodnocením „VYHOVĚL“. Tato skutečnost byla doložena potvrzením o vykonané zkoušce odborné způsobilosti.

Vzhledem k tomu, že předložená žádost obsahuje všechny náležitosti a byly splněny všechny podmínky pro udělení autorizace k provádění hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny ve smyslu § 67 tohoto zákona, rozhodlo Ministerstvo životního prostředí tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad ministroví životního prostředí podáním na Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 00 Praha 10, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.

Žadatel se vzdal práva podat rozklad proti rozhodnutí o udělení autorizace dopisem ze dne 7. 12. 2018 evidovaným pod č.j. MZP/2018/610/3551; rozhodnutí nabývá právní moci dnem vydání.

Ing. Linda Stuchlíková

ředitelka odboru obecné ochrany přírody a krajiny

Toto rozhodnutí obdrží:

- a) RNDr. Milan Macháček, Holíkova 3834/71, 586 01 Jihlava
žadatel, účastník správního řízení
- b) Ministerstvo životního prostředí, odbor obecné ochrany přírody a krajiny - orgán příslušný k evidenci